

The image features a vibrant magenta background. On the left side, several thick, curved lines in various colors (teal, blue, yellow, orange, purple, brown, green, and red) flow from the edge towards the center, creating a sense of movement and depth. These lines eventually straighten out into horizontal bands that span the width of the page. The text 'Regeringskansliets årsbok 2002' is centered in the upper half of the page, overlaid on the magenta background and the top of the horizontal bands.

Regeringskansliets årsbok 2002

Regeringskansliets årsbok 2002

Regeringskansliet består av statsministerns kansli, Statsrådsberedningen, tio departement och Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Regeringskansliet är huvudsakligen lokaliserat till Södra Klara-området, dvs. kvarteren kring Drottninggatans nedre del, från Tegelbacken i väster till Gustav Adolfs torg i öster.

Regeringskansliets årsbok för 2002 har producerats av Regeringskansliets förvaltningsavdelning på uppdrag av statsministern.

De olika departementen har bidragit med fakta och underlagsmaterial och svarar själva för urvalet.

Redaktör Jeanette Neij

Projektledning Sanna Johansson, Information Rosenbad

Produktion Regeringskansliet, april 2003

Grafisk formgivning Typisk Form designbyrå

Tryck Danagårds Grafiska, Ödeshög, 2003

ISSN 1404-479x

ISBN 91-974233-9-4

Förord

Avsikten med årsboken är att informera om Regeringskansliets arbete. Den innehåller en redovisning av de händelser som präglat året som gått och en presentation av vilka vi är som arbetar här.

Det gångna året har naturligtvis präglats av riksdagsvalet. Resultatet blev att den socialdemokratiska regeringen fick förnyat förtroende av den nya riksdag som samlades under hösten. Samarbetet mellan regeringen, vänsterpartiet och miljöpartiet utvecklades.

Den ekonomiska utvecklingen under året har varit osäker och präglad av den internationella lågkonjunkturen. Sverige har emellertid mött denna utveckling i en starkare position än många länder i vår omvärld. Trots den internationella avmattningen har sociala reformer kunnat genomföras och styrkan i de offentliga finanserna kunnat värnas.

Andra frågor på dagordningen under året har bland

annat varit FN-toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg, arbetet med att minska ohälsan i arbetslivet samt insatserna för jämställdhet inom Regeringskansliet.

Det är min förhoppning att årets årsbok kommer att medverka till en ökad insikt om hur Regeringskansliet fungerar. Men allt kan inte rymmas i en årsbok. Har du frågor som inte besvaras här, eller som du vill veta mer om, är du välkommen att höra av dig till Regeringskansliet.

Besök gärna vår hemsida, www.regeringen.se.

Göran Persson

Innehållsförteckning

Förord	4
Kapitel 1 Presentation av Regeringskansliet	9
Kapitel 2 Några särskilda frågor	11
Från ord till handling för miljöns skull	12
Arbetslivet ska bli friskare	13
Arbetet för mänskliga rättigheter	15
Jämställdhet i hela Regeringskansliet	17
Kapitel 3 Departementens verksamhet	19
Statsrådsberedningen	20
Justitiedepartementet	23
Utrikesdepartementet	28
Försvarsdepartementet	33
Socialdepartementet	36
Finansdepartementet	41
Utbildningsdepartementet	45
Jordbruksdepartementet	48
Kulturdepartementet	52
Miljödepartementet	56
Näringsdepartementet	61
Förvaltningsavdelningen	71
Kapitel 4 Valet 2002	74
Kapitel 5 EU:s framtidsfrågor och utvidgningen	85

Appendix	90
Regeringen 2002	91
Kalendarium 2002	95
Statsbudgeten i sammandrag 2000–2002	117
Beslutade regeringsärenden 1993–2002	119
Propositioner och skrivelser 1993–2002	120
Författningsärenden 1993–2002	121
Kommitté- och utredningsdirektiv 1993–2002	122
Antal interpellationssvar till riksdagen 1993–2002	123
Antal frågesvar till riksdagen 1993–2002	124
Antal registrerade ärenden/handlingar per departement 2000–2002	125
Propositionsförteckning 2002	126
Statens offentliga utredningar (SOU) 2002	131
Departementsserien (Ds) 2002	135
Kommittédirektiv 2002	137
Regeringens belöningsmedalj 2002	142
Antal tjänstgörande i Regeringskansliet 1993–2002	143
Personalsammansättning i Regeringskansliet 1993–2002	145
Regeringskansliets utgifter 1997–2002	147

Kapitel 1 • Presentation av Regeringskansliet

All offentlig makt utgår från folket. Folket väljer riksdagen och partiernas mandat i riksdagen ger underlag för bildandet av regeringen. Till sin hjälp har regeringen drygt 4 500 tjänstemän och politiskt anställda i Regeringskansliet, som består av Statsrådsberedningen, tio departement och Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Alla statsråd deltar i besluten

Den svenska regeringen fattar kollektiva och enhälliga beslut. Alla statsråd måste därför ges möjlighet att påverka de beslut som regeringen tar. Även om verksamheten i Regeringskansliet är indelad i departement, så måste departementen bereda ärenden utifrån perspektivet att det är hela regeringen som ska besluta, inte den enskilde ministern.

Detta perspektiv präglade förändringen den 1 januari 1997, då Statsrådsberedningen, departementen och dåvarande förvaltningskontoret lades samman i den gemensamma myndigheten Regeringskansliet. Departementen har dock sedan länge utvecklat arbetsformer för att gemensamt kunna bereda regeringsärenden på ett sätt som motsvarar det kollektiva beslutsfattandet. Även om bildandet av den gemensamma myndigheten var ett viktigt steg i att öka samordningen och flexibiliteten i verksamheten, så ändrades inte den grundläggande förutsättningen för departementens verksamhet, nämligen att de tillsammans utgör ett stöd för hela regeringen. Snarare var sammanläggningen till en myndighet en anpassning till denna förutsättning.

Myndighet med särställning

Regeringskansliets uppdrag är att stödja regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik. Regeringskansliet leds av regeringen, men bistår också regeringen i styrningen av andra myndigheter. Detta är ett av Regeringskansliets särdrag i förhållande till andra myndigheter. Enligt den svenska förvaltningsmodellen är myndigheterna i flera avseenden relativt självständiga från regeringen. Undantaget är Regerings-

kansliet, som till stora delar fungerar som en stab åt regeringen.

Annorlunda ledarskap

En väsentlig skillnad mellan Regeringskansliet och andra myndigheter ligger i ledningsformerna. Medan andra myndigheter vanligtvis leds av en generaldirektör, som utses av regeringen, så är det i Regeringskansliet statsministern som är chef för myndigheten. Inte bara statsministern har på detta sätt dubbla roller. Många statsråd är, förutom att vara ledamöter i regeringen, också departementschefer.

Närmast under departementschefen finns i regel tre typer av chefstjänstemän: statssekreterare, expeditionschef och rättschef. Statssekreteraren är politiskt anställd och leder arbetet närmast under departementschefen eller annat statsråd. Expeditionschefen svarar för att förvaltningsärenden bereds lagenligt och konsekvent. Rättschefen svarar för att förslag till lagar och andra författningar bereds lagenligt och konsekvent.

Det finns dessutom en departementsövergripande förvaltningschef som har sitt kansli på Statsrådsberedningen och är myndighetens styrande person i förvaltningsfrågor. Förvaltningschefen ansvarar för administrativa frågor i Regeringskansliet som rör flera departement.

Liten skillnad vid regeringsskifte

I likhet med anställda vid andra myndigheter är de flesta tjänstemän i Regeringskansliet inte politiskt tillsatta. Av cirka 4 500 anställda är bara omkring 150

politiskt tillsatta tjänster. Vid ett regeringskifte har tjänstemännen kvar sina tjänster, medan de politiskt tillsatta tjänsterna upphör. Politiskt tillsatta är, förutom statsråden, främst statssekreterare, politiskt sakkunniga och pressekreterare.

Det stora flertalet i Regeringskansliet är alltså tjänstemän som ska stödja den sittande regeringens arbete oavsett politisk färg. Att arbeta i Regeringskansliet ställer därför krav på förmåga att se olika aspekter på ett problem, att kunna hitta alternativa lösningar och självfallet att följa den politiska debatten. Samtidigt måste tjänstemännen kunna framföra sakliga invändningar mot olika förslag.

Förändrade arbetsformer

Regeringskansliets ställning som regeringens stab ställer också krav på organisationen och arbetsformerna. Ett viktigt skäl till bildandet av den gemensamma myndigheten var att öka flexibiliteten i verksamheten. Politiken låter sig inte alltid sorteras in i avgränsade departement. Tvärtom är det många gånger nödvändigt att arbetet i olika departement samordnas för att politiken ska bli framgångsrik. Många frågor löper i dag tvärs över departementsgränser, och självfallet måste Regeringskansliet som organisation kunna hantera detta.

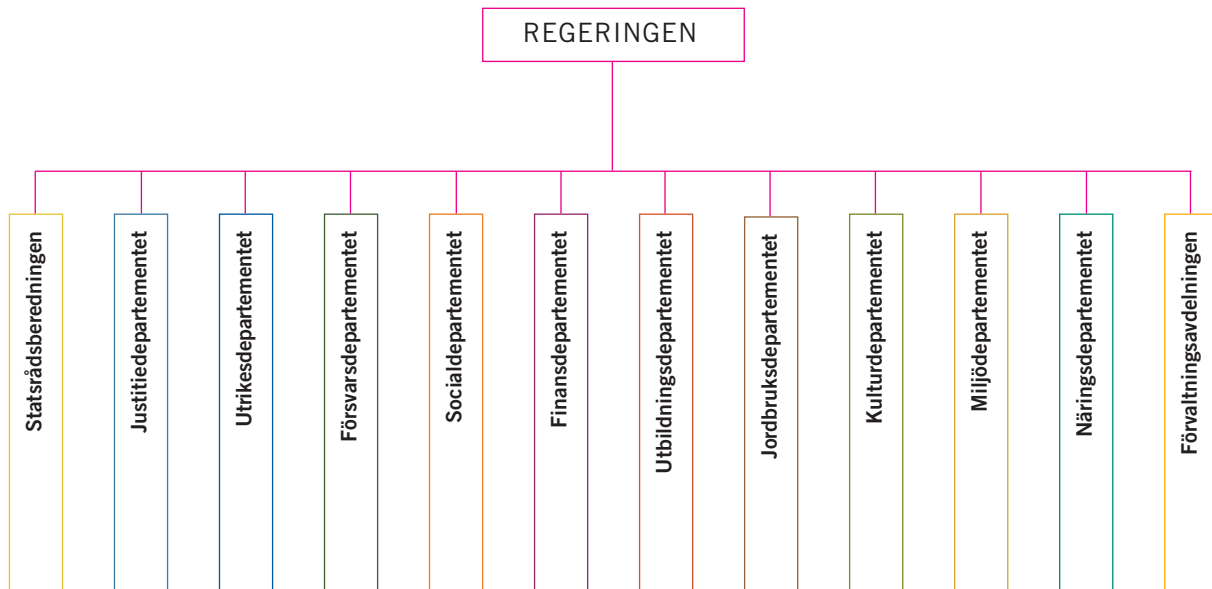
Denna utveckling har accentuerats i och med Sveriges medlemskap i EU. Innan Sverige blev medlem i

EU var det främst Utrikesdepartementet som beredde svenska ståndpunkter inför möten i internationella organisationer. Nu företräder tjänstemän i alla departement Sverige i EU och bereder frågor om t.ex. ny lagstiftning, administrativ praxis, standardisering m.m. Detta har påverkat departementens arbetsbelastning, organisation och arbetsformer, men också samarbetsformerna inom Regeringskansliet och mellan Regeringskansliet och myndigheterna.

Utvecklande att leda EU

Ordförandeskapet i EU:s ministerråd första halvåret 2001 har beskrivits som det största samarbetsprojektet i Regeringskansliets historia. Detta ställde stora krav på samordningen inom Regeringskansliet och blev därmed ett viktigt test på hur den samlade myndigheten Regeringskansliet fungerade i praktiken. Samtidigt som många menar att Regeringskansliet klarade av att stödja regeringens planering och genomförande av ordförandeskapet på ett bra sätt, var det intensiva arbetet också utvecklande för myndigheten. Nya sätt att arbeta, och inte minst samarbeta, etablerades och många tjänstemän fick ökad inblick i hur arbetet i EU fungerar. Tiden efter ordförandeskapet har visat att Regeringskansliet har haft stort utbyte av dessa erfarenheter, och att upplevelsen av att arbeta tillsammans på många områden har stärkts.

Regeringskansliets organisation 2002

Kapitel 2 • Några särskilda frågor

Under 2002 höll FN världstoppmöte om hållbar utveckling. Sverige deltog och bidrog med lägesrapport samt följde sedan upp toppmötet på hemmaplan.

Ohälsan i arbetslivet oroar och regeringen fortsatte att arbeta för bättre arbetsmiljö, bättre förebyggande arbete och snabbare återgång i arbete efter ohälsa.

Jämställdheten inom Regeringskansliet lades dessutom under lupp och löneskillnader har kartlagts.

Ett annat område i fokus var mänskliga rättigheter. Regeringen presenterade en svensk handlingsplan för de mänskliga rättigheterna och Regeringskansliet öppnade en ny webbplats med information.

FRÅN ORD TILL HANDLING FÖR MILJÖNS SKULL

Klimatförändringar, tornande avfallsberg och förgiftning av luft och vatten är ödesfrågor både för människors överlevnad och för livet på vår planet. För att vända trenderna som hotar både vår livskvalitet och kommande generationers chans att få leva arbetar världens länder tillsammans och regionalt, inom FN, EU och andra organisationer, likaväl som på nationell nivå. Tanken är att om miljöansvaret vägs in i alla politiska beslut och inom alla samhällssektorer redan från början kan vi skapa en hållbar ekologisk, ekonomisk och social utveckling.

Sedan 1998 redovisar regeringen årligen hur den stödjer arbetet med hållbar utveckling. Skrivelsen från 2002 presenterades i mars och hade två syften: att ge en lägesrapport och framåtblick om hållbar samhällsutveckling i Sverige samt att vara ett bidrag till FN:s världstoppmöte om hållbar utveckling 2002. Mötet, som hölls 26 augusti till 4 september i Johannesburg, Sydafrika, var den tredje milstolpen i den globala processen för hållbar utveckling. Tidigare FN-miljökonferenser har hållits i Stockholm 1972 och Rio de Janeiro 1992.

Förutom regeringens nationella strategi för hållbar utveckling redovisade Sverige också nationalrapporten *Från vision till handling* inför toppmötet. Rapporten beskriver det svenska arbetet med Agenda 21 och hållbar utveckling sedan Riokonferensen. Exempelvis har 70 procent av Sveriges kommuner i dag antagit planer eller program för Agenda 21 och det har utvecklats en rad olika verktyg och arbetsformer i arbetet för hållbar utveckling.

Men det finns gott om fortsatta utmaningar, inte minst på det globala planet. Bland de frågor som regeringen drev kraftfullt inför FN-mötet i Johannesburg nåddes flera framgångar:

- ett tioårigt ramverk av program för hållbara konsumtions- och produktionsmönster ska utarbetas, som leder till: mer miljömärkning, miljökrav vid upphandling, ökat teknikutbyte med u-länder, avskaffande av miljöskadliga subventioner och åtgärder mot resursförstöring, föroreningar och avfall,
- till år 2010 ska förlusten av biologisk mångfald avsevärt minska och till år 2015 ska hotade fiskbestånd återställas, bl.a. genom slopade subventioner till jordbruk och fiske,
- till år 2015 ska andelen människor som inte har säkert dricksvatten och grundläggande hygienisk sanitet halveras,
- till år 2020 ska kemikalier produceras och användas på ett sätt som minimerar negativa effekter på människor och miljö.

Frågorna berör flera politikområden och departement. Inför mötet i Johannesburg bildades ett gemensamt sekretariat för Utrikesdepartementet, Miljödepartementet och Näringsdepartementet inom Regeringskansliet. Det så kallade Johannesburgsekretariatet ansvarade för att samordna de svenska förberedelserna inför toppmötet. Det fanns också en samrådsgrupp med företrädare för samtliga departement och Statsrådsberedningen.

Under de två veckorna som världstoppmötet varade samlades 20 000 delegater från 189 länder. Bland deltagarna fanns Sveriges statsminister och miljöministern liksom svenska representanter från berörda myndigheter, riksdagspartierna, enskilda organisationer och tjänstemän från flera departement.

Förhoppningen var att världens länder skulle ta stora steg framåt i det internationella samarbetet för hållbar utveckling. »I Johannesburg måste vi gå från ord till handling«, sa vikarierande miljöminister Lena Sommestad inför mötet. Och förhoppningarna infriades alltså delvis, om än inte tillräckligt. I den 70-sidiga genomförandeplanen, som efter mycket stötande och blötande kunde antas, finns konkreta mål för vatten och sanitet, kemikalier, biologisk mångfald och hållbar konsumtion och produktion (se ovan). Men när det gäller övergången till förnybar energi var resultatet en besvikelse för Sverige och resten av EU – det gick inte att enas om ett tidsbundet mål för omställningen.

Efter världstoppmötet var det dags för uppföljning på hemmaplan. Regeringskansliet var via Miljödepartementet en av huvudarrangörerna för konferensen Envisions, som hölls i Västerås den 24–26 november. Konferensen skulle föra ut resultaten från FN-mötet till så många samhällsgrupper som möjligt i Sverige och skapa dialog för att utveckla idéer kring hur överenskommelserna i Johannesburg kan omsättas i konkreta åtgärder. Dessutom skulle lyckade lokala projekt och partnerskap lyftas fram.

Envisions samlade 800 representanter från regering och riksdag, kommuner och landsting, näringsliv, intresseorganisationer, folkrörelser, ungdomsgrupper, forskare, studenter och media. Dessutom deltog 400

personer via Internet i en webbsänd »jätteworkshop« som tog fram förslag på åtgärder för hållbar utveckling inom olika områden. Flera departement deltog i seminarieprogrammet och informationsställningen.

Förslagen från konferensen vägdes sedan in i regeringens fortsatta uppföljning av Johannesburgmötet. Inom Regeringskansliet arbetade man i slutet av 2002 vidare med att värdera resultaten från världstoppmötet och stämma av dem med det pågående arbetet i Sverige. I slutet av januari 2003 överlämnades skrivelsen *Johannesburg – FN:s världstoppmöte om hållbar utveckling* till riksdagen.

Läs mer på www.utrikes.regeringen.se/johannesburg, www.regeringen.se/envisions och www.envisions.nu.

ARBETSLIVET SKA BLI FRISKARE

Frånvaron från arbetslivet på grund av ohälsa motsvarade 2002 cirka 14 procent av befolkningen i arbetsför ålder. På fyra år har kostnaderna för sjukskrivningarna fördubblats. Regeringen inledde därför arbetet med det så kallade 11-punktsprogrammet 2001. Målet är bättre arbetsmiljö, bättre förebyggande arbete och snabbare återgång i arbete efter ohälsa. Under 2002 fortsatte regeringen att arbeta i dessa riktningar. Inom Regeringskansliet är det framför allt Socialdepartementet, Näringsdepartementet och Finansdepartementet som arbetar med frågorna.

I början av året presenterades utredningen *Handlingsplan för ökad hälsa i arbetslivet*. Ett förslag i utredningen är att sporra arbetsgivarna att förbättra arbetsmiljön genom att de får betala sjuklön längre tid

än i dag. Utredningen visade också att sjukfrånvaron varierar mellan och inom olika sektorer, branscher och arbetsplatser, samt att det finns stora regionala skillnader. I mars fick Riksförsäkringsverket och Socialstyrelsen därför i uppdrag att klargöra omfattningen av variationerna och följderna för försäkringskostnaderna.

I oktober lämnade utredningen »Koncentrerad arbetsskadehandläggning för likformighet och rättvisa« sitt slutbetänkande. Utredningen föreslår att det ska finnas tre enheter i landet som handlägger arbetsskade-försäkringen. Utredningen föreslår även att ett nytt beslutsorgan, arbetsskadenämnden, inrättas.

Av sjukskrivningarna har andelen långtidssjukskrivna ökat drastiskt. Därför fick Riksförsäkringsverket och Arbetsmarknadsstyrelsen under året 70 miljoner kronor för att påbörja ett arbete med att förnya den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Syftet är att få bättre kvalitet i beslutsunderlagen, möjliggöra tidig rehabilitering, få till stånd mer lika handläggning av dessa ärenden samt förbättra rehabiliteringen av arbetslösa sjukskrivna.

Sedan hösten 2001 diskuterar regeringen ohälsan i arbetslivet med fack och arbetsgivare inom trepartssamtalen. Diskussionerna fortsatte under året men föreningen Svenskt Näringsliv lämnade samtalen i december. Trepartssamtalens resultat presenterades i början av 2003.

Hur ser då arbetsplatser ut som främjar hälsa? På fyra konferenser våren 2002 togs goda lokala exempel upp. Konferenserna hölls i Göteborg, Malmö, Stockholm och Östersund och flera av statsråden medverkade. Syftet med konferenserna var att stimulera debatten om villkoren i arbetslivet och olika aktörers ansvar

– allt från den enskilde till arbetsmarknadens parter och samhället – för dagens situation.

För att bedriva särskilda försök hos några av de stora offentliga arbetsgivarna i syfte att förebygga och minska sjukfrånvaron har 50 miljoner kronor avsatts för 2001 och 20 miljoner kronor för 2002. Projekten kommer att följas upp och utvärderas.

För att motverka ohälsan krävs alltså inte bara goda exempel utan också resurser för att kunna skapa dem. När budgetpropositionen för 2003 presenterades i oktober aviserades olika satsningar på totalt 750 miljoner kronor per år under 2003 och 2004 för att öka hälsan i arbetslivet. En lång rad åtgärder tas upp varav några är:

- Ökade resurser till försäkringskassorna och Riksförsäkringsverket för arbetet mot ohälsan i arbetslivet. Dessutom ska socialförsäkringsadministrationen ses över.
- Översyn av sjukskrivningsprocessen, bl.a. ska
 - utgångspunkten vara sjukskrivning på deltid,
 - fler försäkringsläkare anställas på försäkringskassorna,
 - läkare få förstärkt utbildning i försäkringsmedicin,
 - avstämningsmöten ske i större utsträckning,
 - fördjupad bedömning av ytterligare en läkare göras i vissa fall efter 8 veckors sjukskrivning,
 - långtidssjukskrivna få en egen kontaktperson på försäkringskassan.

- Förlängning av möjligheten till vilande förtidspension för att pröva att arbeta.
- Obligatoriska rehabiliteringsutredningar för arbetsgivarna.

Andra åtgärder som beslutats under året är:

- Införande av ett nationellt mål för ökad hälsa i arbetslivet: frånvaron från arbetslivet på grund av sjukskrivning ska halveras till 2008.
- Införande av obligatorisk redovisning av sjukfrånvaron. Privata arbetsgivare, kommuner och landsting samt statliga myndigheter blir skyldiga att redovisa de anställdas sjukfrånvaro i årsredovisningen.
- 20 miljoner kronor är avsatta för en informationssatsning för ökad hälsa i arbetslivet.
- Arbetsmiljötillsynen har förstärkts med 30 miljoner kronor.
- Den regionala skyddsombudsverksamheten har förstärkts med 30 miljoner kronor
- Totalt 15 miljoner kronor har skjutits till för att förstärka utbildningen av personal inom företagshälsovården.

Läs mer om arbetet mot ohälsan i arbetslivet på www.okadhalsa.regering.se.

ARBETET FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Dödsstraff, tortyr och människohandel är exempel på grova kränkningar av mänskliga rättigheter. Andra

exempel är diskriminering, barnarbete och inskränkningar i åsikts- och yttrandefriheten. De mänskliga rättigheterna handlar om varje individs grundläggande behov och ska garantera friheter samt skydda ett dragligt liv för alla.

Världskonferensen om mänskliga rättigheter i Wien 1993 uppmanade alla länder att upprätta nationella handlingsplaner för de mänskliga rättigheterna. I januari 2002 presenterade regeringen en sådan svensk handlingsplan, som sträcker sig över tre år. Den har utarbetats under ledning av Justitiedepartementet men flera departement, liksom ombudsmän, myndigheter, enskilda och fackliga organisationer samt forskare, har varit inblandade i arbetet.

Tanken med handlingsplanen är att lägga grunden för ett mer samlat synsätt på mänskliga rättigheter i Sverige. Som exempel vill regeringen stärka den institutionella kompetensen inom Regeringskansliet, ge ett antal myndigheter i uppdrag att utbilda sin personal om de mänskliga rättigheterna och låta ta fram material om mänskliga rättigheter. Syftet är att främja de mänskliga rättigheterna, öka kunskapen och medvetenheten om dem och förbättra samordningen av arbetet för mänskliga rättigheter inom främst statlig förvaltning.

Ett led i informationsarbetet är webbplatsen www.manskligarattigheter.gov.se som öppnades i maj 2002. Den är ett gemensamt projekt mellan Justitiedepartementet och Utrikesdepartementet. På webbplatsen finns fakta om de mänskliga rättigheterna, information om vad regeringen gör på området i Sverige och internationellt samt ett arkiv med dokument som rör mänskliga rättigheter. Både handlingsplanen och infor-

mation om webbplatsen skickades under året ut till 900 organisationer, kommuner, landsting och andra myndigheter.

Sverige har undertecknat och ratificerat flertalet av de konventioner som berör mänskliga rättigheter inom FN, Internationella arbetsorganisationen (ILO) och Europarådet. En ny kanal för det svenska arbetet för att främja mänskliga rättigheter öppnades genom EU-medlemskapet. Inom EU samordnas medlemsländernas gemensamma agerande i FN och andra internationella organisationer liksom initiativ riktade mot andra länder.

Under 2002 fortsatte EU att på olika sätt arbeta för de mänskliga rättigheterna runtom i världen. Frågan om mänskliga rättigheter behandlas t.ex. regelbundet inom olika politiska dialoger med enskilda länder eller grupper av länder. Sedan några år har EU en särskild dialog om mänskliga rättigheter med Kina och i oktober 2002 inleddes en dialog om mänskliga rättigheter med Iran. Fokus vid det första mötet, som hölls i Teheran i december, låg på tortyr och diskriminering.

Över huvud taget ska EU:s arbete för att främja demokrati och mänskliga rättigheter i tredje världen stärkas. Det enades EU-länderna om i december. Demokrati och mänskliga rättigheter ska integreras i EU:s alla politikområden och genomsyra alla politiska handlingar och beslut. För att uppnå det ska ökade utbildningsinsatser genomföras och arbetet präglas av större öppenhet och insyn.

Inom FN tog EU under året upp situationen för de mänskliga rättigheterna i Colombia, Demokratiska republiken Kongo, Myanmar / Burma, Irak, Iran, Sudan, den ryska delrepubliken Tjetjenien och när det gäller

de israeliska bosättningarna på ockuperat område. EU tog också initiativ till resolutionerna om dödsstraffet och – tillsammans med de latinamerikanska länderna – resolutionen om barnets rättigheter. Andra viktiga frågor för EU var arbetet mot rasism, diskriminering, kvinnors mänskliga rättigheter, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt medborgerliga och politiska rättigheter.

EU deltog också vid FN:s barntoppmöte i New York i maj 2002. Där antogs dokumentet *A world fit for children* med en kortare principiell deklaration och en längre handlingsplan med rekommendationer till regeringar och internationella organisationer. Exempelvis uppmärksammas frågan om dödsstraff för minderåriga i slutdokumentet.

Även på andra sätt kom dödsstraffet upp på EU:s dagordning. EU genomförde närmare 60 uppvaktningar i kontakter med bl.a. Laos, Japan, Iran, Saudiarabien, den palestinska myndigheten, Swaziland, Botswana, Nigeria och Demokratiska republiken Kongo. Ett flertal uppvaktningar gjordes också i USA, liksom inlagor till USA:s Högsta Domstol, i samband med dödstraff för förståndshandikappade personer.

EU arbetar för att funktionshindrade ska skyddas mot diskriminering genom en ny FN-konvention som bygger på existerande internationella konventioner och rättigheter och som tydliggör kopplingen mellan funktionshinder och mänskliga rättigheter. FN:s generalförsamling beslutade i december 2001 att en kommitté ska studera förslag till en konvention om funktionshindrades rättigheter. Kommittén möttes sommaren 2002 och diskuterade det fortsatta arbetet. Utformningen av och innehållet i en konvention ska nu

diskuteras nationellt, regionalt och internationellt inför nästa kommittémöte i juni 2003.

JÄMSTÄLLDHET I HELA REGERINGSKANSLIET

Regeringskansliet som arbetsplats är en del av samhället i stort. Här finns samma brister och svagheter som på andra arbetsplatser i Sverige. Ett av de områden som Regeringskansliet har prioriterat högst för att förbättra är jämställdheten mellan kvinnor och män. Det innebär lika löner för kvinnor och män, fler kvinnor i chefsställning och ökade möjligheter för anställda att kombinera arbete och föräldraansvar.

Tillsammans med de fackliga organisationerna har arbetsgivaren i Regeringskansliet utfört en noggrann och omfattande kartläggning och analys av kvinnliga och manliga löner. Syftet har varit att upptäcka, åtgärda och förhindra eventuella osakliga skillnader i lön och andra anställningsförhållanden mellan män och kvinnor.

Analysen och kartläggningen visar att i en del grupper ligger kvinnliga medarbetare med lång tjänstgöringstid i Regeringskansliet något efter i löneutvecklingen i förhållande till äldre manliga kollegor. Viss obalans i lönesättning av nyanställda kvinnliga medarbetare har visat sig förekomma. Kartläggningen visar också smärre skillnader i lönenivå mellan kvinno- respektive mansdominerade grupper. Vid sidan om löneskillnader finns också andra brister, t.ex. att andelen kvinnliga chefer (departementsråd) endast är 36 procent.

Men mycket är också positivt. De senaste åren har en utjämning skett. Andelen kvinnliga handläggare är i

dag fler än andelen män, för bara tio år sedan fanns betydligt färre kvinnliga handläggare än män. Detta betyder att rekryteringsunderlaget för att få fler kvinnliga chefer har ökat kraftigt de senaste åren. Men den största ljuspunkten är kanske att i dag så betalas kvinnliga chefer i Regeringskansliet (departementsråd) helt i nivå med sina manliga kollegor. Andelen kvinnliga chefer har också på tio år nästan fördubblats.

Detta visar att det hittills nedlagda arbetet på att förbättra jämställdheten inom Regeringskansliet har haft en viss framgång. Men jämställdhetsarbetet fortsätter och målsättningen är att alla ojämställdheter ska rättas till. Regeringskansliets handlingsplan för jämställda löner innehåller flera konkreta åtgärder som ska genomföras så snart som möjligt och senast inom tre år.

I de lokala löneförhandlingarna kommer en riktad lönesatsning att ske till de personer och grupper där osakliga löneskillnader och ojämsättade löner förekommer. Resultatet från denna satsning ska följas upp inom en treårsperiod.

Alla chefer i Regeringskansliet ska få utbildning i lönesättning. Arbetsgivare och fackföreningar ska gemensamt ansvara för att föräldralediga inte halkar efter i löneutvecklingen. Regeringskansliet ska arbeta för att förbättra förutsättningarna för anställda att för- ena förvärvsarbete och föräldraskap.

Mer utförliga arbetsvärderingsmetoder ska prövas för att öka kunskapen om vilka arbetsuppgifter som kan anses som likvärdiga. En utveckling av metoderna sker i dialog med JämO. Internrevisionen har getts en central roll för att granska hur Regeringskansliet sköter sitt jämställdhetsarbete.

Utöver de övergripande åtgärderna på myndighetsnivå utarbetar de enskilda departementen egna program och arbetar på olika sätt för att uppfylla målen i jämställdhetsplanen. För att få veta hur personalen upplever frågan om jämställdhet på arbetsplatsen har de anställda på några departement fått svara på en-

käten »Tyck om jämställdhet«. Andra exempel är Statsrådsberedningens seminarier i dialogform på temat jämställdhet och Justitiedepartementets seminarier för kvinnliga chefer och handläggare i kommunikation, retorik och ledarskap.

Kapitel 3 • Departementens verksamhet

- *Statsrådsberedningen*
- *Justitiedepartementet*
- *Utrikesdepartementet*
- *Försvarsdepartementet*
- *Socialdepartementet*
- *Finansdepartementet*
- *Utbildningsdepartementet*
- *Jordbruksdepartementet*
- *Kulturdepartementet*
- *Miljödepartementet*
- *Näringsdepartementet*
- *Förvaltningsavdelningen*

STATSRÅDSBEREDNINGEN (SB)

Under året ledde Statsrådsberedningen förberedelserna inför två stora toppmöten i Stockholm: Stockholm Progressive Summit och tredje regeringskonferensen inom Stockholms Internationella Forum.

Efter höstens val presenterade statsminister Göran Persson en ny regering. Ombildningen ska återspegla valets viktigaste frågor, som är att minska sjukfrånvaron i arbetslivet och öka invandrade svenskers tillträde till arbetsmarknaden.

Utvidgningen av EU blev ett faktum på det historiska toppmötet i Köpenhamn i december då tio länder fick klartecken om medlemskap i maj 2004. Statsrådsberedningen har fungerat samordnande i denna EU-fråga

EU:s framtidskonvent

Vem ska bestämma vad inom EU, det vill säga vad är EU:s befogenheter och vad ska bestämmas av medlemsländerna själva? Det är en av huvudfrågorna i den framtidsdebatt som pågår inom unionen. (Läs mer i kapitel 5.) EU:s framtidskonvent startade i mars 2002 och ska ta fram förslag till EU:s regeringskonferens 2004. Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén utsågs den 31 januari till Sveriges ordinarie regeringsrepresentant i framtidskonventet, som består av regeringsrepresentanter, representanter för Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och de nationella parlamenten i medlems- och kandidatländerna.

Konventets webbplats är european-convention.eu.int.

Stockholm Progressive Summit

Elva stats- och regeringschefer kom till Stockholm den 22–23 februari för att diskutera aktuella politiska frågor med särskilt fokus på demokrati och global rättvisa. Toppmötet ägde rum med det internationella nätverket för progressiv politik, Stockholm Progressive Summit. Deltagarna utbytte praktiska erfarenheter från det dagliga regeringsutövandet i enskilda sakfrågor. Vid den avslutande presskonferensen presenterade stats- och regeringscheferna den kommunicé som antogs under mötet: *En progressiv agenda för demokrati och utveckling*.

Läs mer på www.progressive.gov.se.

Stockholms Internationella Forum

Hur kan man försonas efter krig, folkmord och andra grova förbrytelser mot mänskliga rättigheter? Stockholms Internationella Forum: Sanning, rättvisa och försoning tog upp bl.a. detta. Den internationella regeringskonferensen hölls den 23–24 april, och på inbjudan av statsminister Göran Persson deltog regeringsrepresentanter från ett fyrtiotal länder.

Årets regeringskonferens var en fortsättning på Stockholms internationella forum om utbildning, åminnelse och forskning om Förintelsen, som hölls i januari 2000. Det var den första internationella konferensen sedan andra världskriget som ägnades åt minnet av Förintelsen. I januari 2001 var konferensens tema intolerans, rasism, antisemitism och främlingsfientlighet.

Etik- och förtroendekommission

Avslöjanden om karteller och höga förmånsnivåer för företagsledare är några orsaker till varför regeringen vill stärka allmänhetens förtroende för näringslivet. Därför tillsatte regeringen den 5 september en etik- och förtroendekommission som ska etablera en dialog med näringslivets ägare och företrädare. Kommissionen ska ta del av internationella erfarenheter och bedöma om lagstiftning, offentlig reglering och näringslivets eget regelverk behöver förändras. Konsumentaspekten ska särskilt uppmärksammas. Kommissionen leds av förre finansministern Erik Åsbrink.

Regeringsombildning

Den 21 oktober presenterade statsminister Göran Persson en ny regering bestående av 22 ministrar varav åtta helt nya. (Se vidare kapitel 4.) Statsministern sade att han med den stora regeringsombildningen återspeglade valets viktigaste frågor: sjukfrånvaron, integrationen av invandrare, tillväxtfrågorna, narkotikamissbruket, konsumentpolitiken, jämställdhetsarbetet och ett fördjupat EU-samarbete.

I regeringsförklaringen lyftes två arbetsuppgifter fram som överskuggar regeringens politik denna mandatperiod. Den första är att göra arbetslivet mänskligare och minska sjukskrivningarna. Regeringens mål är att halvera antalet sjukdagar fram till år 2008. Parallellt ska antalet förtidspensioneringar varje år minska. Den andra stora arbetsuppgiften är att öka de invandrade svenskarnas tillträde till arbetsmarknaden.

Styrgrupp för jämställdhetsarbetet

Det ska finnas ett jämställdhetsperspektiv i alla politiska beslut. Det är målet med den pågående jämställdhetsintegreringen i Regeringskansliet. Den 6 december inrättades en styrgrupp med särskilt ansvar för denna integrering. Styrgruppen leder arbetet med att ta fram en plan för hur det hela ska genomföras. Gruppen leds av Lise Bergh, statssekreterare med ansvar för jämställdhet. Rapportering av arbetet sker till vice statsminister Margareta Winberg som också är ansvarig för samordningen av regeringens jämställdhetspolitik.

Läs mer i kapitel 2.

Historiskt steg att ena Europa

Vid ett EU-toppmöte i Köpenhamn i december avslutades förhandlingar med tio kandidatländer som är redo för medlemskap maj 2004. Därmed togs det historiska steget att ena Europa. Processen dit är ett exempel på en departementsövergripande EU-fråga som samordnas av Statsrådsberedningen. Sverige har varit pådrivande ända sedan toppmötet i Luxemburg för sex år sedan då perspektivet om medlemskap blev tydligt för dessa länder. Unionen kan nu slutförhandla med Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern.

Läs mer om utvidgningen i kapitel 5.

Folkomröstning om införandet av euro

Den 1 januari 2002 infördes eurosedlar och -mynt i tolv EU-länder. Under hösten har två partiledaröverläggningar mellan samtliga riksdagspartier i Sverige ägt

rum om datum och regler för folkomröstning om införandet av euro. Partiledarna enades om att datum för folkomröstningen blir den 14 september 2003.

Statsrådsberedningen har till uppgift att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet, ansvara för samordning av den svenska EU-politiken, jämställdhetsfrågorna samt författningspolitiken och valfrågor.

Förutom statsministerns kansli ingår förvaltningschefens kansli och rättschefens kansli i Statsrådsberedningen. I statsministerns kansli är de anställda politiskt anställda medan förvaltnings- och rättschefskanslierna består av statstjänstemän utan politisk anställning.

Vice statsministern är statsministerns ställföreträdare och ansvarar från och med den 21 oktober 2002 även för att samordna regeringens jämställdhetspolitik. Sedan samma datum har regeringen också en samordningsminister i Statsrådsberedningen.

JUSTITIEDEPARTEMENTET (Ju)

Att det var valår 2002 satte stora spår i Justitiedepartementets verksamhet. Departementet har till uppgift att fördjupa demokratin och arbetade på olika sätt med uppgiften.

Samtidigt fortsatte den påbörjade reformen av domstols- och polisväsendet liksom satsningen på brottsförebyggande arbete. Kriminalvården började utredas och narkotikamissbruket på anstalter ska bekämpas med en ny stor satsning.

Kampen mot såväl människohandel som terrorism uppmärksammades i ny lagstiftning. Människohandel för sexuella ändamål infördes som nytt brott och finansiering av terrorism blir straffbart.

Polisen reformeras

Polisväsendet ska utvecklas, och regeringen fortsatte detta reformarbete under året. Exempelvis fick Rikspolisstyrelsen utvidgat samordningsansvar. För att polisen bättre ska kunna bekämpa den grova, organiserade brottsligheten har Rikspolisstyrelsen haft i uppdrag att utveckla former för samverkan och genomföra eller föreslå förändringar i fördelningen av ansvar och uppgifter mellan Säkerhetspolisen och den öppna polisen. Regeringen vill också skapa större öppenhet i Säkerhetspolisens verksamhet och det har därför tagits fram en särskild instruktion för Säpo.

För att bekämpa narkotikabrottsligheten har regeringen gett Rikspolisstyrelsen och Brottsförebyggande rådet i uppdrag att utvärdera polisens arbete. Rikspolisstyrelsen ska dessutom se över regelverket för pass och andra resedokument för att stärka skyddet

mot missbruk och förfalskning av svenska resedokument.

Internationellt polissamarbete

Sverige vill se åtgärder mot terrorism inom polissamarbetet i EU och deltog under året i den fortsatta utvecklingen och utvärderingen av Schengens informationssystem samt kontrollen och förvaltningen av EU:s yttre gräns. Flera fall av organiserad gränsöverskridande brottslighet kunde avslöjas med den europeiska polisbyrån Europols hjälp.

För att underlätta polissamarbete även utanför unionen, har Europol slutit samarbetsavtal med ett antal tredje länder, däribland flertalet blivande EU-medlemmar och USA. EU-länderna beslutade att man gemensamt ska kunna utnyttja medlemslänternas utstationerade polis- och tullmän i tredje land. På svenskt initiativ fattade man också beslut om att under de kommande åren utvärdera informationsutbytet mellan Europol och medlemsländerna samt mellan medlemsländerna. Ett annat beslut var att inrätta Eurojust, det europeiska åklagarsamarbetet. Dessutom slutfördes en utvärdering av kampen mot organiserad narkotikabrottslighet. Utvärderingen gällde hur EU:s länder på nationell nivå har genomfört vad man åtagit sig internationellt på området.

Fallet Osmo Vallo

År 1995 avled Osmo Vallo i samband med ett polisingripande mot honom. Dödsfallet ledde till omfattande utredningar för att klarlägga omständigheterna

kring dödsfallet och för att bedöma hur olika myndigheter hade hanterat ärendet. I december 2000 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att granska förfarandet vid brottsutredningen i samband med dödsfallet. Granskningen skulle se om något behövde göras för att förhindra upprepning av felaktigheter och tveksamheter. Utredningen överlämnade våren 2002 sitt betänkande *Osmo Vallo – utredning om en utredning*. Enligt utredningen har fallet Osmo Vallo visat att rättsväsendet brustit. Det har inte uppfyllt de krav på verksamheten som medborgarna har rätt att ställa. Utredningen lämnade förslag till förändringar, bl.a. i regelverk, för att förhindra liknande händelser i framtiden.

Fortsatt reform av domstolsväsendet

Mål och ärenden i svenska domstolar ska avgöras med högt ställda krav på rättssäkerhet och effektivitet. För att säkerställa detta moderniseras det svenska domstolsväsendet. Under 2002 fortsatte reformarbetet. Man förändrade tingsrätternas organisation i Ångermanland, Norrbotten och Skåne.

Det pågick under året också en utvärdering av de organisationsförändringar som skedde inom tingsrätterna 1999–2001. Riksrevisionsverket (RRV) är positiv till de genomförda förändringarna. Det visar en rapport som redovisades under året och som utgjorde underlag för den pågående utvärderingen. RRV anser att reformerna stärker domstolsstrukturen och gör domstolsväsendet bättre rustat att hantera förändringar i omvärlden samtidigt som möjligheterna att utveckla verksamheten ökar. Domstolsverkets generaldirektör,

som utreder bl.a. Stockholms tingsrätts organisation, redovisade ett förslag till ny organisation för tingsrätterna i Stockholms län.

Bättre rättsskydd

Ibland kan en felaktig produkt, en olyckshändelse eller en miljöstörning drabba flera människor på liknande sätt. Många personer skulle då kunna rikta samma krav mot någon annan. Eftersom det för de flesta människor känns besvärligt, dyrt och riskfyllt att gå till domstol har regeringen föreslagit att enskilda, organisationer och myndigheter, t.ex. Konsumentombudsmannen och Naturvårdsverket, ska få väcka talan för en grups räkning. Processformen kallas gruppptalan och förstärker rättsskyddet på miljö- och konsumentområdena från den 1 januari 2003.

Kriminalvårdslagstiftningen utreds

Hur förebygger man att brottslingar begår nya brott? Hur ska man arbeta utifrån den förändrade klientsammansättningen på våra anstalter? Hur arbetar man resultatutrikat med kriminalvård? Frågorna är några av utgångspunkterna för en pågående utredning om en ny kriminalvårdslag. Regeringen tillsatte utredningen hösten 2002.

En av kriminalvårdens viktigaste uppgifter är att bekämpa narkotikamissbruket. Att den dömda blir fri från sitt missbruk är en förutsättning för att han eller hon ska kunna leva ett liv utan kriminalitet efter avtjänat straff. Narkotikamissbruket bidrar också till våld och hot mellan intagna. När regeringen i januari 2002

presenterade sin narkotikapolitiska handlingsplan konstaterades att kriminalvården fyller en mycket viktig funktion i samhällets insatser mot narkotikamissbruket. Därför avsattes 100 miljoner kronor under en treårsperiod för en särskild narkotikasatsning inom kriminalvården. Kontroller ska förhindra att narkotika kommer in på häkten och anstalter och dömda ska få behandling för att komma ifrån missbruket. Några anstalter ska reserveras för personer som aldrig tidigare har varit i kontakt med narkotika och som vill avtjäna sitt fängelsestraff i en narkotikafri miljö.

Ny lagstiftning inom straffrätten

Finansiering av terrorism försvåras i och med en ny lag från 1 juli 2002. Den gör det straffbart att samla in och överlämna ekonomiska tillgångar som ska användas för allvarliga brott som i internationella konventioner klassas som terrorism.

Sverige engagerar sig starkt i kampen mot människohandel. För att få bättre verktyg i denna kamp infördes den 1 juli ett nytt brott i brottsbalken: människohandel för sexuella ändamål. Kriminaliseringen tar sikte på gränsöverskridande handel med människor vars syfte är sexualbrott, prostitution eller annat sexuellt utnyttjande.

Hets mot homosexuella som grupp blir straffbart. Riksdagen antog i november en proposition som utvidgar brottsbalkens bestämmelse om hets mot folkgrupp till att även omfatta hot och uttryck för missaktning med anspelning på sexuell läggning. Samtidigt infördes en särskild, strängare straffskala för grova fall av hets mot folkgrupp.

Under året stärktes skyddet för vittnen genom skärpta straff för övergrepp i rättssak, dvs. att man försöker hindra någon att väcka talan eller vittna eller angriper någon för vad han eller hon sagt inför domstol.

En ny lag om medling med anledning av brott infördes. Gärningsman och brottsoffer kan mötas frivilligt med opartisk medlare för att tala om brottet, förstå vad man gjort eller bearbeta traumat. Medling anordnas av staten eller kommunen.

Samarbetet med Internationella brottmålsdomstolen, som ska döma vid krigsförbrytelser, folkmord och brott mot mänskligheten, gjorde att Sverige införde viss ny lagstiftning den 1 juli 2002. Lagstiftningen handlar om hur själva samarbetet ska gå till och vad som krävs för att Sverige ska kunna fullgöra förpliktelser enligt stadgan för domstolen, t.ex. vad gäller förhör, bevistagning och överlämnande av misstänkta.

Ny lagstiftning inom civilrätten

Homosexuella med registrerat partnerskap ska kunna prövas som adoptivföräldrar. Det föreslog regeringen under året i ett lagförslag om partnerskap och adoption.

Ett annat förslag gäller förvärv av stöldgods i god tro. Förslaget går ut på att det inte längre ska vara möjligt att förvärva stöldgods i god tro. Den bestulne ska alltså kunna få tillbaka stöldgods utan att betala lösen.

En ny lag från 1 juli 2002 förbättrar konsumentens rättigheter när ett företag går i konkurs. Om kunden har en köpt vara hos säljaren, t.ex. päls eller båt för förvaring, ska inte kundens vara ingå i konkursboet om

det finns giltigt köpeavtal.

Regeringen föreslog under 2002 att bostadsrättsinnehavare lättare ska få hyra ut i andra hand. Det kom också en lagrådsremiss om så kallad tredimensionell fastighetsindelning, där hela fastigheten från markplanen och uppåt inte skulle behöva ägas av en och samma fastighetsägare som i dag.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Den svenska folkstyrelsen ska värnas och fördjupas. Målet är att medborgarna ska vara mer aktiva mellan valen. En långsiktig strategi för hur detta ska uppnås presenterade regeringen i januari 2002 i propositionen *Demokrati för det nya seklet*. Inom utvecklingsarbetet »Tid för demokrati« fortsatte stödet till projekt som ska utveckla demokratin och till särskilda satsningar för att uppmärksamma 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten. (Läs mer på www.demokratitorget.gov.se)

För att stärka det nationella arbetet och lägga grunden för ett samlat synsätt på frågor om mänskliga rättigheter i Sverige beslutade regeringen under våren om skrivelsen *En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna*. Justitiedepartementet ansvarade för en arbetsgrupp med representanter från flera departement som utarbetade skrivelsen. Tillsammans med Utrikesdepartementet lanserade departementet en webbplats om mänskliga rättigheter, www.manskligarattigheter.gov.se. (Läs mer i kapitel 2.)

Konsumentskyddet stärks

Hög skyddsnivå, bättre marknadskontroll och större

konsumentinflytande är målen när Sverige vill främja konsumentintressena i EU. I mars lämnade regeringen en skrivelse om mål och inriktning för det svenska arbetet med konsumentfrågorna i EU. Konsumentperspektivet ska genomsyra alla politikområden. För att underlätta denna integration av konsumentfrågorna har regeringen bildat ett råd, där ett tiotal myndigheter deltar.

I en annan skrivelse till riksdagen redovisade regeringen en genomförd utvärdering av miljömålet i konsumentpolitiken. Skrivelsen föreskriver också en ny inriktning för miljöarbetet inom konsumentpolitiken.

För att medborgarna ska kunna få besked om sina rättigheter som konsumenter finns kommunala konsumentvägledare runtom i landet. Regeringen avsatte 20 miljoner kronor i 2002 års budet för att vidareutveckla denna konsumentvägledning. På flera andra sätt har konsumentintresset varit i fokus under året, t.ex. ska konsumenternas rätt till resegaranti utökas. Från att främst ha gällt paketresor ska nu separata transporter och inkvarteringstjänster som flyg och hotell omfattas, liksom internationell utbytesverksamhet för skolungdom.

Ungas inflytande

Unga ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet. Den utgångspunkten bör ungdomspolitikerna ha. Det betonar Ungdomsdelegationen, som tillsattes av regeringen 1999, i sin sammanfattande slutrapport som lades fram under året. (Läs mer på webbplatsen www.ungdomsdelegationen.gov.se.)

För att öka ungdomars intresse och engagemang i

demokratifrågor har Ungdomsstyrelsen under 2001 och 2002 med stöd från regeringen drivit projektet »Skolval 2002 – demokratistöd med Internet«.

Inom EU påbörjades arbetet med att genomföra förslagen i en så kallad vitbok på ungdomsområdet: *Nya insatser för Europas ungdom*. Inom Barentssamarbetet kom Sverige, Finland, Norge och Ryssland överens om gemensam finansiering av ett sekretariat i Murmansk som ska stödja ungdomssamarbetet i Barentsområdet.

Justitiedepartementet ansvarar för grundlagarna och en mycket stor del av övrig lagstiftning som rör bl.a. straffrätten, processrätten, civilrätten, marknadsrätten, förvaltningsrätten och kommunalrätten. Departementet har dessutom ett övergripande ansvar för att all lagstiftning håller hög rättslig och språklig kvalitet.

Inom departementets område faller bl.a. domstolsväsendet, åklagarväsendet, polisväsendet och kriminalvården. Departementet bereder också frågor om bl.a. nåd och utlämning för brott.

Andra uppgifter är att fördjupa demokratin och se till att medborgarna deltar mer i de demokratiska processerna, samordna och utveckla insatser på nationell nivå för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna och ansvara för regeringens folkrörelsepolitik.

Till departementets område har statlig förvaltningspolitik och statlig personalpolitik hört men dessa politikområden flyttades över till andra departement 1 januari 2003. Detsamma gäller konsumentpolitiken och ungdomspolitiken som departementet haft ett övergripande ansvar för sedan 1 januari 2002.

Till departementet hörde 200 myndigheter.

UTRIKESDEPARTEMENTET (UD)

Sverige fick en ny beskrivning av den säkerhetspolitiska linjen under 2002. Dessutom blev en utredning om svensk säkerhetspolitik 1969–1989 klar.

Det svenska biståndet höjdes och i utredningen om svensk politik för global utveckling föreslogs biståndspolitiken få ett nytt bredare mål.

Arbetet för mänskliga rättigheter intensifierades genom regeringens nya handlingsplan och satsning på information. Viktigt var också det fortsatta arbetet mot människohandel, särskilt med kvinnor och barn.

Svensk säkerhetspolitik

Efter partiöverläggningar presenterades i februari 2002 en ny beskrivning av Sveriges säkerhetspolitiska linje. Beskrivningen var resultatet av en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna, och har således ett brett politiskt stöd. »Sveriges säkerhetspolitik syftar till att bevara fred och självständighet för vårt land, bidra till stabilitet och säkerhet i vårt närområde, samt stärka internationell fred och säkerhet. Sverige är militärt alliansfritt. Denna säkerhetspolitiska linje, med möjlighet till neutralitet vid konflikter i vårt närområde, har tjänat oss väl«.

Den 20 december överlämnade den säkerhetspolitiska utredningen betänkandet *Fred och säkerhet* till utrikesministern. Uppdraget var att redovisa och analysera den säkerhetspolitiska miljö som Sverige verkat i mellan 1969 och 1989. Perioden var en tid med skiftande stämningar i världspolitiken.

Hösten 2002 inbjöds Estland, Lettland och Litauen att bli medlemmar av EU och Nato. Detta stärker säkerheten för Östersjöregionen. Rysslands utvecklade samarbete med EU och Nato är också ett väsentligt bidrag till den positiva säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde.

EU:s utvidgning

Tio kandidatländer blev under 2002 klara med sina förhandlingar med EU och kan träda in som medlemmar i unionen den 1 maj 2004. Det var på EU-toppmötet i Köpenhamn den 12–13 december som Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern fick klartecken efter flera års förhandlingar. I Göteborg i juni 2001 hade EU:s stats- och regeringschefer fastställt att utvidgningen är oåterkallelig och satt upp en tidtabell med året 2004 för fullt medlemskap – något många då trodde var alltför ambitiöst.

Den svåraste frågan att lösa på toppmötet var budgeten för utvidgningen. Utvidgningen innebär att EU-budgetens utgifter åren 2004–2006 ökar med nästan 41 miljarder euro, medan intäkterna ökar med knappt 15 miljarder euro. Sveriges avgift 2004–2006 kommer troligen att öka med i snitt ungefär 1 miljard kronor per år. Samhällsekonomiskt räknar den svenska regeringen med att Sverige, kandidatländerna och hela unionen har mycket att vinna på utvidgningen, men framför allt rör det sig om ett historiskt tillfälle att ena Europa efter årtionden av splittring och motsättningar.

Läs mer om utvidgningen i kapitel 5.

Nordligt grannsamarbete

För Sverige är det viktigt att stärka säkerheten och samarbetet i vårt närområde. Genom Barents- och Östersjösamarbetet samt EU:s nordliga dimension arbetar regeringen för detta. Sverige är fram till hösten 2003 ordförande i Barentsrådet, som har en nyckelroll inom det regionala samarbetet mellan norra Finland, Norge och Sverige samt nordvästra Ryssland. Under året satsade Sverige närmare 100 miljoner kronor i en miljöfond som bl.a. ska ta hand om kärnavfall i nordvästra Ryssland.

Sverige och världen

Fredsprocessen i Mellanöstern har avstannat och konflikten mellan israeler och palestinier skördar liv på båda sidor. Sveriges biståndssamarbete med palestinierna fortsatte under 2002 trots svårigheterna att genomföra biståndsprojekt.

Misstankarna om att Irak kan ha eller utvecklar massförstörelsevapen utreds av FN:s vapeninspektörer. I november antog FN:s säkerhetsråd enhälligt en resolution med krav på villkorslösa inspektioner. Sverige ser vapeninspektionerna som en förutsättning för att nå en lösning på konflikten med Irak. Om inte Irak efterlever FN:s resolutioner anser regeringen att FN i sista hand ska ha möjlighet att använda militära åtgärder, som föregås av ett tydligt FN-mandat, för att sätta kraft bakom sina ord.

I januari träffade nio afrikanska utrikesministrar sina nordiska kollegor i Stockholm för diskussioner om fred, säkerhet och konfliktförebyggande åtgärder i Afrika. I fokus för mötet stod det nya partnerskapet

för Afrikas utveckling (NEPAD) som utarbetats av afrikanska ledare och ska avskaffa fattigdom och leda till tillväxt.

I slutet av augusti stod utrikesministern värd för en regional EU-konferens i Helsingborg om förebyggande av väpnade konflikter i Europa med deltagare från bl.a. EU, FN, den europeiska säkerhets- och samarbetsorganisationen OSSE, Europarådet och Nato. Konferensen resulterade i en rad konkreta rekommendationer som återfinns i den ordförandesammanfattning utrikesministern presenterade vid den avslutande sessionen. Konferensens resultat följs nu upp på ett antal områden – bl.a. inom ramen för EU-OSSE-samarbetet och vid konferenser som planeras om »lessons learned« från Balkan.

Under året kom världen ett steg närmare möjligheterna att skipa rättvisa när det gäller krigsförbrytelser, folkmord och brott mot mänskligheten. Den 1 juli trädde Romstadgan för den internationella brottmålsdomstolen (ICC) i kraft. Därmed kan domstolen, som ska ligga i Haag, snart bli verklighet.

Terrorism drabbar civila som råkar befinna sig på fel plats vid fel tidpunkt. Det blev återigen tydligt i och med bombattentatet på Bali, gisslandramat i Moskva och terroristdåden i Kenya och Mellanöstern. I december uttryckte Sverige och Finland gemensamt sitt stöd för att EU bör införa ett slags kontrakt mellan unionens medlemsländer för mer ömsesidig solidaritet och hjälp med humanitära medel och räddningstjänstinsatser om ett EU-land skulle drabbas av terrorism.

För att svenskar som medverkar i internationella katastrof- och fredsinsatser bättre ska kunna förbereda sina

uppdrag beslutade regeringen i maj att inrätta ett institut för utbildning och samträning av personal. Institutet har fått namnet Folke Bernadotte-institutet och inledde sin verksamhet i Kramfors 1 september 2002.

Mänskliga rättigheter

Arbetet för de mänskliga rättigheterna ska genomsyra all svensk utrikespolitik. I maj 2002 öppnade regeringen en ny webbplats om mänskliga rättigheter, www.manskligarattigheter.gov.se. Webbplatsen är ett gemensamt projekt mellan Utrikesdepartementet och Justitiedepartementet. För att stärka arbetet på det nationella planet och lägga grunden för ett samlat synsätt på frågor om mänskliga rättigheter i Sverige har regeringen utarbetat en nationell handlingsplan. Handlingsplanen och information om webbplatsen skickades till cirka 900 organisationer och myndigheter.

Läs mer om regeringens arbete för mänskliga rättigheter i kapitel 2.

Möjligt halvera fattigdomen till 2015

FN:s millennieutvecklingsmål är att halvera andelen extremt fattiga i världen till år 2015. Fattigdom bekämpas bäst när förutsättningar skapas för människor att själva ta sig ur sin fattigdom. Det är grundsynen i Sveriges internationella utvecklingssamarbete. År 2002 gick 0,74 procent av bruttonationalinkomsten till bistånd, vilket är en höjning från föregående år.

Fattigdom handlar inte bara om pengar utan om brist på möjligheter, makt och säkerhet. Biståndet ska därför ses i ett bredare perspektiv. I mars överlämnade

den parlamentariska kommittén Globkom ett betänkande om svensk biståndspolitik som fokuserar på detta. Utredningen är den första stora genomgången av det svenska utvecklingssamarbetet på 40 år och uppgiften har varit att presentera en strategi för en samlad svensk politik för global utveckling. Kommittén föreslår bl.a. att politiken i ökad omfattning ska handla om att förbättra den enskilda människans levnadsvillkor samt att samarbetsländerna ska få bättre möjligheter att ta ansvar för sin egen utveckling. Regeringen har nu påbörjat sitt arbete med att ta fram en proposition om Sveriges framtida politik för global utveckling.

I mars 2002 hölls en internationell konferens om utvecklingsfinansiering i Monterrey, Mexico. FN:s generalförsamling valde svenskan Ruth Jacoby till ordförande i den förberedande kommitté som sedan framgångsrikt skapade enighet om konferensens slutdokument. Ett svenskt initiativ till en internationell kommission för globala nyttigheter, så kallade *global public goods*, fick stort stöd i Monterrey. Kommissionen ska arbeta för internationell samverkan för att lösa globala problem som t.ex. vattenförsörjning och kampen mot sjukdomar som hiv/aids och malaria.

Utrikesdepartementet inledde under året informationssatsningen *Det är möjligt att halvera fattigdomen till 2015* för att bidra till att FN:s millennieutvecklingsmål nås. Syftet med satsningen är att öka kunskapen om vad som krävs för att uppnå FN-målen.

Vid ett OECD-möte i maj presenterade Sverige rapporten *Handel och utveckling* om hur Sverige arbetar med att få handelspolitiken och utvecklingssamarbetet att stödja varandra. U-länderna möter i dag stora handelshinder på i-landsmarknader.

Intensifierat arbete mot människohandel

Sverige har de senaste åren engagerat sig mer och mer i bekämpning av människohandel. Många politikområden berörs. Arbetet mot människohandel inkluderar gränsöverskridande organiserad brottslighet, fattigdomsbekämpning, migration, jämställdhet, social trygghet och barnfrågor. Flera departement, myndigheter och organisationer har involverats i arbetet.

Under 2002 diskuterade EU:s migrationsministrar en handlingsplan för att bekämpa människosmuggling. Sverige framhöll att kvinnor och barn måste prioriteras. Handeln med kvinnor för sexuell exploatering fortsätter att öka trots kriminalisering och höga straffsatser. Våldigt allvarlig är också handeln med barn för sexuellt utnyttjande. I september hölls ett internationellt expertmöte i Stockholm om människohandel i Afrika och Europa. På mötet deltog representanter från ett tjugotal afrikanska länder och EU-länder samt flera internationella aktörer.

På svenskt initiativ anordnades också ett internationellt möte om människohandel i oktober i Bangkok, Thailand, med 150 experter och beslutsfattare från Asien och Europa samt representanter för bl.a. Världsbanken och olika FN-organisationer. Därutöver har regeringen tagit initiativ till att Lukas Moodyssons film *Lilja 4-ever* kan visas av svenska ambassader och konsulat.

Antalet asylsökande i Sverige ökar

Under 2002 kom 33 000 asylsökande till Sverige. Detta var 9 500 fler än under 2001. Asyltillströmningen till Sverige ökade med 55 procent under året vilket kan

jämföras med en minskning med 6 procent för hela Europa. I en tilläggsbudget ökade regeringen därför anslaget till bl.a. asylmottagning med ytterligare 680 miljoner kronor.

Regeringen presenterade ett förslag till en ny instans- och processordning för utlänningsärenden som kritiserades av Lagrådet. Efter samråd med samtliga riksdagspartier går nu arbetet vidare med denna rätts-säkerhetsreform.

I december beslutade regeringen att handläggningen av asylärenden som rör barn som kommer ensamma till Sverige ska förbättras. Ansökan om asyl ska avgöras snabbare än i dag, inom tre månader av Migrationsverket och inom tre månader av Utlänningsnämnden.

EU enades om minimivårer för mottagandet av asylsökande i medlemsländerna. Detta leder till att flera EU-länder måste förbättra villkoren för mottagandet av asylsökande. Inom EU fortsätter förhandlingarna om vilka kriterier och mekanismer som ska avgöra vilket medlemsland som har ansvaret för att pröva en asylansökan. Diskussionen fortsätter också om vilka miniminormer som ska gälla för när medborgare i ett land utanför EU och statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller skyddsbehövande.

Rättvis handel

I Världshandelsorganisationen (WTO) förhandlar världens länder om villkoren för internationell handel. Regeringen anslog i juli åtta miljoner kronor till WTO:s fond för biståndsinsatser på handelsområdet, vilket gör Sverige till den största bidragsgivaren till fonden. Pengarna ska användas till att stärka utveck-

lingsländernas representation och deltagande i WTO-arbetet.

Under året presenterades också rapporten *En samlad globaliseringspolitik* som knyter ihop den politik Sverige för till följd av ekonomins internationalisering med hur Sverige agerar internationellt. Där slås fast att Sverige ska bli världens bäst globaliserade land. Enligt rapporten gynnas Sverige av utvecklingen mot allt mer sammanflätade ekonomier och har därför ett ansvar att vara en kraftfull aktör i internationellt samarbete.

För att uppmuntra svenskt näringsliv att ta ansvar för mänskliga rättigheter och verka för bra arbetsvillkor och en bättre miljö lanserade regeringen i mars initiativet Globalt Ansvar. Regeringen vill samarbeta med företag som stödjer och vill följa OECD:s (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) riktlinjer för multinationella företag och de nio principerna i FN:s Global Compact. (Läs mer på www.utrikes.regeringen.se/ga)

Främjande av svenskt näringsliv

Att främja svenskt näringsliv och svenska intressen utomlands är en central uppgift för utrikesförvaltningen. Som ett led i handels- och investeringsfrämjandet prioriterar regeringen export- och investeringsfrämjande på strategiska marknader liksom satsningar på att marknadsföra högteknologiska områden och nya bran-

scher där Sverige och svenska företag har en särskild kompetens. Insatser för att befästa och stärka svenskt näringslivs position i Östersjöområdet var prioriterade. Regeringen introducerade under året flera satsningar på Kina, som blir en allt viktigare marknad för svenska företag, inte minst sedan Kina blivit medlem i WTO. Andra satsningar rör Latinamerika och marknadsföring i utlandet av IT och telekom, bioteknik, miljöteknik och förnybar energi, upplevelseindustri, framför allt design, mode, musik och mat samt svenskt spetskunnande inom vård och omsorg. Under 2002 har vidare insatser som syftar till att bygga upp ett aktivt importfrämjande initierats.

Utrikesdepartementet sammanställer den information och formulerar de handlingsalternativ som regeringen grundar sin utrikespolitik på. Till UD:s ansvarsområden hör utrikes- och säkerhetspolitik, internationellt utvecklingssamarbete, handelspolitik, konsulära och civilrättsliga ärenden, folkrätt och mänskliga rättigheter, migrations- och asylpolitik, export-, handels- och Sverigefrämjande samt information om Sverige i utlandet.

Till departementet hörde den sista december 2002: 11 myndigheter i Sverige, 101 ambassader, delegationer, representationer, generalkonsulat, konsulat samt 396 honorärkonsulat i utlandet.

FÖRSVARSDEPARTEMENTET (Fö)

Förnyelsen och moderniseringen av Sveriges totalförsvaret fortsatte under 2002. Men även arbetet med att utveckla beredskapen för att hantera kriser i samhället. Till detta arbete hör exempelvis förbättrad samordning, bildandet av en ny myndighet – Krisberedskapsmyndigheten – och ett nytt utbildningssystem inom räddningstjänsten.

Hemvärnet fick dessutom utökade uppgifter och blir en viktigare del i de nationella skyddsstyrkorna.

På den internationella arenan bidrog Sverige med styrkor i bl.a. Afghanistan och på Balkan samt utvecklade vidare samarbetet med Baltikum, Norden och Ryssland.

Fortsatt försvarsreform

Det svenska försvaret genomgår sedan några år en radikal förändring för att anpassas till den nya säkerhetspolitiska situationen. Reformen fortsatte under 2002. Det militära försvaret ska bli ett modernt, flexibelt och rörligt insatsförsvaret som ska kunna användas både för att försvara landet och för internationella insatser. Det ska vid behov kunna anpassas för att möta förändringar i omvärlden.

Ett exempel i reformarbetet under 2002 var ett nytt system för personalförsörjning. Nya karriärmöjligheter införs i Försvarsmakten och utlandstjänst och internationell medverkan kommer att spela större roll än tidigare.

Säkrare samhälle

Förutom att möta militära och övriga hot ska Sverige också kunna hantera andra kriser i samhället. Inte minst har terroristangrepp i vår omvärld visat behovet av detta. För att få ett säkrare samhälle krävs att samhällets aktörer arbetar gemensamt och mot samma mål. Regeringen presenterade i mars i propositionen *Samhällets säkerhet och beredskap* ett nytt planeringssystem för beredskap och en struktur för krishantering som ska stärka Sveriges förmåga att möta andra extraordinära händelser än direkta hot eller krig.

Den 1 juli 2002 bildades en ny myndighet, Krisberedskapsmyndigheten (www.krisberedskapsmyndigheten.se), som ska samordna planering för beredskap mot svåra påfrestningar på samhället i fred och vid höjd beredskap. Myndigheten får också ansvar för omvärldsanalys.

Kunskap om risker och säkerhet är en förutsättning för att störningar och allvarliga situationer ska kunna hanteras. Regeringen fattade beslut om att inrätta ett centrum för risk- och säkerhetsutbildning inom Statens räddningsverk. Centrumets verksamhet ska omfatta den verksamhet som i dag bedrivs inom Räddningsverkets skolor. Centrumet ska också ansvara för att utbilda den kommunala räddningstjänsten och erbjuda bl.a. kommuner utbildningar.

Ett annat centrum där kunskap samlas är det nybildade nationella centrumet i Karlskoga som samlar erfarenheter från olyckor. Målet är att minska lidande och använda resurser bättre genom förebyggande arbete med skydd mot olyckor.

Hemvärnet utvecklas

Frivilliga försvarsorganisationer och hemvärnet har under efterkrigstiden kompletterat det svenska totalförsvaret. I propositionen *Frivillig försvarsverksamhet inom totalförsvaret* från mars 2002 framhåller regeringen att denna kompetens ska tas tillvara även i framtiden.

Statligt stöd till de frivilliga försvarsorganisationerna ska inriktas mot totalförsvarets behov. Organisationerna ska sprida kunskap och information om totalförsvaret, medverka till fortbildning, utgöra rekryteringsbas och medverka till totalförsvarets folkliga förankring.

Hemvärnet ska utvecklas och bli en viktig del av de nationella skyddsstyrkorna. Vissa kvalificerade hemvärnsförband får uppgifter med högre svårighetsgrad, t.ex. tillförs de mer avancerad materiel. Resterande del behåller dagens uppgifter, dvs. bevaknings- och skyddsuppgifter av infrastruktur, t.ex. järnvägar och kraftstationer, samt verksamhet som stärker samhället vid svåra påfrestningar i fred. Reservofficerare ska desutom i större utsträckning än tidigare få högre chefsbefattningar i hemvärnsförbanden.

Viktig försvarsindustri

Försvarsindustrin i Sverige är beroende av export och internationellt samarbete. Regeringen anser att export av större svenska materielsystem har stor försvarspolitisk betydelse för Sverige. Motiven för staten att stödja export av försvarsmateriel är flera. Dels bidrar exporten till att befintliga materielsystem vidareutvecklas, dels stärks den inhemska industrins konkurrenskraft. Genom att fler köper den materiel som används i Försvarsmakten kan kostnader för vidareutveckling

delas, utbildning och underhåll samordnas och erfarenheter om användning utbytas. Staten får också intäkter i form av royalties vid exportförsäljning av produkter som utvecklats inom landet för det svenska försvarets räkning.

Bland större svenska exportframgångar de senaste åren märks stridsflygplanet JAS 39 Gripen till Sydafrika och Ungern, det flygburna radarsystemet ERIEYE till Brasilien, Grekland och Mexico, stridsfordon CV90 till Schweiz, Norge och Finland, ubåtar till Australien och Singapore, torpeder till Brasilien samt stridsbåt 90 till Malaysia, Grekland och Mexico.

Internationella engagemang

Sveriges säkerhetsfrämjande samarbete med Estland, Lettland och Litauen fortsatte under året. Stöd inriktas på utbildning av officerare och överföring av materiel. Omkring 45 svenska officerare, med huvuduppgift att utbilda sina baltiska kollegor, har under året tjänstgjort i Estland, Lettland och Litauen. Utöver samarbetet med Baltikum har Sverige utvecklat samarbetet inom Norden och med Ryssland.

I augusti 2002 tog Lettland, USA och Sverige det så kallade Riga-initiativet genom en konferens i Riga. Syftet är att utveckla en strategi för försvarets miljöarbete i Östersjöregionen. I arbetet deltar Danmark, Estland, Finland, Georgien, Lettland, Litauen, Rumänien, Ryska federationen, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA. Sverige leder arbetets informella sekretariat genom Försvarsdepartementet.

Sverige hade under året en militär närvaro om cirka 800 män och kvinnor på västra Balkan. Dessa fördela-

des mellan den internationella styrkan i Kosovo, KFOR (ca 760) och styrkan i Bosnien-Hercegovina, SFOR (ca 30). I Kosovo bidrar Sverige med en mekaniserad bataljon som bl.a. bidragit till säkerhet i provinsen och stött FN-missionen i Kosovo (UNMIK) i dess arbete.

I Bosnien-Hercegovina har huvuddelen av den svenska personalen verkat inom ramen för civil-militär samverkan. Svensk militär personal har bl.a. i samarbete med Sida genomfört projekt som ska stimulera flyktingar att återvända. Före årsskiftet beslutade regeringen att utveckla insatsen som omfattar civil-militär samverkan.

Sverige bidrar med personal till den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan. Sedan januari 2002 finns ca 45 personer från Sverige på plats i det krigshärjade landet. Från början omfattade det svenska bidraget en underrättelsepluton, men i september förändrades inriktningen mot civil-militär samverkan. Den svenska styrkan arbetar nu i nära samverkan med finsk personal med stöd för civilbefolkningen.

EU:s krishantering

EU fortsätter att utveckla sin förmåga att hantera internationella kriser. Den första krishanteringsövningen inom ramen för EU:s säkerhets- och försvarspolitik genomfördes i maj 2002. Övningen var en ledningsövning på politisk-militär strategisk nivå. Under övningen testades hur planeringen fungerar inom EU från det att en kris identifieras till det att utrikesministrarna fattar beslut om att genomföra insatser för krishantering. Beslut om EU:s första insats, en poli-

smision i Bosnien, fattades under 2002 och inleddes den 1 januari 2003.

Vid EU:s toppmöte i Köpenhamn den 13 december 2002 nåddes en historisk överenskommelse mellan EU och försvarsalliansen Nato om stående arrangemang mellan organisationerna. Arrangemangen innebär att EU kan nyttja Natos planerings- och ledningsstrukturer för att planera och leda en krishanteringsinsats. Överenskommelsen var en förutsättning för att EU skulle kunna inleda planeringen för att sätta upp en militär krishanteringsstyrka som ska ta över den fredsfrämjande operationen i Makedonien efter Nato. Inom såväl EU som Nato/Euroatlantiska Partnerskapsrådet (EAPR) arbetade man under året också med handlingsplaner för skydd mot konsekvenser av terrordåd och massförstörelsevapen.

Försvarsdepartementet ansvarar för totalförsvaret, skydd och beredskap mot olyckor samt beredskap mot svåra påfrestningar på samhället i fred.

Totalförsvaret består av militärt försvar och civilt försvar och ska försvara Sverige mot väpnat angrepp, hävda vår territoriella integritet, bidra till fred och säkerhet i omvärlden och stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Skydd och beredskap mot olyckor omfattar åtgärder för att förebygga och begränsa konsekvenser av olyckor samt att avhjälpa skador.

Beredskap mot svåra påfrestningar på samhället i fred avser beredskap mot extrema situationer i fredstid, t.ex. sabotage mot energiförsörjningen.

Till departementet hörde 10 myndigheter.

SOCIALDEPARTEMENTET (S)

Under året genomfördes flera viktiga reformer inom Socialdepartementets områden. Inom föräldraförsäkringen utökades föräldrapenningen med 30 dagar och grundnivån höjdes. Tandvårdsstödet för äldre förbättrades med högkostnadsskydd och mer stöd till bastandvård. För att komma tillrätta med de ökade läkemedelskostnaderna infördes nya regler i läkemedelsförmånerna.

Andra insatser inom välfärdspolitiken var propositionen *Mål för folkhälsan* där regeringen lade grunden för arbetet för att förbättra folkhälsan och minska skillnaderna i hälsa mellan olika grupper i befolkningen. Regeringen tog också fram en nationell handlingsplan mot narkotika och utsåg en särskild narkotikasamordnare.

För barnens skull stärktes Barnombudsmannen, hölls en konferens om könsstymning av flickor och inrättades en arbetsgrupp för kunskap om sexuell exploatering av barn i Sverige. Under året intensifierades också regeringens arbete för att minska sjukfrånvaron.

En åldrande befolkning

På äldrepolitikens område har årets insatser till stor del handlat om att följa upp erfarenheterna från den nationella handlingsplan för äldrepolitiken som gällt under åren 1999–2001 och att lägga grunden för kommande års politik. Regeringen redovisade erfarenheter i en skrivelse till riksdagen i december 2002. Socialdepartementet arrangerade också Idéforum 2002 på Norra Latin i Stockholm den 6 mars. Två tusen per-

soner tog del av programmet på temat »Äldre på egna villkor«.

Regeringen tillsatte i februari 2002 en arbetsgrupp för att sammanställa kunskaper om situationen för demenssjuka och deras anhöriga samt se var åtgärder behöver vidtas.

I april 2002 ägde den andra av FN:s världsförsamlingar om äldrefrågor rum i Madrid. Där antogs en handlingsplan vars mål är att garantera att alla ska kunna åldras på ett tryggt och värdigt sätt och kunna delta i samhället som medborgare med fulla rättigheter.

Förbättringar för funktionshindrade

Tillgänglighet, bemötande och ett handikapperspektiv som genomsyrar alla samhällssektorer prioriteras i regeringens arbete med handikappolitiken. Grunden är den nationella handlingsplanen *Från patient till medborgare*, som sträcker sig till år 2010. Före årsskiftet överlämnade regeringen den första uppföljningen av handlingsplanen, som visar att rätt processer satts i gång.

Varje statlig myndighet ska leva upp till de nationella målen för handikappolitiken och FN:s standardregler. Myndigheternas lokaler, verksamhet och information ska vara tillgänglig för funktionshindrade personer. Handikappombudsmannen (HO) har fått i uppdrag att ta fram underlag till krav på tillgänglighet. Ett nationellt tillgänglighetscenter har bildats, knutet till Handikappombudsmannen. Centret ska vägleda och driva på arbetet med att göra samhället tillgängligare. (Se vidare på www.ho.se.)

Regeringen har dessutom gett vissa myndigheter med ansvar för en samhällssektor särskilt ansvar för att de handikappolitiska målen uppnås: Arbetsmiljöverket, Arbetsmarknadsstyrelsen, Banverket, Boverket, Konsumentverket, Luftfartsverket, Post- och telestyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Sjöfartsverket, Skolverket, Socialstyrelsen, Statens kulturråd, Vägverket och Riksförsäkringsverket.

Under sommaren 2002 hölls inom ramen för FN det första mötet där förslag till en särskild konvention om funktionshinderes rättigheter diskuterades. Sverige är drivande i frågan och ser gärna en konvention som bygger på existerande internationella konventioner och rättigheter och som tydliggör kopplingen mellan funktionshinder och mänskliga rättigheter.

Bättre för barnen

Barnombudsmannen (BO) bevakar barns rättigheter och sprider kunskap och metoder för genomförandet av FN:s barnkonvention i Sverige. Den 1 juli 2002 stärktes Barnombudsmannen (www.bo.se) i sin roll som företrädare för barns och ungas rättigheter och intressen och fick mer resurser.

I maj hölls en nationell konferens om könsstymning av flickor med brett deltagande från berörda folkgrupper och yrkesgrupper samt internationella medverkande. Regeringen utarbetar nu en nationell handlingsplan mot kvinnlig könsstymning i Sverige.

Kunskapen om hur barn exploateras sexuellt i Sverige måste bli bättre. I februari 2002 tillsatte regeringen en arbetsgrupp som ska samla kunskap, arbeta med attitydpåverkan och bygga nätverk mellan frivilli-

gorganisationer och professionella i kampen mot sexuell exploatering av barn.

Den ekonomiska familjepolitiken

Inom föräldraförsäkringen utökades föräldrapenningen 2002 med 30 dagar. Samtidigt reserverades sammanlagt 60 dagar för vardera mamman och pappan. En femte förmånsnivå infördes inom föräldrapenningen och den tillfälliga föräldrapenningen motsvarande en åttondels förmån. Grundnivån höjdes från 60 till 120 kronor per dag. Det gäller de dagar som utbetalas med belopp som motsvarar föräldrarnas sjukpenninggrundande inkomst. Den höjda nivån syftar till att förbättra för föräldrar med låg eller ingen inkomst.

Mål för folkhälsan

Att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen är grundtanken med den svenska folkhälsopolitiken. För att bedriva ett framgångsrikt folkhälsoarbete krävs insatser inom flera politikområden. I propositionen *Mål för folkhälsan*, som lades fram i december, identifierar regeringen elva målområden som är särskilt viktiga för folkhälsan:

- Delaktighet och inflytande i samhället
- Ekonomisk och social trygghet
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Ökad hälsa i arbetslivet
- Sunda och säkra miljöer och produkter

- En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård
- Gott skydd mot smittspridning
- Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa
- Ökad fysisk aktivitet
- Goda matvanor och säkra livsmedel
- Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Regeringen pekar också på att det är särskilt angeläget att motarbeta ojämlikheter i hälsa som bottnar i kön, klasstillhörighet, etnicitet eller sexuell läggning.

Hösten 2002 gav regeringen Statens folkhälsoinstitut i uppdrag att ta fram ett nationellt uppföljnings- och utvärderingssystem för det samlade folkhälsoarbetet.

Inom EU, Världshälsoorganisationen (WHO) och andra internationella organisationer pågår omfattande samarbete för folkhälsan. Under året fattade EU beslut om ett nytt folkhälsoprogram för 2003–2008 som innebär bättre information för att förbättra hälsan, snabba åtgärder vid hälsorisker och bestämningsfaktorer för hälsan.

Narkotika, tobak och alkohol

Att minska nyrekryteringen till missbruk, få fler missbrukare att sluta och minska tillgången på narkotika. Det är de övergripande målen för Sveriges narkotikapolitik. Regeringen presenterade sin narkotikapolitiska handlingsplan i januari. För genomförandet avsätts 325

miljoner kronor under tre år, varav 100 miljoner kronor går till kriminalvården. För att genomföra handlingsplanen utsåg regeringen i februari Björn Fries till narkotikasamordnare.

Sveriges tobakspolitik är inriktad på att tobaksbruket ska minska, att unga människor inte ska börja använda tobak och att de som vill sluta röka ska få hjälp med att göra det. Riksdagen beslutade under 2002 om förbud mot indirekt tobaksreklam, t.ex. genom varumärken på skor, klockor och kläder, från den 1 januari 2003. Från samma datum gäller att restauranger, kaféer och barer måste ha rökfria områden. Nya regler om maxgränser för nikotin, tjära och kolmonoxid i cigaretter, varningstexter och innehållsdeklarationer på cigarettpaket gäller från den 30 september 2002.

Regeringen tillsatte dessutom två utredningar som ska utreda total rökfrihet i serveringslokaler och frågan om tobaksbolagens marknadsföring mot ungdomar genom tobaksfester samt ytterligare begränsningar av tobaksreklam. Regeringen har avsatt 90 miljoner kronor under en treårsperiod för tobaksförebyggande arbete.

Alkoholkommittén fortsatte sitt arbete med att genomföra den nationella alkoholhandlingsplanen. Regeringen har avsatt 550 miljoner kronor mellan 2001 och 2003 för att genomföra handlingsplanen.

Utökad nationell vårdgaranti

Väntetiderna i vården kräver ytterligare åtgärder. För att förbättra tillgängligheten och valfriheten inom hälso- och sjukvården har staten och Landstingsförbundet kommit överens om en utökad vårdgaranti med sikte på 2004. Den innebär att landstingen ska erbjuda

behandling inom 90 dagar från det att beslut om behandling fattats.

Samverkan inom vård- och omsorgsområdet

Kommuner och landsting ges möjlighet att arbeta i en gemensam nämnd för att utföra uppgifter kring t.ex. hälso- och sjukvård, tandvård, socialtjänst, stöd och service till funktionshindrade och psykiatrisk tvångsvård. Behovet av samverkan inom vård- och omsorgsområdet har blivit allt tydligare. Med propositionen *Samverkan mellan kommuner och landsting inom vård- och omsorgsområdet* från december 2002 vill regeringen stödja och stimulera en bättre samverkan.

Under 2002 började en kartläggning av den hög-specialiserade vården. På Socialdepartementet inrättades ett projekt där bl.a. Landstingsförbundet och Socialstyrelsen deltar.

Färre subventionerade läkemedel

Kostnaderna för läkemedel ökar. Under 2002 var kostnaden för läkemedelsförmånerna drygt 18,6 miljarder kronor. För att läkemedel ska användas på bästa sätt och för att få bättre kontroll över de ökande kostnaderna inrättades den 1 oktober 2002 en ny myndighet, Läkemedelsförmånsnämnden (www.lfn.se). Den ska besluta vilka läkemedel som ska ingå i subventionen och fastställa pris. Det tidigare systemet där i regel alla receptbelagda, prissatta läkemedel automatiskt ingick upphörde därmed.

Den 1 oktober 2002 infördes även utbyte av läke-

medel på apotek. Läkemedel som lämnas ut mot recept och som ingår i läkemedelsförmånerna byts ut mot det billigaste, likvärdiga läkemedlet som finns tillgängligt på det enskilda apoteket.

Tandvårdsstöd för äldre

Tandhälsan har förbättrats påtagligt under de senaste decennierna. Andelen äldre som saknar egna tänder har minskat kraftigt och hos yngre personer har antalet tänder som behövt lagas minskat. Ett prioriterat område är att förbättra tandvårdsstödet skydd mot höga behandlingskostnader. Den 1 juli 2002 blev tandvårdsstödet för äldre bättre. Då trädde ett högkostnads-skydd för protetiska behandlingar i kraft. Stödet gäller från och med det år man fyller 65. Samtidigt höjdes tandvårdsersättningen för bastandvård för samma åldersgrupp.

Handläggningen av tandvårdsärenden för äldre har koncentrerats till försäkringskassan i Skåne för att åstadkomma en så likformig tillämpning av tandvårdsförsäkringen som möjligt.

Stabilare pensionssystem

Genom pensionsreformen har Sverige som ett av de första länderna i världen fått ett ålderspensionssystem som följer den samhällsekonomiska utvecklingen och är finansiellt stabilt. En del i reformen är att ett så kallat balanstal fastställs varje år. Regeringen fastställde balanstalet för 2003 till 1,03. Nivån 1,03 innebär att systemets tillgångar överstiger skulderna med 3 procent.

I maj presenterades ett bokslut över pensionärernas

ekonomiska situation under 1990-talet. Rapporten heter *Gyllene år med silverhår – för vissa eller för alla?* Rapporten undersöker den ekonomiska standardutvecklingen för pensionärerna under 90-talet, ur ett individ- och grupperperspektiv.

Ökningen av ohälsan i arbetslivet fortsätter

Antalet sjukskrivningar har ökat dramatiskt och därmed kostnaderna för sjukpenning och sjukersättning inom socialförsäkringssystemet. En av regeringens främsta utmaningar är att bryta denna utveckling mot ökad ohälsa. Samhällets resurser måste utnyttjas bättre om vi ska få ner sjukskrivningarna. Riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna administrerar socialförsäkringarna. Görs det på bästa och mest effektiva sätt i dag? Regeringen beslutade i december 2002 att ansvarsfördelningen ska ses över av en särskild utredare.

Läs mer om ohälsan i arbetslivet i kapitel 2.

Socialdepartementets verksamhet omfattar den del av välfärdspolitiken som ska värna om medborgarnas ekonomiska trygghet vid vård och fostran av barn, vid sjukdomar, föräldraledighet och handikapp samt i ålderdomen.

Politiken ska ge förutsättningar för sociala tjänster och hälso- och sjukvård av god kvalitet, anpassade efter människors behov.

Till uppgifterna hör också folkhälsoarbete för att främja människors hälsa, förebygga sjukdom och motverka hälsorisker. Departementet rymmer även en samordningsfunktion för FN:s barnkonvention.

Till departementet hörde 16 myndigheter, två statligt ägda bolag och 21 allmänna försäkringskassor.

FINANSDEPARTEMENTET (Fi)

Maxtaxan i barnomsorgen infördes och innebar lägre avgifter för barnfamiljerna. En miljardsatsning på fler vuxna i skolan genomfördes, utbyggnaden av universitet och högskolor fortsatte och resurserna till vården och omsorgen ökade. Förutom detta genomfördes maxtaxa i äldreomsorgen och höjda bostadstillägg för pensionärer, liksom en förstärkning av arbetsskadeförsäkringen.

Samtidigt har skatterna sänkts. Genom ett tredje steg i kompensationen av egenavgifterna får förvärvsarbetande sänkt inkomstskatt. Dessutom har skattereduktion för fackavgiften införts, gränsen för statlig inkomstskatt höjts, och en särskild skattesänkning för pensionärer genomförts. Under året höjdes också fribeloppet i förmögenhetsbeskattningen.

Svensk ekonomi

Efter en mycket svag tillväxt 2001 utvecklades svensk ekonomi ganska bra de tre första kvartalen 2002. Men förväntningarna om en kraftfull konjunkturåterhämtning infriades inte. När den ekonomiska vårpropositionen lades tydde statistiken på en internationell konjunkturuppgång, men inför höstens budgetproposition stod det klart att den globala återhämtningen försenats. För svensk del innebar utvecklingen i omvärlden fortsatt dämpad export av teleprodukter och färre investeringar i näringslivet. Sysselsättningen var dock stabil, hushållens disponibla inkomster växte till följd av bl.a. skattesänkningar och utgiftsreformer och hushållens konsumtion återhämtade sig under året.

Fast hur fungerar egentligen svensk ekonomi? För att få ungdomar intresserade och öka deras kunskap öppnade Finansdepartementet den nya webbplatsen Unga Pengar (www.skola.regeringen.se/finans) som vänder sig till gymnasieelever och lärare.

Den gröna skatteväxlingen, som höjer miljörelaterade skatter och sänker andra skatter, fortsatte med förslag om höjda skatter på bl.a. koldioxid, avfall och höjd energiskatt på el men skattelättnader på arbete i form av höjt grundavdrag.

Frågor om statliga bolag och statligt ägande bevakades särskilt under året, dels på grund av önskemål från den politiska ledningen, dels på grund av nya riktlinjer för gemensam beredning på området. I september 2002 såldes statens aktier i Svenska Lagerhus AB, som lagrar och distribuerar arkiv, dokument, datamedia m.m. åt företag, statliga myndigheter och organisationer. Motiven för statligt ägande har försvunnit och riksdagen har beslutat att minska beredskapslagren på grund av minskade behov.

Kommunal ekonomi

En minskande befolkning kan försvåra för utflyttningskommuner att tillhandahålla bra vård, skola och omsorg. Genom att stötta kommunerna i omställning av verksamhet och förbättra utvecklingsmöjligheterna kan verksamheten tryggas. För att främja samverkan mellan kommuner och mellan landsting med befolkningsminskning beviljade regeringen i september 25 miljoner kronor till 46 samverkansprojekt som tillsammans omfattar 135 kommuner och 7 landsting.

För att ge kommuner och landsting likvärdiga ekono-

miska förutsättningar att bedriva sin verksamhet finns ett kommunalt utjämningsystem. Under året påbörjade en parlamentarisk kommitté en översyn av systemet. De grundläggande principerna avses dock ligga fast.

Ett område där det råder stora kostnadsskillnader mellan kommuner är LSS-verksamheten, dvs. stöd och service till vissa funktionshindrade. Verksamheten är i dag mycket ojämnt fördelad över landet och kostnads-spridningen varierar mellan 400 kronor och 6 000 kronor per invånare i olika kommuner. En kommitté lämnade under året förslag om ett utjämningsystem för LSS-verksamheten.

Ökat regionalt inflytande

Kommuner och landsting i alla län ska kunna bilda kommunala samverkansorgan som övertar vissa regionala utvecklingsuppgifter från länsstyrelsen. Det föreslog regeringen i en proposition om regional samverkan och statlig länsförvaltning. Där samverkansorgan bildas kan de också överta ansvaret för att driva arbetet med tillväxtprogram i länet. I sju län – Uppsala, Östergötland, Kalmar, Gotland, Blekinge, Halland och Dalarna – finns nu sådana samverkansorgan.

Brist och överflöd på bostadsmarknaden

Bostadsmarknaden i Sverige ser mycket olika ut på olika ställen i landet. På vissa håll råder stor bostadsbrist och på andra står tomma lägenheter och kostar pengar. Till följd av utflyttning har många kommuner stora ekonomiska problem vilket även drabbar de kom-

munala bostadsföretagen. För att hjälpa kommuner med stora åtaganden för boendet inrättades den 1 augusti 2002 en ny myndighet, Statens bostadsnämnd (www.sbn.se), som ska omstrukturera de allmännyttiga bostadsbolagen.

I tillväxtregionerna däremot skapar ökad befolkning stor efterfrågan på bostäder samtidigt som bostadsbyggandet varit lågt de senaste åren. Särskilt ungdomar och andra ekonomiskt svaga hushåll har svårt att skaffa egen bostad. Regeringen vill därför bygga minst 120 000 nya bostäder i landet under de närmaste fyra åren.

Som ett komplement till tidigare investeringsbidrag för byggande av bl.a. hyresrätter, föreslås också att ett tillfälligt investeringsstöd införs för byggande av hyreslägenheter mindre än 60 kvm och studentbostäder. Stödet föreslås gå till projekt som påbörjas mellan den 1 januari 2003 och den 31 december 2006. I praktiken motsvarar stödet skillnaden mellan en mervärdesskattekostnad på 6 och 25 procent.

Spel på Internet

Lotterilagen anpassas till den tekniska utvecklingen. Ideella föreningar får från den 1 augusti 2002 förmedla lotterier med hjälp av olika elektroniska kommunikationsmedel, som Internet och mobiltelefoni (SMS). Ytterligare lagförslag ska behandla bl.a. de svenska aktörernas möjligheter att möta den ökande internationella konkurrensen på spelområdet.

Finansdepartementet tog under våren initiativ till en nordisk arbetsgrupp på spelområdet. Syftet är att skapa en nordisk plattform för diskussioner och samar-

bete om den internationella utvecklingen och regleringen av spel.

Billigare betalningar

Nya EU-regler innebär att det inte ska vara dyrare att betala i euro över EU:s gränser än vad det är att göra motsvarande betalning inom ett land. Syftet är att sänka kostnaderna för gränsöverskridande betalningar. Regeringen föreslog under året att reglerna ska gälla även på betalningar i svenska kronor. I dag kan en betalningsöverföring till ett annat EU-land kosta betydligt mer än en betalning inom Sverige.

Elektroniska pengar kan komplettera andra betalningssätt. Regeringen föreslog i januari en ny lag om utgivning av elektroniska pengar, som kan vara t.ex. olika former av kort för betalning både på Internet och i butiker. För att få ge ut elektroniska pengar ska det enligt förslaget krävas tillstånd från Finansinspektionen.

Mindre detaljreglering, mer konkurrens och ökad mångfald är utgångspunkterna för den modernisering av banklagstiftningen som nu utarbetas. Bankernas inlåningsmonopol ska avskaffas och nya aktörer släppas in på marknaden. Målet med reformförslaget, som Finansdepartementet arbetade med under året, är att skapa ett stabilt finansiellt system med bättre förutsättningar för konkurrens och hög effektivitet.

Nya och mer omfattande krav inom EU på reglering av och tillsyn över värdepappersmarknaden bidrog dessutom till att regeringen tillsatte en utredning om Finansinspektionens roll och resurser.

Utvecklingen inom EU

Dålig konjunkturutveckling har försvagat EU-ländernas offentliga finanser. Men det finns en gräns för hur stort underskott länderna får ha enligt EU:s stabilitets- och tillväxtpakt. Om underskottet går över 3 procent av BNP kan ett land straffas för att det försummat att skaffa sig en tillräcklig marginal. Eftersom Tyskland och Portugal började närma sig gränsen föreslog Europeiska kommissionen i början av året att de båda länderna skulle få en tidig varning. Detta fick dock inte stöd av EU:s stats- och regeringschefer. När det sedan visade sig att Portugals underskott överskridit 3-procentsgränsen redan år 2001 fick dock Portugal en rekommendation om att rätta till situationen. Kommissionen inledde motsvarande process för Tyskland och rekommenderade dessutom att en tidig varning skulle utdelas till Frankrike. Frågorna hann dock inte avgöras av EU:s stats- och regeringschefer under året.

Sedan fem år har EU en särskild sysselsättningsstrategi. Effekterna av den utvärderades 2002. Resultatet visar att det har skett strukturella förändringar på arbetsmarknaderna i Europa. Medlemsländerna bedriver en aktiv arbetsmarknadspolitik i högre utsträckning, insatser görs för att öka kvaliteten i arbete, livslångt lärande prioriteras högre och skatte- och bidragssystemen har delvis reformerats.

Sedlar och mynt i euro infördes den 1 januari 2002 i tolv EU-länder. Sverige påverkades i viss mån, t.ex. genom att många butiker nu accepterar betalning i euro. Under hösten ägde partiledaröverläggningar mellan riksdagspartierna rum om datum för folkomröstning om införandet av euro i Sverige. Partiledarna enades om att folkomröstning ska hållas den 14 september 2003.

Modernare tull

Tullsamarbetet i EU har stor betydelse för unionens företagsklimat och konkurrenskraft. Om inte tullarbetet fungerar enhetligt och effektivt stör det handeln på den inre marknaden, där bl.a. varor ska kunna röra sig fritt. Sedan flera år pågår en modernisering av tullverksamheten inom EU. Pappersexercis vid transporter av varor förenklas och datoriseras, tulltjänstemän utbildas och arbetsmetoder förbättras för att riskanalys och kontroll ska bli effektivare.

Under 2002 beslutades inom EU om ett fortsatt program för modernisering och rationalisering av tullen, Tull 2007, som löper 2003–2007. Programmet öppnas för de blivande EU-länderna för att underlätta EU:s kommande utvidgning och ska dessutom bidra till bedrägeribekämpningen inom EU.

Svensk-ryskt samarbete

Sedan 1992 finns ett svensk-ryskt samarbetsprogram som bl.a. innebär att Sverige bistår de ryska finans- och skatteministerierna med rådgivning inom budgetförvaltning, allmän revision, mål- och resultatstyrning,

skattelagstiftning och skatteförvaltning. Under 2002 genomförde Finansdepartementet ett tjugotal insatser tillsammans med ryska motsvarigheter. För att stödja Rysslands inträde i Världshandelsorganisationen (WTO), inledde Sverige dessutom ett samarbete med det ryska Ministeriet för ekonomisk utveckling och utrikeshandel.

Finansdepartementets huvuduppgift är att arbeta för att de av regeringen och riksdagen uppsatta målen för den ekonomiska politiken uppfylls. Arbetet ska skapa förutsättningar för goda offentliga finanser i enlighet med de uppsatta målen – en hög och uthållig tillväxt samt ökad sysselsättning.

Finansdepartementet ansvarade under år 2002 för den ekonomiska politiken, statens budget, skatte- och tullpolitik, bank-, försäkrings- och värdepapperslagstiftning, offentlig upphandling, statliga spel och lotterier, vissa statliga bolag, bostadspolitik, länsförvaltning och regionala frågor, kommunal ekonomi och internationellt ekonomiskt arbete.

Till departementet hörde cirka 30 myndigheter och 16 företag med statligt ägande.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET (U)

Satsningarna på mer personal och högre kvalitet i skola och förskola fortsatte under året. För att höja kvaliteten i förskola, skola och vuxenutbildning presenterade regeringen en utvecklingsplan där staten får ett tydligare ansvar för kvalitetskontroll.

Kunskapslyftet avslutades i och med utgången av 2002 men satsningarna på vuxenutbildning fortsätter. Ett område inom vuxenutbildningen som började utredas under året var svenskundervisningen för invandrare, SFI.

Inom forskningspolitiken fortsatte grundforskning och forskarutbildning att stå i centrum för ytterligare satsningar.

Stora satsningar på förskolan

Barn utvecklas i förskolan, som ska vara rolig, trygg och lärorik. Förskolan bygger på en balans mellan lärande och lek och kan ge barn en mycket bra grund för deras framtida skolgång. Därför genomförs nu reformer som ska underlätta att fler barn kan gå i förskola. Genom införandet av maxtaxa den 1 januari 2002 sänkte de flesta barnfamiljer sina barnomsorgsavgifter med i genomsnitt 500–1 000 kronor per månad. Samtidigt infördes rätten till förskoleverksamhet för föräldraledigas barn – en rätt som barn till arbetslösa fick halvåret före. Allmän förskola för fyra- och femåringar är en stor reform som infördes 1 januari 2003. Oavsett familjens sociala eller ekonomiska situation och var i landet man bor ska barnen få möjlighet att avgiftsfritt delta i förskolan tre timmar om dagen. Verksamheten kommer därmed att komma fler barn

med utländsk bakgrund tillgodo, liksom barn som bor på landsbygd och i glesbygd, där förskolan inte har varit lika väl utbyggd som i storstäderna. Den allmänna förskolan är frivillig för barnen att delta i men obligatorisk för kommunerna att anordna.

Mer pengar avsätts också för att öka kvaliteten i förskolan. Besparingar under 1990-talets ekonomiska krisår drabbade även förskolan med större barngrupper som följd. Från och med 2002 går nu årligen 500 miljoner kronor till att anställa och vidareutbilda personal inom förskolan.

Nyheter inom vuxenutbildning

Kunskapslyftet har sedan 1997 gett mer än 800 000 personer möjlighet att kunna komplettera sin tidigare utbildning. Satsningen avslutades i och med utgången av 2002 men regeringen beslutade i juni om fördelning av nära 6 000 extra platser inom Kunskapslyftet under hösten 2002 till orter som drabbades särskilt av vinterns och vårens varsel inom tillverkningsindustrin.

Vuxenutbildningen utvecklas nu genom att staten från och med 2003 står för finansieringen av 46 500 utbildningsplatser i kommunerna och 7 000 platser inom folkhögskolan. Dessutom infördes den 1 januari 2003 ett nytt rekryteringsbidrag för vuxna över 24 år. Målgrupp är personer med kort utbildning som är eller riskerar att bli arbetslösa eller som på grund av funktionshinder behöver mer tid för studierna. Kommunerna beräknas kunna ge 30 000 personer möjlighet att studera på heltid under högst 50 veckor i och med det nya rekryteringsbidraget.

Hur ska svenskundervisningen för invandrare orga-

niseras och förnyas? Regeringen tillsatte i juni en utredare som ska se över detta parallellt med en pågående översyn av hur flyktingar tas emot och introduceras i Sverige. Hösten 2002 trädde dessutom en ny kursplan för SFI i kraft. Den innebär att utbildningen ska anpassas mer till den enskilda elevens behov.

Skolan ska utvecklas

Alla skolor ska vara bra skolor. Regeringen sätter höga kunskapsmål för samtliga elever. Utbildningssystemet ska ge alla barn rätt till en skola av hög kvalitet, oavsett vilka individuella förutsättningar man har. Detta synsätt är utgångspunkten i den utvecklingsplan för kvalitetsarbete i förskola, skola och vuxenutbildning som regeringen presenterade i maj. Enligt planen ska kvalitetsarbetet förstärkas i hela skolsystemet och staten få ett tydligare ansvar för att följa upp skolans kvalitet. Skolverkets granskande uppgift renodlas och fördubblas jämfört med i dag. Dessutom bildas en ny skolutvecklingsmyndighet.

Andra delar i utvecklingsplanen handlar om att skolan ska få en tydligare skyldighet att informera varje elev och förälder under hela grundskoletiden om hur studierna går. Varje skola ska också minst en gång per år utarbeta en samlad kvalitetsredovisning.

Sedan 2001 pågår en satsning, Attraktiv Skola, för att stärka kvaliteten i skolan och öka läraryrkets attraktivitet. Förutom Utbildningsdepartementet står Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Sveriges Skolledarförbund, Svenska Kommunförbundet och Skolverket bakom satsningen. Trettiofyra kommuner arbetar tillsammans fram till 2006 och en handlingsplan för

arbetet antogs i april 2002. (Läs mer på www.skola.se.)

Grundskolan och gymnasieskolan fick ytterligare en miljard kronor under 2002 för att anställa fler lärare och andra specialister. Pengarna ingår i det särskilda tillskott om fem miljarder kronor som regeringen tillför kommunerna under perioden 2001–2006 för att öka kvaliteten i skolan.

Höjd kvalitet och ökad mångfald på högskolan

Högskolan byggs ut för mer än sex miljarder kronor under perioden 1997–2003. Tanken är att det ska finnas minst en stark högskola i varje län och att fler personer ska ha möjlighet att skaffa högskoleutbildning, inte minst ungdomar från hem utan studietradition eller med utländsk bakgrund. Under 2002 fick universitet och högskolor ett större ansvar för att bredda rekryteringen. En ny delegation, rekryteringsdelegationen, hjälper till i detta arbete och har 120 miljoner kronor att fördela till insatser som breddar rekryteringen till högskolan.

Under året anordnade Utbildningsdepartementet fyra regionala seminarier på temat öppna högskolan. Seminarierna hölls i Umeå, Västerås, Göteborg och Malmö och samlade personer från universitet och högskolor, studentkårer, kommuner, landsting och länsstyrelser, näringsliv och fackliga organisationer. Den öppna högskolan innebär inte bara mångfald utan även exempelvis en ny pedagogisk utbildning för lärare i högskolan, ett nytt nätuniversitet som samlar ingångar till distansutbildning (se www.natuniversitetet.se.) och en ny magisterexamen som ska locka fler till ett livslångt lärande. En ny lag förbjuder dessutom diskrimi-

nering av studenter.

Även den som inte bor på en högskoleort ska ges större möjligheter att studera. Universitet och högskolor ska tillsammans med kommuner, landsting, länsstyrelser eller motsvarande kunna samverka kring högre utbildning. För detta syfte inrättade regeringen i januari en delegation för regional samverkan som får 150 miljoner kronor att fördela under tre år. (Läs mer på www.samverkansdelegationen.gov.se)

Fokus på forskning

Inget land avsätter en så stor andel av sina samlade resurser till forskning och utvecklingsarbete som Sverige, närmare fyra procent av BNP. Målet är att Sverige ska vara en ledande forskningsnation som bedriver forskning av hög vetenskaplig kvalitet. Under 2002 fortsatte satsningen inom ramen för de 1,5 miljarder kronor i anslag åren 2000–2004 till framför allt grundforskning och forskarutbildning. Framför allt höjs anslagen till det forskarstyrda Vetenskapsrådet med 30 procent. Betydande resurser avsätts också till bl.a. forskarskolor och för att stärka forskningen och fors-

karutbildningen vid de nya universiteten i Karlstad, Växjö och Örebro, samt vid de högskolor som tilldelas vetenskapsområde.

En utredare ska titta på hur rekrytering, urval och antagning till forskarutbildningen fungerar. Det beslutade regeringen i december. Utredaren ska också analysera handledarens roll och se vilka karriärmöjligheter yngre forskare har.

I juni antog EU-länderna ett nytt ramprogram för forskning och teknisk utveckling som gäller 2002–2006. Programmet prioriterar i stort sett samma områden som prioriteras inom svensk forskning, t.ex. bioteknik, IT samt miljö och hållbar utveckling.

Utbildningsdepartementets ansvarsområden är barnomsorg, förskoleklass, grundskola och motsvarande skolformer samt gymnasieskola, vuxenutbildning, svenska för invandrare (SFI), folkbildning, universitets- och högskoleväsende, forskning, studiestöd och studiesociala frågor. Från den 1 januari 2003 ingår även ungdomspolitik i departementets verksamhet. Till departementet hörde 57 myndigheter.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET (Jo)

EU:s omfattande direktstöd till bönderna ska göras om och kopplas mer till miljöhänsyn, djurhållning och säkra livsmedel. Vidare ska förstärkta insatser göras för landsbygdsutveckling och miljö. Det var några förslag till reformering av EU:s jordbrukspolitik som behandlades under året.

Arbetet mot säkrare livsmedel fortsatte på olika sätt, via lagstiftning, tester av djur för BSE och genom inrättandet av en Europeisk livsmedelssäkerhetsmyndighet.

Eftersom fiskbestånden hotas av utfiskande fiskflottor håller EU på att reformera sin fiskeripolitik. Under året pågick förhandlingar om ett reformförslag, som dock blev mindre omfattande när det antogs än vad Sverige hoppats på.

Reform av EU:s jordbrukspolitik

Jordbrukspolitikerna i EU är kostsam och kännetecknas av omfattande subventioner av unionens eget jordbruk. Detta snedvrider konkurrensen. Inte minst u-ländernas jordbruk skulle kunna utvecklas bättre om villkoren för handel med jordbruksprodukter varit mer rättvisa. Inför EU:s utvidgning österut blir det allt mer nödvändigt att reformera jordbrukspolitikerna eftersom dagens system skulle bli alldeles för kostsamt. EU-länderna diskuterar frågan sedan juli förra året då Europeiska kommissionen presenterade sitt meddelande om vissa förändringar i jordbrukspolitikerna. Innehållet var mer långtgående än väntat och innebär bl.a. att stödet till bönderna görs om från ett system med olika direktstöd för olika jordbruksprodukter till ett enda

inkomststöd som inte är kopplat till produktionen. För att få inkomststödet måste jordbrukaren uppfylla vissa krav på miljöhänsyn, djurhållning och säkra livsmedel. En central fråga är även förslaget om förstärkta insatser för landsbygdsutveckling inklusive miljö som ett led i arbetet för ett långsiktigt hållbart jordbruk.

I EU:s utvidgningsförhandlingar har jordbruket varit en av de svåraste frågorna. I oktober enades stats- och regeringscheferna om ramarna för jordbrukspolitikerna i ett utvidgat EU. En viktig överenskommelse rörde de finansiella ramarna för jordbrukspolitikerna 2007–2013. En annan viktig fråga rörde direktstöden till de nya medlemsländerna. Enligt överenskommelsen ska nivån på direktstöden i de nya medlemsländerna år 2004 vara 25 procent av nivån i nuvarande medlemsländer, och sedan successivt fasas in till maximal nivå.

Säkrare livsmedel i hela EU

Säkra livsmedel ska vara en självklarhet för EU:s konsumenter. Under 2002 togs det slutliga beslutet om en Europeisk livsmedelssäkerhetsmyndighet (ESFA). Samtidigt beslutade EU-länderna att skapa en allmän livsmedelslag. Hittills har det på EU-nivå inte funnits en sådan, medan Sverige haft en allmän livsmedelslag sedan 1971. Regelverket ska tydliggöra livsmedelsföretagens och andra aktörers ansvar för att livsmedlen är säkra.

Salmonella, »galna ko-sjukan« BSE och EHEC (giftproducerande varianter av kolibakterier) är exempel på zoonoser, dvs. sjukdomar som kan smitta mellan djur och människor, oftast via mat. Två olika förslag om

övervakning och bekämpning av zoonoser behandlades under året inom EU. Vad gäller salmonella ser Sverige stora möjligheter till förbättrad folkhälsa i EU om övriga medlemsländer på sikt kan nå den salmonellastatus som Sverige har. I och med ett svenskt program mot smittan som påbörjades för ca 50 år sedan är svenska livsmedel i dag salmonellafria. Sverige är också det enda land i Europa som inte har haft något BSE-fall. Sverige testade under året 37 497 nötkreatur. Andra aktuella frågor inom EU rör foder, djurskydd, djurhälsa, folkhälsa, hantering av djur och animaliskt avfall. En väsentlig del av livsmedelssäkerhet gäller livsmedelshygien. För detta ska det finnas ett samlat angreppssätt inom EU men regelverket är splittrat på ett tjugotal rättsakter som antagits vid olika tidpunkter. Det pågår därför ett arbete inom EU för att samordna, uppdatera och förenkla det nu gällande regelverket om gemensamma hygienregler. Under 2002 togs beslut om tre av de fem delarna i detta paket.

Bättre märkning av mat

Genmodifierade organismer (GMO) ska märkas så att konsumenten kan välja medvetet. Det är innebörden i två förslag om revidering av EU:s regler för GMO som EU-länderna beslutade om under 2002. Märkning av produkter ska ske trots att det inte alltid går att analysera att en ingrediens kommer från en GMO. En dokumentation ska dessutom följa med den modifierade organismen genom hela produktionskedjan.

Allergiker kan känna sig tryggare i och med nya EU-regler för märkning av ingredienser i livsmedel. EU-länderna enades i november om ett förslag till ändring

av nuvarande märkningsregler. Nytt är att samtliga ingredienser i sammansatta livsmedel måste anges. Tidigare behövde bara ingredienser som utgjorde mer än 25 procent av livsmedlet anges. I förslaget finns också en lista med ingredienser som alltid ska deklaras under sitt specifika namn. Listan innehåller några av de livsmedel som orsakar flest allergier, som nötter, gluten, mjölk, ägg och kräftdjur. Även när dessa ingår i alkoholhaltiga drycker måste de märkas, vilket inte behövts tidigare eftersom sådana drycker varit helt undantagna kravet på ingrediensförteckning.

Mindre dioxin och antibiotika i djurfoder

I många EU-länder tillsätts antibiotika i djurfoder för att öka djurens tillväxt, men olämplig och onödigt användning kan utgöra en risk för människors och djurs hälsa. I Sverige råder förbud mot antibiotika som tillväxtbefrämjare i djurfoder sedan 1986 och Sverige arbetar för förbud även inom EU. I början av 2002 föreslog kommissionen att regler motsvarande Sveriges ska gälla i hela unionen från 2006. Sveriges intervention i mål vid EG-domstolen, från år 1999, som gällde undantag från EU:s regler angående antibiotikatillsatser i djurfoder utföll under 2002 till Sveriges fördel.

För att bidra till sänkt dioxinnivå i livsmedel trädde dessutom ett nytt direktiv om gränsvärden för dioxin i foder i kraft den 1 juli 2002.

God djurhållning

Ett steg på vägen mot alternativa metoder till djurförsök är den strategiplan som Centrala försöks-

djursnämnden (CFN) presenterade 1 maj 2002. Enligt planen, som tagits fram på regeringens uppdrag, kan flera nya angelägna områden utvecklas under de kommande årens forskningssatsningar. En annan utredning som överlämnades i december 2002 tar upp den etiska prövningen av djurförsök och menar att bedömningsgrunderna bör förtydligas. Enligt förslaget ska också nämnderna som gör prövningarna utökas med en veterinär och ledamöterna få mer utbildning.

Sverige arbetar för skärpta EU-regler för djurtransporter och för bättre kontroll. Långa och trånga transporter av djur ska helst inte förekomma. I mars presenterade Europeiska kommissionen en rapport som bl.a. rekommenderar kortare maxtider för transporter och större utrymme per djur. Under året har dessutom en särskild utredare på regeringens uppdrag arbetat med långa transporter och slakt nära uppfödningssorten.

Alla djur ska hållas och skötas så att de kan bete sig naturligt. Det är innebörden i ett beslut om skärpt djurskyddslag som regeringen tog i november 2002. Hittills har sådana regler gällt bara lantbrukets djur, försöks- och tävlingsdjur. I och med den nya lagen ska t.ex. en ridhäst omfattas av lika starka djurskyddsregler. Andra delar i beslutet innebär utvidgade krav på tillstånd för viss verksamhet med djur.

Ett annat förslag gäller inrättandet av en ny djurskyddsmyndighet. Den får det centrala ansvaret för all tillsyn av djurskydd och ersätter helt Centrala försöksdjursnämnden (CFN).

Pälsdjursnäringen i Sverige ska ses över i en ny utredning som regeringen tillsatte i maj. Utredaren ska bl.a. se över konsekvenserna av om pälsdjursnäringen skulle avvecklas helt.

Den asiatiska pälsdjursnäringen orsakade kraftiga reaktioner i Sverige under hösten. Då visades i svensk television hur katter och hundar i Asien föds upp eller samlas in, hålls och slaktas under hemska förhållanden för produktion av hund- och kattsinn. Den svenska regeringen tog upp frågan inom EU. Sverige anser att frågan i första hand bör lösas genom gemensamma bestämmelser om importförbud för hund- och kattpäls. I november slöt de flesta av EU:s jordbruksministrar upp bakom det svenska initiativet.

Hundar som attackerar människor och andra djur har blivit ett växande problem i Sverige. Polisen eller tillsynsmyndigheterna har i dag möjlighet att på olika sätt ingripa mot dessa hundar. Men vilka krav ska kunna ställas på hundägare? En utredning tillsattes i februari som ska kartlägga problemet, ägaransvaret och se på vilket sätt ägare till farliga hundar bidrar till problemen.

Urvattnad fiskerireform

Stora och effektiva fiskeflottor i EU tar upp för mycket och för ung fisk. Resultatet har blivit överfiskade vatten. För att säkra fiskbestånden måste EU:s gemensamma fiskeripolitik förändras. Under 2002 arbetade EU-länderna med en översyn av politiken och beslutade i december om reformer. Sverige tyckte inte att förslaget var tillräckligt långtgående och röstade, tillsammans med Tyskland, emot det. Några av de bra inslagen i reformpaketet är återhämtningsplaner, reduktion av fiskeflottans kapacitet, minskning av stödet till nyinvesteringar och förstärkt fiskerikontroll.

För torskbestånden är situationen särskilt akut. Under hösten enades regeringen med Miljöpartiet och

Vänsterpartiet om att införa ett stopp för fiske efter torsk under ett år. Under hösten pågick ett intensivt arbete för att överenskommelsen skulle kunna genomföras.

Jordbruket och miljön

Arbetet med att minska riskerna med användning av bekämpningsmedel i jordbruket ska fortsätta. På regeringens uppdrag presenterade Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen i juni ett förslag till ett nytt handlingsprogram för detta. Bekämpningsmedelsfrågorna är även aktuella i EU, där en strategi för bekämpningsmedel ska utarbetas.

Regeringen beslutade den 22 augusti att ytterligare sjöar och områden ska utpekas som känsliga områden enligt det s.k. Nitratdirektivet. Beslutet berör bl.a.

områden kring Mälaren och Hjälmaren samt ytterligare områden i Västra Götaland och Östergötlands län.

I slutet av maj fick Sverige tillåtelse att ha kvar sitt förbud om höga halter av kadmium i gödselmedel till utgången av år 2005, trots att EU:s regler är generösare.

Jordbruksdepartementet har ett brett verksamhetsområde och ansvarade under år 2001 bl.a. för frågor som gäller jordbruk och miljöfrågor inom jordbruket, fiske, konsumentfrågor, rennäring, samefrågor, trädgårdsnäring, djurskydd, livsmedel, jakt och viltvård samt högre utbildning och forskning inom de areella näringarna.

Till departementet hörde 12 myndigheter.

KULTURDEPARTEMENTET (Ku)

Bokmomsen sänktes, förberedelser för fri entré på museer påbörjades, en utredning föreslog ökad tillgänglighet till arkivmaterial och satsningen på industrisamhällets kulturarv fortsatte. Kulturen visade sig dessutom ha blivit jämlikare – en skrivelse till riksdagen visade att kulturen når allt fler och omfattar mer än förr.

För att stärka vissa konstriktningar och verksamheter utsågs sju nya nationella kulturuppdrag. Ett av dem var samtida dans, som ska spridas mer i landet genom olika satsningar.

Fler kulturupplevelser

Kulturen når allt fler och har en omfattning som aldrig tidigare. Skillnaderna i kulturellt deltagande mätt på kön, klass, etnicitet eller bostadsort minskar. Det redovisade regeringen i en skrivelse i maj 2002 om kulturpolitikens jämlikhetsmål, dvs. att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet, uppleva kultur och skapa själva. Statliga insatser på kulturområdet har bidragit till den positiva utvecklingen, som innebär att besök på teater, konsert, konstutställningar och bio har ökat liksom tidskriftsläsandet och biblioteksbesöken. Däremot minskar det egna kulturutövandet.

För att få folk att läsa mer sänktes bok- och tidskriftsmomsen från 25 procent till 6 procent från 1 januari 2002. För att se hur bokpriserna utvecklas och se till att den sänkta momsen får genomslag följer en bokpriskommission prisutvecklingen t.o.m. december 2004.

Barn och unga stimuleras dessutom till ökad läs-

ning genom det inköpsstöd till folk- och skolbibliotek som infördes 1997 och som fått starkt genomslag i hela landet. Astrid Lindgrens böcker tillhör några av de mest populära. För att hedra hennes minne instiftade regeringen under året ett internationellt litteraturpris. Priset är på 5 miljoner kronor årligen och kommer att delas ut första gången 2003.

För att utveckla svensk filmproduktion tillförs svensk film 80 miljoner kronor extra åren 2002–2004. Men oavsett konstform krävs resurser. Fortsatta satsningar gjordes under året för att förbättra konstnärernas ekonomiska villkor. Bl.a. ökar stödet till bild- och formkonstnärer, fria koreografer och dansare liksom ersättningen till författare och översättare när deras verk utnyttjas i talböcker och taltidningar. Regeringen föreslog även ytterligare insatser på dansområdet för att underlätta för en publik att ta del av samtida danskonst. T.ex. införs ett nytt arrangörsstöd och turnéstöd för att underlätta att dansföreställningar kan tas emot och turnera i hela landet och ett nytt nationellt uppdrag inom området samtida dans inrättades (se nedan).

Nya kulturuppdrag

Regeringen utser vissa kulturinstitutioner eller verksamheter som särskilda arenor för kulturen inom sina respektive områden. Dessa nationella kulturuppdrag ges till dem som står för utveckling och förnyelse inom en konstriktning eller verksamhetsform. Ersättningen för uppdraget uppgår till 1 miljon kronor per år under tre år. Följande nya innehavare av nationella uppdrag utsågs under året för perioden 2003–2005:

- Dalateatern, Falun – barn- och ungdomsteater
- Film i Värmland – regional filmverksamhet
- Drömmarnas Hus, Malmö – ungdomskultur
- Eric Ericsons Kammarkör – musik
- Baltic Art Center, Visby – samtidskonst
- Jämtlands läns museum – museiverksamhet
- Dansnät Sverige – samtida dans

Föreningen Svensk Form hade ett nationellt uppdrag inom formområdet under perioden 1999–2001. Genom uppdraget har föreningen ökat allmänhetens kunskap om form och design genom utställningar, föreläsningar och seminarier. Regeringen beslutade i februari 2002 att förlänga Svensk Forms nationella uppdrag för 2002–2004. Sedan 2002 har föreningen dessutom i uppdrag att ansvara för verksamheten vid en »Mötesplats för form och design« i Stockholm. Mötesplatsen ska fungera som ett utställnings- och kunskapscentrum, stimulera till forskning och dokumentation samt samverka och stimulera till regionala initiativ på området.

Sponsringen av kulturinstitutioner

Statliga kulturinstitutioner finansieras till största delen av anslag och avgiftsintäkter. En mycket liten del av finansieringen utgörs av sponsring. Regeringen anser att det är principiellt viktigt att eventuella sponsravtal inte kommer i konflikt med de kulturpolitiska målen och att institutionernas integritet inte ska kunna ifrågasättas. Därför har regeringen beslutat om

villkor för sponsringssamarbeten i kulturinstitutionernas regleringsbrev. För att kartlägga sponsringens omfattning och betydelse inom den statliga kultursektorn ska även berörda institutioner återrapportera art och omfattning av sponsringssamarbeten.

Fri entré på museer

Museerna är en del av det offentliga rummet och en del av vårt gemensamma kulturarv som alla ska kunna ta del av. Regeringen föreslår därför att fri entré införs på statliga museer under 2004. Detta innebär den kanske enskilt största reformen på kulturarvsområdet på mycket lång tid. Utgångspunkten är att de statliga museerna har ett tydligt samhällsansvar och bildningsansvar och att de därför ska vara en naturlig del av samma avgiftsfria icke-kommersiella offentliga rum som exempelvis biblioteken. Genom att ta bort tröskeln i form av entréavgifter kommer fler och nya besökare att kunna titta, lära och inspireras av det rika kulturarv som museerna erbjuder.

Forum för levande historia

En särskild kommitté hade till uppgift att leda och bedriva den utåtriktade verksamhet som tidigare bedrivits inom projektet Levande historia. I kommitténs uppdrag låg också att förbereda och genomföra etableringen av en ny myndighet, Forum för levande historia. Myndigheten, som inrättas den 1 juni 2003, ska vara ett nationellt forum med uppdrag att främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen.

Arkiv för alla

Arkiven är en viktig del av vårt kulturarv och en värdefull källa till information om samhället och dess utveckling. Tillgången till arkivmaterial är därför av stor betydelse, såväl från demokratisk utgångspunkt som för ökat engagemang för kulturarvet. Arkivutredningen »Arkiv för alla« föreslår i ett betänkande från hösten 2002 bl.a. åtgärder som ska underlätta för nya grupper att använda arkiven och som förbättrar arkivens tillgänglighet, exempelvis genom att utnyttja ny teknik och att samverka såväl inom arkivsektorn som mellan arkivsektorn och andra aktörer utvecklas och fördjupas.

Industrisamhällets kulturarv

Industrins byggnader och maskiner, människors arbets- och levnadsförhållanden och den sociala utvecklingen med dagis, sjukvård och omvårdnad – allt tillhör det industriella kulturarvet. I en rapport om industrisamhällets kulturarv som överlämnades sommaren 2002 framhålls just detta. Rapporten nämner dock att många projekt på området enbart handlar om det traditionella kulturarvet i form av byggnader och maskiner.

Regeringen fortsatte under 2002 sin satsning på industrisamhällets kulturarv, som bl.a. inneburit stöd till projekt som stärker arbetslivsmuseernas möjlighet att bevara och bruka industrisamhällets kulturarv. Arbetslivsmuseerna ger en helhetssyn där allt från tek-

nik och arbetsliv till folkbildning och sociala förhållanden tydliggörs.

Frågor på medieområdet

Regeringen vill övergå från analoga system för TV-distribution till digital teknik. Omställningen pågår redan men ytterligare frågor som måste besvaras är hur det digitala marknätet ska byggas ut, vilken räckvidd det ska ha och när den analoga distributionen ska avvecklas. Under året fortsatte arbetet med en proposition om marksänd digital-TV där bl.a. dessa frågor omfattas.

Även inom radio är digital teknik under utveckling, men den digitala radion (DAB) är i dag en försöksverksamhet. Under året tillsattes en parlamentarisk kommitté som ska se över hur DAB ska hanteras i framtiden.

En annan ny utredning ska se över systemet för TV-koncessionsavgifter, dvs. avgifter som det kommersiella bolaget TV4 betalar för att få sända. Utredningen ska bl.a. se om konkurrensförhållandena på den kommersiella TV-marknaden har förändrats sedan TV4 började betala koncessionsavgift till staten för sina sändningar.

Reglerna i radio och TV-lagen för hur annonser får placeras i TV-program ändrades under året. Anledningen var de »konstlade program« som TV4 lade in i längre program för att på så sätt kunna göra avbrott för reklam, vilket ledde till försämrade möjligheter för tittarna att ostört ta del av program.

Kulturdepartementet ansvarar för kulturpolitik och mediepolitik.

Kulturpolitiken omfattar bl.a. frågor om allmän kulturverksamhet, teater, dans och musik, bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter, bild och form, konsthantverk, ersättningar och bidrag till konstnärer, film, arkiv, kulturmiljö, museer och utställningar, projektet Levande historia, arkitektur, formgivning och design, trossamfund samt forskning inom kulturområdet.

Mediepolitiken omfattar frågor om dagspress, radio och television samt skydd av barn och ungdom från skadligt innehåll i massmedierna.

Till departementet hörde 25 myndigheter.

MILJÖDEPARTEMENTET (M)

Under året gav EU-länderna grönt ljus för handel med utsläppsrätter för koldioxid. På det internationella planet hölls världstoppmöte om hållbar utveckling med viktiga resultat om vatten och kemikalier.

I Sverige började kärnsäkerheten utredas, liksom ett förbud mot bromerade flamskyddsmedel. Ett annat område som utretts är hur vi ska skydda vårt vatten bättre, med fokus även på små och diffusa utsläppskällor.

Klimatförändringar kan orsaka fler översvämningar i framtiden och ökad sårbarhet i samhället, vilket lett till översyner av hur risken med översvämningar tas upp i samhällsplaneringen.

Arbetet mot klimatförändringar

Inom EU fattades ett historiskt beslut om handel med utsläppsrätter i december 2002. Målet är att utsläppen av växthusgaser – i ett första steg koldioxid – ska begränsas på ett kostnadseffektivt sätt. För anläggningar med hög kostnad för att minska utsläpp ska man kunna köpa utsläppsrätter från andra anläggningar inom EU. För anläggningar som kan minska sina utsläpp till en kostnad som är lägre än det genomsnittliga priset ska man kunna sälja utsläppsrätter.

På ett internationellt klimatmöte i New Delhi i oktober fattades dessutom viktiga beslut om övervakning av utsläpp av växthusgaser. En deklaration antogs också som bl.a. handlar om hur u-länderna ska tackla kommande klimatförändringar i form av torka, över-

svämningar och stormar. Däremot lyckades man inte påbörja en dialog om u-ländernas framtida arbete, efter år 2012, för att minska utsläppen av växthusgaser. Inte minst EU hade hoppats på detta.

I-ländernas begränsningar av utsläppen av växthusgaser regleras i Kyotoprotokollet från 1997. År 2001 lämnade USA överenskommelsen, men arbetet fortsatte och i december 2001 uppnåddes en överenskommelse i Marrakech som gjorde det möjligt för industriländer med åtaganden att ratificera protokollet. I maj 2002 överlämnade EU-länderna sina ratifikationer av Kyotoprotokollet till FN i New York. Samtidigt beslutades hur EU:s utsläppsataganden ska fördelas mellan medlemsländerna.

Ett sätt att minska utsläppen från biltrafik är alternativa bränslen. Naturvårdsverket fick under året i uppdrag att se om reglerna kan anpassas så att bra alternativa bränslen inte missgynnas skattemässigt.

Men det finns mer än pengar som drivkraft för att minska utsläpp. Miljöminister Kjell Larsson skrev å regeringens vägnar under ett vadslagningskontrakt i januari 2001. Vadet handlade om att minst tre skolor inom Fältbiologernas skol- och klimatkampanj skulle lyckas spara åtta procent av sina koldioxidutsläpp från el och värme under åtta månader. Åtta skolor lyckades – och miljöministern bjöd på fest i januari 2002.

Sveriges natur

Naturvårdspolitik handlar om livskvalitet. Tillgången till en rik och varierad natur ska ses som en del av vår välfärd. Naturvården måste dessutom komma närmare

människorna och den är en viktig del i arbetet för ett hållbart samhälle. Dessa delar är bärande i en skrivelse om en ny naturvårdspolitik som regeringen fattade beslut om i mars.

Inte minst skogen är föremål för många människors naturupplevelser. Naturvårdsverket fick under året i uppdrag att bedöma all statlig skog efter naturvärdet och att peka ut områden som bör skyddas. Dessutom ska alla urskogslignande skogar i Sverige som behöver skyddas identifieras så att inga fler avverkas.

Sverige fick sin 28:e nationalpark under året: Fulu-fjället i nordvästra Dalarna. Regeringen föreslog också att ytterligare 518 svenska områden ska ingå i det europeiska nätverket av värdefulla naturområden, Natura 2000.

Främmande arter i vår natur kan hota den biologiska mångfalden. Det finns därför internationella bestämmelser för arbetet med främmande arter. För att såväl Sverige som EU ska kunna leva upp till nya sådana riktlinjer behöver de egna reglerna jämföras med de nya. Centrum för biologisk mångfald har fått i uppdrag att se över hur den svenska politiken i frågan kan skärpas.

Kampen mot myggen i Nedre Dalälven fortsatte. Regeringen sköt till två miljoner kronor för biologisk myggbekämpning i de drabbade länen. Arbetet gick från pilotprojekt till mer storskalig behandling. Länsstyrelsen i Västmanlands län ska nu utvärdera bekämpningen.

I det globala miljöarbetet finns numera ett biosäkerhetsprotokoll som reglerar handeln med genmodifierade organismer (GMO). Protokollet antogs i Montreal

den 29 januari 2000 och ratificerades av Sverige och EU under 2002. För EU innebär det nya regler för exportörer av GMO till länder utanför unionen. Länder får rätt att stoppa import av GMO om det finns risker för miljön och människors hälsa. Ratificeringen innebär även nya ansvarsbestämmelser för EU för vad som ska gälla vid oavsiktliga utsättningar av GMO, exempelvis från olyckor.

Skydd av vårt vatten

Mycket av miljövårdsarbetet i Sverige har varit inriktat mot störningskällorna. Det är effektivt för att minska utsläpp och andra störningar från stora punktkällor, som industrin och jordbruket, men fungerar sämre när det är fråga om många små källor eller diffusa utsläpp. Det behövs nya regler för detta arbete, vilket också krävs i EU:s ramdirektiv för vatten. För att anpassa svensk lagstiftning till direktivet föreslog Miljöbalkskommittén i december kompletterande regler som inriktar sig på mer än bara individuella störningskällor.

Samtidigt föreslog en annan utredning hur Sverige ska stärka arbetet med att skydda vårt vatten. Till förslagen hör att samverkansorgan ska bildas för att driva det lokala vattenvårdsarbetet, att en vattenmyndighet etableras i varje vattendistrikt och att varje påverkare av vatten ska ta sitt ansvar genom avgifter eller kompensation.

I vattnet runt våra kuster finns stora miljöproblem, som övergödning, kemikaliepåverkan och störningar i fiskbestånd. För att bryta den negativa utvecklingen

tillsatte regeringen en havsmiljökommission som ska titta på både Östersjön och Västerhavet.

Internationellt miljösamarbete

År 2002 var det dags att samla världens länder igen för FN-toppmöte om hållbar utveckling. Konferensen i Rio tio år dessförinnan skulle följas upp. Under två veckor i augusti–september diskuterade världstoppmötet, denna gång i Johannesburg, hållbar utveckling ur ekologisk, ekonomisk och social synvinkel. Den svenska regeringen hade pekat ut fyra viktiga frågor: vatten och sanitet, hållbar produktion och konsumtion, energi samt naturresurser. Viktigast för Sverige var att mötet skulle resultera i konkreta åtgärder med tidsplaner. Det målet infriades, om än inte på alla områden. (Läs mer om världstoppmötet och svenska uppföljningar i kapitel 2.)

I december hölls överläggningar i Genève, under ett partsmöte i Baselkonventionen, som innebar förbättringar på miljöområdet. Sverige och de övriga 151 länderna som deltog enades om att fastställa riktlinjer för hur man miljömässigt ska ta hand om plastavfall, blybatterier och avfall från hälso- och sjukvården. Världens största mobiltelefonföretag åtog sig dessutom att ta hand om uttjänta mobiltelefoner på ett miljömässigt sätt.

På hemmaplan ordnade regeringen den internationella konferensen »Stockholm 30 år« för att fira jubileet av den stora miljökonferensen där 1972. Syftet var att dra slutsatser av de trettio årens lärdomar, inte minst inför Johannesburgmötet.

Något som skakade om EU:s länder var oljekata-

strofen i november. Oljetankern Prestige sjönk utanför spanska Atlantkusten och orsakade mycket svåra miljöskador. EU:s miljöministrar framhöll vikten av att skydda havsmiljön och höja sjösäkerheten. Inte minst måste man få med Ryssland, vars oljetransporter över Östersjön ökat.

Kontroll över kemikalier

Både kända och okända kemikalier finns överallt omkring oss. Vissa är betydligt farligare än andra och kan ge exempelvis cancer eller orsaka hormonstörningar. Bromerade flamskyddsmedel, som tillsätts i t.ex. möbler, textilier, TV-apparater och datorer för att minska brandrisken, är en sådan grupp. Halterna i miljön ökar och Kemikalieinspektionen undersöker förutsättningarna för ett svenskt förbud mot bromerade flamskyddsmedel. Samma myndighet ska också utreda förutsättningarna för ett svenskt förbud mot giftiga oljor i bildäck. Högaromatiska oljor som tillsätts som mjukgörare för att förbättra väggreppet innehåller ämnen som ofta är cancerframkallande, giftiga eller fosterskadande. Dessutom ska Naturvårdsverket utreda om spillolja skulle kunna återanvändas ännu mer än i dag genom rening. Naturvårdsverket fick också under året i uppdrag att kartlägga källor till tillfälliga och diffusa utsläpp av oavsiktligt bildade miljögifter, t.ex. dioxiner och PCB.

Kärnsäkerhet och radioaktivt avfall

Det är väl reglerat i svensk lagstiftning hur radioaktivt avfall från våra kärnkraftverk ska tas om hand. Men

för radioaktivt avfall från icke kärnteknisk verksamhet, som sjukvården, industrin och forskningen, är det inte lika entydigt reglerat om ansvar för och finansiering av hur avfallet ska tas omhand. Därför tillsattes i maj en utredning som ska föreslå ett system för omhändertagande och slutförvaring av detta avfall.

En annan utredning ska se över säkerheten på svenska kärnkraftverk. Hur är det med åldrande reaktorer, hur skulle kärnkraftverken stå emot terroristangrepp och hur ser den tekniska utvecklingen på området ut? Det är några utgångspunkter för utredningen.

Fram till början av 1980-talet fanns inget mellanlager för använt kärnbränsle i Sverige. Därför fördes under 1975–1981 sammanlagt 140 ton använt kärnbränsle till Storbritannien för upparbetning. I och med detta lagras drygt 800 kilo plutonium, som ägs av OKG AB, i Storbritannien. Lagring av plutonium är säkerhetspolitiskt olämpligt. Det finns alltid risk att material som kan användas till kärnvapen sprids. Internationellt har den svenska uppfattningen varit att kärnvapenmaterial som plutonium inte bör placeras i lager, utan förstöras på ett oåterkalleligt sätt. Eftersom regeringen tycker att Sverige har ett moraliskt ansvar för att ta hand om resterna från tidigare förd politik fick Oskarshamns kärnkraftverk i december 2002 tillåtelse att använda en begränsad mängd av så kallat MOX-bränsle för att kunna ta hand om plutonet från det upparbetade bränslet.

Hållbart samhällsbyggande

Enligt klimatforskarna kan översvämningarna öka i framtiden. Det kräver en översyn av planeringen för

att minska sårbarheten i samhället. Exempelvis behöver översvämningens risker vägas in när bygglov beviljas och när vägar och järnvägar planeras. Boverket har undersökt hur risken för översvämningar behandlas i kommunernas översiktsplanering. I en skrivelse från Boverket under året redovisades bl.a. att det ibland finns ett glapp mellan plan- och bygglagstiftningens möjligheter och hur frågorna hanteras i praktiken. Kommunerna tycker dessutom att dagens planeringsunderlag inte räcker för att kunna väga in översvämningens risk på ett bra sätt.

De senaste åren har det även framkommit brister i byggandet i Sverige, med bl.a. fukt- och mögelskador som följd. En kommitté ska kartlägga hur man kan se över kontrollen och vilka ändringar i lagstiftningen som behövs för att kvaliteten i byggandet ska bli bättre. Regeringen har också tillsatt en utredning som ska föreslå hur deklARATIONER av radon, ventilation och energianvändning i byggnader kan genomföras. Deklarationen ska kunna användas både för att följa upp de nationella miljömålen och som en del av den information som lämnas vid ägarbyten och uthyrning av bostäder och lokaler. Radonhalterna ska dessutom minskas i hus, särskilt där barn och ungdomar vistas. Det framgick i en proposition som regeringen överlämnade i mars. Varje år dör cirka 500 personer av lungcancer till följd av radon i inomhusluften. Propositionen är ett första steg mot en bättre inomhusmiljö och regeringen kommer att arbeta vidare med problemen med fukt och mögel, buller och kemikalier i byggmaterial. Till de senare hör PCB, som är ett långlivat gift. Det förbjöds 1978 men finns fortfarande i fogmassor i byggnader från 1956–1973. Särskilt i hus

som ägs av mindre fastighetsägare har det varit svårt att få i gång saneringsarbetet. För att snabba på saneringen fick Naturvårdsverket under året i uppdrag att se vad som kan göras.

Miljödepartementet ansvarar för frågor om naturresurser, naturvård, biologisk mångfald, vatten- och luftvård, klimatförändringar, skydd av ozonskiktet, trafikmiljö, kemikaliekontroll, avfall, kretslopp, sanering av miljöskadade områden, miljöskydd, samhällsplanering, lantmäteri, meteorologi och geoteknik, byggande och inomhusmiljö, kärnsäkerhet och strålskydd, miljöforskning/miljöövervakning, internationellt miljösamarbete samt samordning av regeringens miljöpolitik.

Till departementet hörde 13 myndigheter.

NÄRINGSDEPARTEMENTET (N)

Ohälsan i arbetslivet fanns med som en ständigt lika aktuell fråga under året. Arbetsmarknadsläget försämrades inte generellt sett och regeringen ser sysselsättningsmålet 80 procent inom räckhåll.

Regeringen lämnade en lägesrapport om integrationen sedan 1997. Den visar att kunskapen om integrationsmålet har ökat men att det fortfarande råder stora skillnader mellan invandrare och infödda svenskar inom flera samhällsområden.

På energiområdet fortsatte arbetet med att öka användningen av förnybara energikällor. Nya satsningar, bl.a. på vindkraft och handel med elcertifikat, ska underlätta kärnkraftsavvecklingen.

Arbetsmarknadens och arbetslivets utveckling

Trots sämre konjunktur och ett stort antal varsel de senaste två åren har inte arbetsmarknadsläget försämrats märkbart. Sysselsättningen, den öppna arbetslösheten och antalet nyanmälda lediga platser var under 2002 i nivå med året före. Den öppna arbetslösheten låg omkring 4 procent och andelen sysselsatta enligt regeringens sysselsättningsmål uppgick till närmare 78 procent. Trots osäkerheten kring konjunkturutvecklingen bedömer regeringen att målet – 80 procent av befolkningen 20–64 år ska vara reguljärt sysselsatta 2004 – ligger inom räckhåll. Positivt var också att deltidsarbetslösheten minskade liksom antalet personer vid landets arbetsförmedlingar som varit inskrivna minst två år och under denna tid inte haft något arbete.

Den svenska arbetslöshetsförsäkringen håller på att

göras rättvisare och tydligare. Som ett led i det arbetet inrättas en ny myndighet den 1 juli 2003 – Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Ersättningsnivåerna inom arbetslöshetsförsäkringen höjdes också under året, från 680 till 730 kronor per dag under de första 100 ersättningsdagarna och från 580 till 680 kronor per dag under den resterande ersättningsperioden. Samtidigt höjdes den lägsta ersättningen, grundbeloppet, från 270 till 320 kronor per dag.

Under året fortsatte Sverige att spela en aktiv roll i det arbete som pågår kring EU:s gemensamma sysselsättningsstrategi. Den svenska sysselsättningspolitiken, som redovisas i en årlig nationell handlingsplan för ökad sysselsättning, ligger väl i linje med EU:s riktlinjer. I den gemensamma rapporten för sysselsättning för 2001 får Sverige överlag beröm. EU-kommissionen menar bl.a. att Sverige har en mycket hög sysselsättningsgrad för både kvinnor och män och att det även gäller de äldre. Svensk arbetsmarknadspolitik har också enligt kommissionen lett till färre långtidsarbetslösa. En omfattande informationssatsning kring sysselsättningsstrategin genomfördes under 2002, då bl.a. magasinet *Jobben* distribuerades till myndigheter, organisationer och kommuner. (Läs mer på www.jobben.regeringen.se.)

Det pågår ett omfattande arbete för att förbättra hälsan i arbetslivet. Treparsntalsamtalen mellan regeringen och arbetsmarknadens parter har pågått under hela året. Regeringen beslutade under våren om projekt för de 20 miljoner kronor som avsattes för försöksverksamhet inom den offentliga sektorn. Satsningar har gjorts på såväl regionala skyddsombudsverksamheter som på företagshälsovården. (Läs mer om arbetet för ökad hälsa i arbetslivet i kapitel 2 samt på www.okadhalsa.regeringen.se.)

Det är också lättare att må bra på arbetet om man kan påverka sin arbetstid. Kommittén för nya arbetstids- och semesterregler lämnade i ett delbetänkande i juni 2002 förslag om en ny lag om flexibel ledighet och ändringar i arbetstidslagen.

Arbetstagarnas välbefinnande beror även på arbetsrättens regler om anställningstrygghet, inflytande och anställningsformer. Hur fungerar det om man är vikarie, projektanställd, uthyrd av bemanningsföretag eller blir föräldraledig? Arbetslivsinstitutet har haft i uppdrag att se över några av dessa frågor och överlämnade sin översyn i november. En arbetsgrupp med företrädare för Näringsdepartementet och arbetsmarknadens parter har börjat titta på frågor om anställningsvillkoren i bemanningsföretag. Vidare är det från den 1 juli förbjudet för arbetsgivare att diskriminera deltidssarbetande, vikarier och projektanställda.

Inom EU arbetar man för att europeiska företag enklare ska kunna verka över gränserna. Det är viktigt att även i dessa sammanhang värna om arbetstagarnas rätt till inflytande. Sverige påbörjade under året arbetet med att genomföra ett direktiv om arbetstagarinflytande i så kallade europabolag. De nya reglerna ska kunna börja tillämpas hösten 2004.

EU:s medlemsländer vill skapa bättre förutsättningar för en dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare. EU antog därför i mars ett direktiv om en »europeisk medbestämmandelag« med minimikrav på regler om information till och samråd med arbetstagare. Direktivet ska ha genomförts i medlemsländernas lagstiftning senast i mars 2005.

Ett mer jämställt Sverige

Hur jämställt lever vi i vardagen i dag? En undersökning om hur män och kvinnor använder sin tid presenterades i maj. Den visar att kvinnor och män har blivit mer lika i sin tidsanvändning jämfört med för tio år sedan. Men fortfarande kvarstår stora skillnader där kvinnor utför den största delen av det obetalda hemarbetet och män den största delen av det betalda arbetet. För att se hur mäns medverkan i jämställdhetsarbetet kan öka har projektet »Män och jämställdhet« pågått sedan 2000. Projektledaren lämnade sin slutrapport under 2002 och föreslog bl.a. mer föräldrautbildning på mödravårdscentraller, fler pappadagar och stöd till manliga nätverk. (Läs mer i *Vill man ha jämställdhet?*, se www.naring.regeringen.se/bestallning/jamstalldhet).

Kvinnor på ledande poster och i styrelser lyser närmast med sin frånvaro i det privata näringslivet. För att försöka ändra på detta avsatte regeringen i januari 1,1 miljoner kronor till projektet »Jämnt på toppen«. Länen kan söka medel för seminarier på temat Kvinnor och män, makt och ledarskap. Ett annat sätt att påverka maktförhållandena i företagen skulle kunna vara jämställdhetsmärkning. Precis som miljömärkta varor är ett välkänt begrepp som påverkar konsumenternas köpvanor skulle jämställdhetsmärkning kunna påverka attityder och handlande. En statlig utredning föreslog i april en frivillig jämställdhetsmärkning av varor och tjänster (FRIJA).

Både inom och utom Sveriges gränser förekommer extrema exempel på ojämställdhet i form av handel med kvinnor. De nordiska och baltiska länderna genomförde en gemensam kampanj mot detta under 2002. Den svenska kampanjen fokuserade på män som

utnyttjar prostituerade kvinnor och barn, i Sverige och i resten av världen.

Integration och mångfald

Infödda svenskar har det lättare i arbetslivet, på utbildningsområdet, med boendet och med hälsosituationen än invandrare. Men medvetenheten i dag hos organisationer och myndigheter om att alla som bor i Sverige ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter är mycket större än för fyra år sedan. Detta visar en skrivelse från våren 2002 om integrationspolitikens utveckling sedan 1997 och om dess framtida inriktning. Tre områden som nu ska uppmärksammas mer är uppväxtvillkoren för barn och ungdomar med utländsk bakgrund, jämställdheten mellan kvinnor och män och frågor som rör den gemensamma värdegrunden i samhället. Diskriminering ska dessutom motverkas genom förstärkt lagstiftning.

En utredning som överlämnats under året föreslår lagändringar för att införliva EU:s regler om skydd mot diskriminering på arbetsmarknaden och förbud mot diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung på ett antal samhällsområden. En ny kommitté ska också överväga en gemensam lagstiftning mot diskriminering som omfattar alla diskrimineringsgrunder och samhällsområden samt överväga en sammanslagning av de olika ombudsmännen mot diskriminering – DO, JämO, HomO och HO (Handikappombudsmannen).

Flickor och unga kvinnor i starkt patriarkala familjer kan leva under tvång och hot som kan leda till våld och död. För att underlätta situationen för dessa flickor inledde regeringen under 2001 ett arbete som fort-

satte under 2002. Förebyggande arbete, bättre skydd för individen och regeringsuppdrag åt flera myndigheter är några huvuddelar. I faktabladet *Regeringens insatser för utsatta flickor i patriarkala familjer* från februari 2002 står att läsa om insatserna, se www.nar-ing.regeringen.se/pressinfo/faktablad.

Andra insatser under året handlar om stöd till lokal antidiskrimineringsverksamhet, fortsatt stöd till verksamhet för ungdomar som vill hoppa av nazistiska och rasistiska grupper och inrättande av ett råd för romska frågor som ska främja romernas situation i det svenska samhället. Beslut har också fattats om att fr.o.m. 2003 ge stöd till ett fristående centrum mot rasism och andra former av intolerans.

Storstadspolitik mot segregation

Mer tillväxt och mindre segregation i storstadsregionerna är de storstadspolitiska målen. Sedan tre år pågår ett särskilt arbete med att bryta segregationen, genom lokala utvecklingsavtal. Storstadsdelegationen stämde av detta arbete våren 2002. För att fånga in aktuella diskussioner genomfördes och dokumenterades 14 temaseminarier och i april publicerade Näringsdepartementet magasinet *Storstad* som redovisade några goda exempel. Representanter för berörda kommuner och stadsdelar tog dessutom fram en modell för framtidsscenarioer. Berörda storstadskommuner har nu satt i gång ett förberedelsearbete för att genomföra framtidsscenarioer för stadsdelarna. Avstämningsarbetet avslutades i juni i Malmö med konferensen »Storstad och framtid«. På konferensen presenterade Integrationsverket sin avstämningsrapport *På*

rätt väg? och Mångkulturellt Centrum sin rapport om en fallstudie, båda inom ramen för den nationella utvärderingen av de lokala utvecklingsavtalen. Statskontoret har studerat den samverkan som etablerats mellan kommuner, statliga myndigheter och landsting inom ramen för de lokala utvecklingsavtalen och lämnade rapport om detta i oktober 2002.

Läs mer om avstämningen »Storstad och framtid« på www.storstad.gov.se/framtid.

Transporter till havs

Terrorattacker kan riktas mot fartyg och hamnar, och för att stärka skyddet mot brottsliga handlingar riktade mot sjöfartssektorn antog FN:s sjöfartsorganisationen (IMO) i december nya internationella regler. Sjöfartsverket ska nu utreda hur reglerna ska genomföras i svensk rätt och se vilka juridiska, ekonomiska, organisatoriska och praktiska konsekvenser det kommer att innebära för sjöfartssektorn.

Efter olyckan med oljetankfartyget Erika utanför den franska kusten 1999 har EU antagit fem rättsakter för att stärka sjösäkerheten och förhindra förorening. Tre av dessa förslag antogs under 2002. De innebär nya krav på dubbelskrov för oljetankfartyg, en ny europeisk sjösäkerhetsbyrå och att man kommer att inrätta ett övervaknings- och informationssystem för sjötrafik. EU kommer efter olyckan med oljetankfartyget Prestige utanför den spanska kusten i november 2002 att jobba ytterligare för att få bort undermåliga oljetankfartyg och förhindra förorening.

Östersjöländerna började 2001 se över möjligheterna att klassa hela eller delar av Östersjön som särskilt kän-

liga enligt IMO:s regelverk. En sådan klassning skulle medföra att strängare regler kan införas för att förhindra förorening. Sjöfartsverket fick i december regeringens uppdrag att utreda förutsättningarna för att klassa Östersjön som ett särskilt känsligt havsområde.

Passagerarfartyg med bilar och tåg som kan rulla på och av ska bli säkrare. Åtta länder har ingått i Stockholmsöverenskommelsen från 1996 som dragit lärdomar av Estonias förlisning. Enligt förslaget, som transportministrarna nu vill införa i EU:s lagstiftning, ska fartyg vara konstruerade så att de inte kantrar trots att en viss vattenmängd trängt in på det s.k. ro-ro-däcket där fordonen är. Stabilitetskraven ska tillämpas på alla sådana passagerarfartyg oavsett flagg som går i internationell trafik till eller från ett EU-lands hamn. I ett annat förslag finns också skärpta krav på ökad tillgänglighet på passagerarfartyg för passagerare med funktionsnedsättningar.

Säkrare vägtrafik

De som utformar transportsystemet bör ha ett systematiskt arbetssätt för att förebygga vägtrafikolyckor som kan leda till dödsfall eller allvarliga skador. För att utveckla ett sådant arbetssätt har en Vägtrafikinspektion inrättats inom Vägverkets organisation med huvudkontor i Borlänge. Det spelar dock ingen roll hur transportsystemet utvecklas om trafikanterna struntar i hastighetsgränser, kör onyktra eller inte använder skyddsutrustning. För att förbättra läget inom dessa områden tog näringsministern i augusti initiativ till en nationell samling med vägtrafiksektorns olika aktörer.

Högsta tillåtna hastighet är kanske lättare att

acceptera om den anpassas efter trafiksituationen. I september beslutade regeringen att ändra regelverket för att tillåta försök med sådana variabla hastighetsgränser. Hypotesen är att de kan bidra till att folk bättre håller hastighetsgränserna vilket leder till bättre trafiksäkerhet och miljö.

Problem på flygmarknaden

Svenskt inrikesflyg befinner sig i djup kris. Hur påverkar egentligen de lojalitetsskapande bonusprogrammen konkurrensen? Och kan det behöva inrättas flyglinjer med allmän trafikplikt? Det ska utredningar nu se över. Regeringen tillsatte dem under året för att utreda hur situationen för inrikesflyget kan underlättas.

På den svenska flygmarknaden har dessutom företag etablerat sig som genom sin marknadsföring och försäljning uppträder som om de vore flygbolag. Men företagen har inga tillstånd att flyga utan anlitar »verkliga« flygbolag för detta. Det har hänt att flygreseorganisatörer avbrutit sin verksamhet, i flera fall redan före trafikstart, vilket drabbat resenärer ekonomiskt. Luftfartsverket undersökte fenomenet under hösten och ska ta fram konkreta förslag under 2003 om nya regler för att skydda flygresenärer.

Infrastruktur

Person- och godstransporter bör underlättas för tillväxtens skull och för att hålla samman Stockholm som en region. Pendlingsmöjligheterna i Stockholm och Mälardalen bör förbättras. Det ansåg Stockholmsberedningen i sitt andra delbetänkande från mars och

föreslår en kraftfull satsning på kollektivtrafiken.

På det nationella planet ska långsiktiga planer för transportinfrastrukturen upprättas. I mars fick Vägverket, Banverket och länen i uppdrag att upprätta sådana planer för perioden 2004–2015.

Tunnelbyggande genom Hallandsåsen ska hädanefter genomföras säkert – både miljömässigt och kvalitetsmässigt. Projekt ska dessutom genomföras inom beslutade ekonomiska och tidsmässiga ramar. För att uppnå detta tillsatte regeringen i maj en granskningsgrupp för byggande av järnvägstunnlar genom Hallandsåsen. Gruppen ska granska Banverkets metoder, beslutsunderlag och beslut som rör teknik, ekonomi och miljö.

I juli undertecknade Sveriges näringsminister och Norges transportminister ett avtal om den nya Svinesundsförbindelsen. Sverige och Norge ska bygga och driva en ny avgiftsfinansierad broförbindelse på E6 mellan Nordby i Västra Götalands län, Sverige och Svingenskoen i Östfold, Norge. Anläggningsarbetena påbörjades år 2002 och förbindelsen öppnas för trafik år 2005.

Vem ska ha rätt att organisera och bedriva järnvägstrafik? Det ska regleras i en ny järnvägslag enligt Järnvägsutredningens förslag från maj. Utgångspunkt för Järnvägsutredningens arbete är konsumentintresset. Förslagen ska effektivisera järnvägen och göra järnvägens persontrafik och godstransporter mer attraktiva.

Stimulans för IT

Alla kommuners huvudorter ska anslutas till ett nationellt bredbandsnät. I augusti 2000 fick Svenska kraftnät i uppdrag att bygga detta nät. Sedan dess har marknadsläget förändrats och uppdraget blivit ännu

viktigare eftersom marknadens aktörer har svårigheter att anlägga nät. Enligt förslag från en utredare som sett över hur utbyggnaden bör fortgå infördes nya regler den 1 januari 2003 som bl.a. ger landets kommuner möjlighet att själva erhålla stöd för upphandling och anläggning av stomnät. En särskild IT-delegation ska dessutom utreda hur användningen av informationsteknik kan stimuleras och Post- och telestyrelsen ska inrätta en rikscentral för IT-incidentrapportering för att skapa ett säkrare Internet.

Även inom EU är användningen av informationsteknik prioriterad. Som en del av handlingsplanen e-Europa, som ska driva på Europas utveckling mot ett informationsamhälle för alla, beslutades i mars att »eu« ska inrättas som toppdomän. Det ska också vara enkelt för en näringsidkare i Europa att tillhandahålla tjänster via Internet och för konsumenter att lita på dessa tjänster. För att främja utvecklingen av e-handel gäller sedan den 1 juli 2002 en ny e-handelslag med regler gällande ursprungslandprincipen (näringsidkare i ett EU-land ska kunna tillhandahålla sina tjänster över nätet till alla EU-länder), informationskrav om vem som tillhandahåller tjänsterna och ansvarsfrihet för mellanhänder som bara vidarebefordrar eller lagrar information.

Innovationer för tillväxt

Det tas fram mängder av forskningsresultat, inte minst vid universitet och högskolor. Men resultaten omsätts inte alltid i praktiken till innovationer som ökar tillväxten. För att öka sådan kommersialisering av forskningsresultat ska nu Verket för innovationssystem, (VINNOVA), föreslå åtgärder.

Under våren har flera möten hållits inom Näringsdepartementets och Utbildningsdepartementets gemensamma projekt »Samverkan för innovationskraft«. Företagsrepresentanter, personer från kapitalförsörjningssystemet och offentlig sektor, forskare och experter har inbjudits till samtal om Sveriges utvecklingskraft. Syftet är att uppnå en viss samsyn om Sveriges styrkor och svagheter samt möjligheter och hot för den framtida utvecklingskraften.

Nya regler för e-kommunikation

Elektronisk kommunikation har utvecklats i hög fart och reglerande lagstiftning behöver kompletteras. Inom EU har det utformats ett nytt regelverk på området som trädde i kraft under 2002 och ska vara genomfört i Sverige under 2003. Detta framtida regelverk omfattar alla former av elektroniska kommunikationsnät och tillhörande tjänster.

Det togs under året också ytterligare steg mot bildandet av en gemensam europeisk inre marknad för posttjänster. I dag är det bara Sverige och Finland som har avskaffat monopolerna fullt ut på posttjänster. Sverige har därför inte behövt göra några förändringar i lagstiftningen.

När det gäller telefoni i Sverige togs ett sista steg inom förvalsreformen. Sedan den 2 februari 2002 behöver förvalskunder inte slå riktnummer vid lokalsamtal för att ringa med sin operatör.

Fler företag ska startas

Ungdomar, kvinnor och invandrare ska intresseras mer

för entreprenörskap. Dessutom ska kooperativt företagande främjas. Det är tanken med olika satsningar som nu genomförs för entreprenörskap. Bl.a. ska en försöksverksamhet med kommunala entreprenörskaps- och teknikskolor främja just ungdomarnas intresse.

Startkapital är inte sällan problemet vid nyföretagande, och det behöver inte röra sig om miljonbelopp. Ett generellt företagarlån har införts för ny- och småföretagare som har behov av kompletterande lån av belopp upp till 250 000 kronor.

Näringslivsklimatet förbättras också skattemässigt. Exempelvis lämnades slutbetänkandet *Beskattning av småföretagare* med förslag om förenklingar av de s.k. 3:12-reglerna och de arvs- och gåvoskatteregler som har särskild betydelse i samband med generationsskiften i företag. Det presenterades också förslag om att göra handels- och kommanditbolag till skattesubjekt och därmed avskaffa delägarbeskattningen.

SVID (Svensk Industridesign) och Svensk Form presenterade i slutet av året ett förslag till nationellt program för design som innebär:

- ett antal designsatsningar för tillväxt inom näringsliv och tillväxtkraft i offentlig sektor,
- marknadsföring av Sverige som ett välfärdssamhälle som ger omtanken form – Sweden Innovative Caring Society,
- förstärkning av designforskningen vid designhögskolor och andra högskolor.

Enklare regler för småföretag

Nya och ändrade regler ska inte krängla till det i onö-

dan för småföretagen. Varje förslag på nya eller ändrade regler av betydelse för små företag måste passera en speciell arbetsgrupp kallad SimpLex. Om förslagen kan få konsekvenser av betydelse för små företag ska en konsekvensanalys göras. Som ett resultat av denna granskning har ett antal förslag ändrats eller dragits tillbaka och företagen har därmed besparats stora administrativa kostnader.

Under året har 15 utbildningar i hur man gör konsekvensanalyser hållits för tjänstemän som arbetat med regler. I och med detta har mer än 300 tjänstemän från Regeringskansliet, övriga myndigheter och i utredningsväsendet deltagit i utbildningsprogrammet.

För att identifiera regelverk som behöver förenklas hölls tre möten med en referensgrupp bestående av småföretagare och småföretagsexperten. Ett resultat av detta var att ett lagförslag togs fram som innebär att nystartade företag kan få uppskov med preliminärskatten i tre månader.

På en myndighetsdag den 17 december, som näringsministern bjudit in till, diskuterades också regel-förenkling och service. 31 myndigheter var representerade på generaldirektörsnivå och drygt 70 tjänstemän deltog. Myndighetsdagen var ett startskott för ett bredare angreppssätt för att minska krånglet.

Sundare konkurrens

Företag som i hemlighet kommer överens om prisnivåer sätter konkurrensen ur spel vilket bl.a. leder till högre priser för konsumenterna. Nyligen avgjordes t.ex. ett mål om en plaströrskartell i Marknadsdomstolen där företagen som deltog i kartellen dömdes att betala kon-

kurrensskadeavgift till staten om ca 10 miljoner kronor. För att bättre kunna bekämpa karteller ändrades konkurrenslagen den 1 augusti så att företag, under vissa omständigheter, helt eller delvis ska kunna befrias från konkurrensskadeavgift om de erkänner sin medverkan i en olaglig kartell. (Läs mer på www.kkv.se.)

Konkurrensverket redovisade på regeringens uppdrag rapporten *De svenska priserna kan pressas!*. I den framgår att den svenska prisnivån för den privata konsumtionen låg 20 procent högre och livsmedelspriserna 11 procent högre än EU-genomsnittet under 2002. Ungefär hälften av prisskillnaden gentemot EU beräknas bero på bristande konkurrens.

Förnybar och säkrare el

Sol, vind och vatten är exempel på förnybara energikällor. Regeringen satsar på sådan elproduktion, som ska kompensera för bortfallet från kärnkraftsreaktorerna i Barsebäck. I en energipolitisk proposition från mars 2002 föreslås bl.a.

- att användningen av förnybara energikällor för elproduktion ökas med 10 TWh till år 2010,
- att ett nytt stödsystem för främjande av förnybar el införs, som bygger på handel med elcertifikat,
- särskilda satsningar på vindkraften.

Läs mer om den energipolitiska propositionen i broschyrer om samverkan för en, trygg, effektiv och miljövänlig energiförsörjning, se www.naring.regeringen.se/ bestallning/energi.

Regeringen vill också nå en överenskommelse med industrin om en långsiktig hållbar politik för den fort-

sätta kärnkraftsavvecklingen och omställningen av energisystemet. Förhandlingarna med industrin påbörjades under hösten.

När det gäller elmarknaden inriktades arbetet på att stärka elkundernas ställning på elmarknaden. För att elmarknaden ska förbättras bedömer regeringen att Energimyndigheten (www.stem.se) bör få en samlad myndighetsfunktion för elmarknaden och en uttalad roll som expertmyndighet för elhandelsfrågor. Näringsministern fortsatte under 2002 dialogen med elnätsföretagen om bättre leveranssäkerhet i det svenska elnätet, framför allt under snörika vinterdagar. Många kunder har de senaste vintrarna drabbats av långa elavbrott.

Inom EU har den stora frågan på energiområdet varit den inre marknaden för el och gas. I november kom EU-länderna överens om att alla företagskunder ska ha tillgång till en avreglerad elmarknad den 1 juli 2005 och alla hushållskunder den 1 juli 2007.

Inom ramen för det nordiska samarbetet beslutade energiministrarna i juni att etablera en investeringsfond för klimatinvesteringar i Östersjöområdet. Denna fond ska vara en hörnsten i Östersjöländernas klimatsamarbete på energiområdet. Energiministrarna i Östersjöregionen beslutade också att etablera regionen som ett försöksområde för investeringar med syfte att minska klimatpåverkan.

Skogsbruk och gruvor

Dålig återväxt men bra miljöhänsyn. Det är kortfattat utvecklingen inom skogsnäringen sedan Sverige fick en ny skogspolitik 1993, med avreglering och jämställda produktions- och miljömål. Utvärderingen presentera-

des av Skogsstyrelsen i januari och visar att det behövs planteras mer ny skog efter avverkningar, att skogsbruket måste röja bättre men att hänsyn till miljön tas vid olika skogsbruksåtgärder.

Det pågick under året förhandlingar om en förordning för övervakning av skogar inom EU. Förordningen gäller utökning av övervakning av effekter från luftföroreningar och skogsbränder. Sverige motsätter sig detta för att regeringen inte vill ha mer gemenskapspolitik inom skogspolitiken. Något beslut har inte kunnat fattas eftersom medlemsländerna är oeniga om hur förordningen ska utökas.

Sveriges geologiska undersökning ska genomföra ett program för ökad innovationskraft inom de mineralutvinnande branscherna. För att genomföra programmet har regeringen beviljat bidrag under perioden 2002–2004 med högst 15 miljoner kronor. En förutsättning för programmet är att industrin bidrar med motsvarande summa.

Turism med tillväxt

Rese- och turistindustrin i Sverige ska uppvisa tillväxt. Det är det övergripande målet för det framtidsprogram som regeringen och svensk rese- och turistnäring arbetar efter sedan december 2001. Olika affärsområden och utvecklingsområden har utsetts som särskilt strategiska för utvecklingen av svensk turism. Vid ett seminarium i december 2002 redovisades en lägesrapport av genomförandet av Framtidsprogrammet.

Anslaget för turismfrämjande höjdes med 10 miljoner kronor 2002 bl.a. för att genomföra de åtgärder som föreslagits i Framtidsprogrammet. För perioden

2002–2004 har dessutom avsatts 33 miljoner kronor till ett omfattande program för att stimulera ökad innovationskraft inom turistnäringen, 20 miljoner kronor till ett projekt för att stärka varumärket Fjällvärlden i syfte att stärka den långsiktiga attraktionskraften och lönsamheten i fjällområdet samt 7,5 miljoner kronor för att främja turismforskning.

Mer pengar till idrotten

För att främja utveckling och förnyelse av idrottsverksamhet, främst på lokal nivå, avsatte regeringen 60 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden åren 1999–2002. Satsningen, som avslutades under året och har gett sammanlagt 207 föreningar stöd, har vänt sig till föreningslivets idrottsverksamhet för barn, ungdomar och funktionshindrade. Integration och jämställdhet har prioriterats. Idrottens barn- och ungdomsverksamhet får dessutom ytterligare 100 miljoner kronor. Förutsättningen är att idrottsrörelsen tar på sig att öppna dörrarna för fler, håller tillbaka avgifterna, satsar mer på flickidrotten, deltar i kampen mot droger och intensifierar samarbetet med skolorna.

Företag med statligt ägande

Näringsdepartementet hade fram till regeringsombildningen i oktober ansvar för förvaltningen av 32 företag med statligt ägande med cirka 180 000 anställda. Företagens verksamheter spänner från utbildningstjänster till gruvsdrift. För att ge en tydligare bild av det breda statliga ägandet har verksamhetsberättelsen för företag med statligt ägande utvecklats. Verksamhetsberättelsen

för 2002 beräknas presenteras i slutet av maj 2003.

Årets största enskilda händelse var att Telia AB fusionerades med Sonera OY. I det nya företaget, TeliaSonera AB, är svenska statens ägarandel cirka 45 procent. Andra nyheter på området var att Vattenfall AB visade god resultatutveckling samtidigt som verksamheterna i Tyskland och Polen förstärkts. I december lämnades dessutom en proposition om överlåtelse av aktier i Svenska Skogsplantor AB till Sveaskog AB. Båda företagen är helägda av svenska staten och förvaltas av Näringsdepartementet.

Den regionala utvecklingspolitiken

Sverige präglas av både likheter och olikheter. Det finns både överhettade regioner och regioner som har problem med befolkningsminskning. Den nya regionala utvecklingspolitiken bygger på denna insikt. Politiken tar sin utgångspunkt i den tillväxt och livskraft som skapas lokalt och regionalt. Med den regionala utvecklingspolitiken etableras en sammanhållen politik som kan anpassas till olika regionala förutsättningar. Detta innebär bl.a. att vissa politikområden får ett tydligare regionalt utvecklingsansvar, t.ex. arbetsmarknads-, transport- och utbildningspolitiken. Under 2002 har bl.a. följande behandlats:

- Berörda länsstyrelser och självstyrelseorgan utarbetar förslag till regionala tillväxtprogram för perioden 2004–2007.
- Ett antal myndigheter identifierar potentiella områden för samordning inom och mellan sex utpekade politikområden. Syftet är att öka den sammanlagda effektiviteten i de insatser som

genomförs. Uppdraget omfattar i nuläget 27 myndigheter och ett tiotal samrådsaktörer.

- Verket för näringslivsutveckling (NUTEK), Verket för innovationssystem (VINNOVA) och Delegationen för utländska investeringar i Sverige (ISA) genomför ett nationellt program för utveckling av bl.a. innovationssystem. Programmet genomförs 2002–2004 för 70 miljoner kronor och ska stärka den regionala konkurrenskraften.
- Eftersom vissa delar av landet behöver stimuleras särskilt inrättades under 2002 två delegationer – en för norra Sveriges inland och en för Bergslagen, Dalsland och Värmland.
- Länsstyrelserna utarbetar och genomför lokala program för entreprenörskap och lokalt utvecklingsarbete.
- Glesbygdsverkets roll och uppdrag inom den nya regionala utvecklingspolitiken ses över.
- Diskussionerna om nästa strukturfondsperiod har påbörjats både inom EU och nationellt i Sverige.

Näringsdepartementet arbetar med att främja utvecklingen av företag, regioner och individer på arbetsmarknaden. Departementet ansvarar också för att det finns säkra och goda kommunikationer i hela Sverige. Arbetet på Näringsdepartementet sträcker sig över många politiska områden som syftar till att Sverige ska ha en uthållig och stark tillväxt, låg arbetslöshet och hög sysselsättning.

Till departementet hörde 43 myndigheter, varav 4 affärsverk.

FÖRVALTNINGSAVDELNINGEN (FA)

Utlandsmyndigheternas IT-system började uppdateras under året. Det införs modernare system som är bättre anpassade till behoven och billigare att underhålla.

Även tjänsteresandet ska bli billigare. För att förenkla reseadministrationen började ett system med självbokning via Internet att införas. Intresset för Regeringskansliets webbplats och webbutskänningar fortsatte att öka. Året bjöd på en ny form av interaktivitet där besökare på webbplatsen kunde delta vid en konferens.

IT-stöd till utlandsmyndigheter

På utlandsmyndigheterna finns det omkring tusen IT-användare. På ambassader, representationer och konsulat runt om i världen är e-post, Internet och andra IT-verktyg av stor betydelse för verksamheten. För att hela Regeringskansliet, inklusive utlandsmyndigheterna, ska ha samma programversioner och en gemensam plattform har utlandsmyndigheternas IT-stöd börjat moderniseras och samordnas. Under 2002 påbörjade Förvaltningsavdelningen, som ansvarar för IT-frågor i Regeringskansliet, ett omfattande arbete för att utveckla ett sådant modernt IT-stöd. Under året fick de flesta utlandsmyndigheter en ny kommunikationslösning och det har tagits fram en teknisk plattform som blir gemensam för alla utlandsmyndigheter.

Tanken är att användarna ska få ett IT-stöd som svarar mot verksamhetens behov och som kontinuerligt kan utvecklas och uppdateras utan att IT-personal måste resa runt i omfattande skala. Kostnadseffektiv-

teten för drift och förvaltning av utlandsmyndigheternas IT-stöd ska öka.

Självbokning spar resekostnader

Regeringskansliets kostnader för tjänsteresor är den fjärde största utgiftsposten i RK:s budget. Under år 2002 gjorde departementens personal runt 30 000 tjänsteresor. Den sammanlagda kostnaden för biljetter, hotell, traktamenten, anslutningstransporter, lokala transporter på förrättningsorten uppgår till närmare 280 miljoner kronor, varav ungefär hälften avser flygbiljetter. Den sammanlagda kostnaden för år 2002 var lägre än de båda föregående åren, trots att antalet resor ökade något. Det beror på att den genomsnittliga kostnaden per resa var större inför och under det svenska EU-ordförandeskapet.

För att göra administrationen vid resandet enklare och billigare började Regeringskansliet under 2002 att införa ett system där resenären själv kan boka sin biljett via det interna intranätet.

Information via Internet

Internet är ett av de viktigare verktygen för tillhandahållande av snabb information från Regeringskansliet. För att skapa en modern webbplats som är lättare att arbeta med, både för dem som ska publicera och för besökarna startade under året projektet »Nya regering-en.se«. Ett användartest från hösten 2002 visar att webbplatsen uppfattas som generellt saklig, bra och genomtänkt men också att det finns vissa brister i uppbyggnad och innehåll. Webbplatsen www.regering-

en.se omfattade vid årsskiftet cirka 44 000 sidor och 19 000 dokument i pdf-format. Antalet besök var 30 200 000 stycken, vilket var en ökning med omkring 7 500 000 jämfört med föregående år.

Intresset för webbutskändningar ökade också. Antal tittare på webbutskändningar var 145 167 vilket blir i genomsnitt 397 per dag årets alla dagar. Det var en ökning med elva procent jämfört med 2001. Webbutskändningar är en del av den löpande dagliga verksamheten. Alla presskonferenser från konferenssalen Bella Venezia och Rosenbads konferenscentrum sänds. Under 2002 blev det 136 skändningar som visas direkt och på begäran via webbplatsen. Även efterfrågan på mobila skändningar från evenemang utanför Stockholm ökar när ministrar och departement anordnar seminarier och konferenser. Under året genomfördes 23 mobila utskändningar. För att möjliggöra för besökarna av webbplatsen att interagera utvecklades exempelvis interaktiva webbskändningar i samband med en konferens om hållbar utveckling i Västerås den 24–25 november. (Läs mer i kapitel 2.) Eftersom användandet av webbskändningar ökar inleddes under året ett projekt som syftar till teknisk upprustning av presscentret i Rosenbad.

Information till skola och allmänhet

För att öka kunskapen om Regeringskansliet och regeringens roll i det demokratiska samhället skapades en temawebbsplats riktad till grundskolan och gymnasiet, www.skola.regeringen.se. På webbplatsen finns information anpassad till elever och lärare. Satsningen föregicks av gruppsamtal med lärare och elever som be-

kräftade behovet av ett sådant material för skolan, inte minst under ett valår då dessa frågor diskuteras mer än vanligt. Ett magasin om regeringen och Regeringskansliets arbete togs fram för högstadiet. Samma målgrupp, samt lärare och gymnasieskolor, erbjöds också tidigare producerad basinformation om regeringens och Regeringskansliets arbete. Information Rosenbad deltog även med riktad information till skolan som målgrupp på exempelvis Bok- & biblioteksmässan och vid lärarfortbildningar på olika platser i landet.

I samband med att Stockholm fyllde 750 år öppnades Rosenbads portar för allmänheten den 8 juni. Öppna föreläsningar om arkitektur och historia, visningar av lokalerna och andra aktiviteter lockade omkring 5 000 besökare under sex timmar.

Nytt miljöledningsarbete

Miljöledningssystem är ett verktyg för att få ekologiska hänsyn att genomsyra den statliga förvaltningens arbete och innebär tydliga riktlinjer och mål i centrala styrdokument, klargjorda ansvarsförhållanden, rutiner för uppföljning och redovisning av resultat. Myndigheternas miljöledningssystem består av två delar. Den ena delen avser den rent interna verksamheten som t.ex. användandet av miljövänliga kontorsmateriel och andra produkter, rengöringsmedel, byggnadsmaterial samt källsortering av sopor och mycket annat. Med dessa frågor har Regeringskansliet liksom andra myndigheter arbetat i många år. Den andra delen avser beslut som myndigheterna fattar i olika frågor och som kan påverka miljön i något avseende. Detta arbete har alltmer systematiserats under senare år och från och

med 2002 ska en miljöbedömning ingå i underlaget för alla regeringsbeslut, t.ex. om propositioner eller föreskrifter, om besluten kan ha någon betydelse för miljön.

I samband med upphandlingar finns numera ökade möjligheter än tidigare att ställa miljökrav på både leverantörer och varor. Dessa möjligheter utnyttjas regelmässigt.

Under år 2002 lämnade Statsrådsberedningen, samtliga departement och Förvaltningsavdelningen sin första årliga redovisning av miljöledningsarbetet.

Ny samordning av rättsinformation

Sedan den 1 maj 1999 har Regeringskansliet varit den myndighet som samordnar det offentliga systemet för rättsinformation, alltså lagar och lagförarbeten m.m. Inom Regeringskansliet har Förvaltningsavdelningen varit ansvarig för dessa frågor. Uppgiften som samordningsmyndighet har exempelvis inneburit att ansvara för webbportalen Lagrummet, www.lagrummet.gov.se. Lagrummet innehåller länkar till lagar, förordningar,

förarbeten, myndigheters föreskrifter samt rättspraxis. Under 2002 pågick förberedelser för att föra över samordningsansvaret till en annan myndighet, Statskontoret, genom en organisatorisk samordning med SverigeDirekt, www.sverigedirekt.se, som är webbingången till den svenska offentliga sektorn. Statskontoret övertog formellt ansvaret för samordning av rättsinformation den 1 januari 2003.

Förvaltningavdelning är Regeringskansliets gemensamma resurs och ansvarar för departementsövergripande förvaltningsfrågor. Det innebär att frågor som är gemensamma för Regeringskansliet och som rör styrning och ledning, ekonomi och personalpolitik, IT-frågor, lokalförsörjning, arkiv och diaries, bibliotek samt information och kommunikation ligger inom Förvaltningsavdelningens ansvarsområde liksom all gemensam service. Till service hör exempelvis säkerhet och bevakning, upphandling och inköp, kommittéservice, telefonväxel, lokalvård och expeditionsservice.

Kapitel 4 • Valet 2002

Den 15 september 2002 var det allmänna val i Sverige. Det faktum att det är valår påverkar arbetet i Regeringskansliet.

Intresset steg i takt med att valdagen närmade sig. Inför söndagen den 15 september ville många veta mer om regeringens politik. Regeringskansliet bistod med information.

När valurnorna hade tömts och rösterna räknats fortsatte spänningen. Först den 4 oktober blev det helt klart att Socialdemokraterna skulle bilda regering. Regeringskansliets anställda arbetade vidare under perioden men väntan innebar ett visst vakuum. Främst påverkades budgetprocessen.

Den 21 oktober presenterades så en ny socialdemokratisk regering och förändringar i ansvarsområden för olika departement. Organisationsförändringarna förbereddes under hösten och infördes den 1 januari 2003.

Regeringskansliet ska hjälpa regeringen att styra landet och att förverkliga sin politik. Det innebär exempelvis att stifta lagar och utreda, styra myndigheterna och bereda budget, agera internationellt och samspela med riksdag, medborgare och massmedier. Detta arbete pågår som vanligt oavsett om det är valår eller inte. Men vissa arbetsuppgifter påverkas. Brevsvar, presskontakter och informationsaktiviteter ökar i omfattning inför ett val. Påtagligt är också att arbetet med att ta fram statens budget påverkas. Regeringen överlämnar förslag till statsbudget till riksdagen senast den 20 september varje år, men förslaget kan lämnas något senare under valår. Ovissheten om vem som ska regera efter valet gör budgetprocessen oförutsägbar. Efter valet 2002 lämnades budgetpropositionen inte förrän den 8 oktober.

Valresultatet

Anledningen till den utdragna processen var valresultatet och dess efterspel. I valet den 15 september fick det sittande regeringspartiet, Socialdemokraterna, 3,5 procentenheter fler röster än i valet 1998. Därmed blev röstandelen 39,8 procent. Samtidigt minskade Moderata samlingspartiet med 7,7 procentenheter och hamnade på 15,2 procent. Övriga partier som gick bakåt var Kristdemokraterna och Vänsterpartiet. Miljöpartiet och Centerpartiet ökade något medan Folkpartiet ökade stort från 4,6 till 13,3 procent. (Läs mer på Valmyndighetens webbplats, www.val.se.)

Dessa röstsiffror innebar att inget parti fick egen majoritet och att inget av de politiska blocken kom upp till över hälften av antalet platser i riksdagen. Vänsterblocket med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet var med sina 174 platser ett mandat ifrån, precis som före valet. Då regerade Socialdemokraterna med Vänsterpartiet och Miljöpartiet som stödpartier, men efter valet 2002 bestämde sig Miljöpartiet för att utnyttja sin vågmästarroll mellan höger och vänster. Med sina 17 mandat kunde de tillsammans med det borgerliga blocket bilda en majoritet om 175 röster i riksdagen.

Regeringsbildning dröjde

Samtal och förhandlingar inleddes mellan olika partier i olika konstellationer. När mer än två veckor hade gått utan att det blivit klart vilka som skulle regera Sverige begärde moderatledaren Bo Lundgren i riksdagen den 30 september en omröstning om misstroendeförklaring

mot statsminister Göran Persson. I en misstroendeomröstning röstar riksdagens ledamöter om huruvida de har förtroende för ett statsråd eller för statsministern. Regeringen måste ha riksdagens förtroende – det är en grundsten i det parlamentariska styrelseskicket. Är så inte fallet, måste vederbörande avgå. Gäller misstroendet statsministern måste hela regeringen avgå, om den inte inom en vecka utlyser ett extra val. Annars tar riksdagens talman över processen och föreslår regeringsbildare efter samtal med riksdagspartierna.

Omröstningen hölls två dagar senare, den 2 oktober. För att fälla statsministern behövde Moderaterna samtliga röster från det borgerliga blocket plus Miljöpartiets 17 mandat. Men Socialdemokraterna förhandlade under tiden vidare med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. En uppgörelse var nära och miljöpartisterna lade ner sina röster i riksdagen. Resultatet av omröstningen blev 174–158 till statsministerns fördel och det stod klart att Socialdemokraterna regerade vidare med stöd av Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

En ny regering

Den 21 oktober presenterade statsminister Göran Persson en ny socialdemokratisk minoritetsregering. Medan sex statsråd lämnade regeringen tillträdde åtta nya (se faktaruta, sid 92). Antalet regeringsmedlemmar ökade därmed från 20 till 22. Det finns inga regler för hur många statsråd eller departement det ska finnas utan det bestämmer statsministern själv. Såväl inom som mellan departementen gjordes dessutom förändringar i ansvarsområden.

Tanken med förändringarna var att den nya reger-

ingen bättre skulle återspegla regeringens prioriteringar, med särskild tyngd på ohälsfrågorna, integrationen och kampen mot narkotikan. En ny arbetslivsminister, Hans Karlsson, tillsattes på Näringsdepartementet med ansvaret att minska de höga sjuktalen. Statsrådet Mona Sahlin flyttade från Näringsdepartementet till Justitiedepartementet och blev demokrati- och integrationsminister. För att stärka kampen mot narkotikan utsågs en särskild folkhälso- och socialtjänstminister, Morgan Johansson. Mot bakgrund av Sveriges eventuella införande av euron utökades dessutom Finansdepartementet med en minister, Gunnar Lund, som ansvarar för frågor om EMU.

Förändringar i Regeringskansliet

Nya statsråd och omstuvningar i ansvarsområden påverkar Regeringskansliet. För att kunna vara ett kompetent och effektivt verktyg för regeringen i dess uppgift att styra landet och förverkliga sin politik har Regeringskansliet genomfört organisationsförändringar som återspeglar den nya regeringen. Enheter har flyttats mellan departement. Under hösten 2002 förbereddes förändringarna för att kunna träda i kraft den 1 januari 2003.

En skillnad från föregående mandatperiod var att Justitiedepartementet tog över frågor om integration och mångfald. Tidigare låg dessa under Näringsdepartementet och statsrådet Mona Sahlin. Hon tog nu med sig frågorna till Justitiedepartementet och blev i och med regeringsombildningen demokrati- och integrationsminister.

– Demokrati och integrationsfrågorna hör nära

samman. Det handlar om att bryta utanförskap, vidga demokratin och hävda allas lika rätt, förklarade statsminister Göran Persson.

Idrottsfrågor, storstadspolitik och social ekonomi flyttades också över från Näringsdepartementet till Mona Sahlins ministerportfölj. I samband med detta bytte Demokratienheten namn till Enheten för demokratiutveckling, mänskliga rättigheter samt folkrörelse och idrottspolitik, där idrott och social ekonomi kom att ingå.

Men Justitiedepartementet fick inte bara nya frågor på sitt bord, utan lämnade samtidigt över ämnesområden till andra departement. Konsument- och ungdomsfrågor var två områden som Justitiedepartementet hade haft det övergripande ansvaret för en kortare period, sedan den 1 januari 2002. Nu flyttades konsumentheten över till Jordbruksdepartementet och ungdomspolitiska enheten till Utbildningsdepartementet. Justitiedepartementets enheter för kommunfrågor, statlig förvaltningspolitik och statlig personalpolitik förflyttades dessutom till Finansdepartementet, som i samband med detta fick två nya avdelningar: en för förvaltningsutvecklings-, spel- och personalpolitiska frågor m.m. och en för länsstyrelse-, bostads- och kommunfrågor.

Den statligt ägda nätoperatören Teracom AB låg tidigare som ansvarsområde under Kulturdepartementets enhet för mediefrågor. För att samla företag med statligt ägande under ett statsråd flyttades Teracom AB över till Näringsdepartementet och näringsminister Leif Pagrotsky. Näringsdepartementet fick av samma anledning också en del av bolags- och fastighetssenheten från Finansdepartementet.

Tidigare arbetade en del av Näringsdepartementets enhet för transportpolitik med frågor gällande Statens haverikommission, som utreder svåra olyckor till lands, till sjöss eller i luften. I och med organisationsförändringarna övertog dock Försvarsdepartementet Statens haverikommission.

Stödpartierna i Regeringskansliet

Samarbetsavtalet mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet efter valet innebar att Vänsterpartiet och Miljöpartiet fick åtta politiska tjänster var i Regeringskansliet och varsitt samordningskansli på Finansdepartementet. De politiskt sakkunniga har placerats på olika departement och ska främst följa upp samarbetet med programmet *För ett tryggare, rättvisare och grönare Sverige*, som var det avtal i 121 punkter partierna slutligen enades om. De politiskt sakkunniga ska också delta i arbetet med propositioner och kommittédirektiv samt fungera som kontaktlänkar mellan partiernas riksdagsgrupper och Regeringskansliet.

Huvudregeln är att både Vänsterpartiet och Miljöpartiet får ta del av frågor efter att alla berörda inom Regeringskansliet har kommit fram till en gemensam ståndpunkt. Statssekreterarna på departementen avgör om ett ärende omfattas av regeringens samarbete med stödpartierna eller inte.

Intervju med Lena Hallengren

SSU förlorade sin förbundssekreterare men regeringen fick en ny förskole- och ungdomsminister samt minister för vuxnas lärande. Lena Hallengren från Kalmar, född 1973, står för en del av förnyningen i Sveriges nya regering. Hon hoppas kunna fortsätta att ha en radikal syn på politiken och en öppen och ärlig relation till massmedierna.

Lena Hallengren är ett av åtta nya statsråd som tillträdde när statsminister Göran Persson presenterade en ny regering i oktober 2002. Hennes ansvarsområden på Utbildningsdepartementet är förskoleverksamhet, folkbildning, vuxenutbildning och ungdomspolitik. Departementet tar därmed över det övergripande ansvaret för ungdomspolitiken från Justitiedepartementet.

Största utmaningen med jobbet som statsråd ser Lena Hallengren i att verkligen kunna se resultat på sina områden, inte minst inom förskolan.

– Föregående mandatperiod genomfördes stora förändringar inom förskolan – reformer som egentligen först nu verkställs, utvärderas och visar resultat. De måste nu följas upp med kvalitetssatsningar. I valrörelsen försökte partierna nästan bjuda över varandra i hur man satsar mest på barnen men det var ingenting vi gjorde enbart för att vinna ett val utan barn är verkligen viktiga. Många gånger sätts verksamhet, kommunen, pengar och siffror före, säger hon.

Men det är inte främst sakpolitiken Lena Hallengren ska reflektera över här, även om den står i fokus för varje minister, utan över hur det är att börja på ett så ansvarstungt uppdrag som det innebär att ingå i regeringen och styra Sverige.

– Jag funderade en del innan jag tackade ja men det är svårt att säga nej till en sådan möjlighet. Jag skulle annars ha gått och tänkt på vad jag hade kunnat få vara med om och hade kunnat utträta. Visst tvekar man lite grann på att det ska fungera och på att man kan, men samtidigt får man lita på att andra gör den bedömningen, i det här fallet Göran Persson. Och om man tycker att politik är viktigt, spelar roll för människor och att man kan förändra samhället med politik så är det klart att det är en fantastisk möjlighet.

Som tidigare förbundssekreterare i Socialdemokratiska Ungdomsförbundet (SSU) och med erfarenheter från kommunalpolitiska uppdrag har Lena Hallengren i hög grad sysslats med politik. Många av de kontakter hon haft med människor tidigare är sådana som hon har nytta och behov av även nu.

– Visst möter man mycket nytt folk i arbetet på departementen men partiorganisationen finns ju kvar, ser likadan ut och består av samma människor, säger hon.

Samtidigt innebär arbetet som statsråd en stor omställning av perspektiv. I SSU sysslade Lena Hallengren med ett brett allmänpolitiskt arbete utifrån SSU:s organisation. Som minister med ansvar för särskilda frågor måste hon fördjupa sig inom vissa områden på bekostnad av bredden.

– Fast jag tror att människor generellt har en uppfattning om att man som statsråd ska kunna alla regeringens frågor och kunna stå till svars för dem. Det kan jag möta ute bland folk som kommer fram och undrar varför regeringen fattat det eller det beslutet. Men det är ett uppdelat ansvar även om besluten fattas gemensamt. Vissa saker kan man påverka mycket men andra inte alls. Det handlar ju också om vilka krav man stäl-

ler på sig själv. Man kan inte greppa allting utan blir väldigt koncentrerad på sitt område – på gott och ont.

Arbetstidsmässigt märker Lena Hallengren också en stor skillnad. Precis som väntat innebär ministerarbetet väldigt mycket jobb, med såväl det utåtriktade arbetet gentemot medborgare, medier och aktörer inom hennes ansvarsområden som det inre arbetet att leda ett departement och genomdriva politik, men arbetstiden är åtminstone oftast förlagd till mer »normala« tider.

– Att jobba i en ungdomsorganisation som SSU, där medlemmarna går i skolan och bedriver sin verksamhet på kvällar och helger ställer andra krav på tillgänglighet. Det är inte lika många förskolor, komvux och partikolleger som vill ha besök över helger med övernattnings.

Några som däremot kan kräva tillgänglighet är massmedierna. Intresset för och bevakningen av såväl personen som politikern Lena Hallengren steg från närmast ingenting till massor över en natt.

– Intresset är inte förvånande men jag kan ibland förvånas över mediernas intresse för vissa saker. Jag kan kanske tycka att något är väldigt intressant och viktigt medan medierna inte alls bryr sig om det utan om något helt annat och i mina ögon inte alls lika spännande.

Men hon framhåller samtidigt hur viktiga massmedierna är.

– De är en länk ut till väljare och medborgare, till alla som tar del av den verklighet som jag delvis har ett ansvar för. Det är viktigt att det finns ett förtroende och en öppenhet. Inte för att man ska vara öppen och ärlig för journalistens skull utan för dem som han eller hon rapporterar för.

Även om alla medarbetare i Regeringskansliet på olika sätt är en förutsättning för att regeringsarbetet ska fungera och statsråden ska kunna utföra sina arbeten tillhör pressekreterarna den kategori som statsråden märker mest i just detta sammanhang.

– De fungerar både som service till medierna och som avlastning för oss ministrar. Det skulle inte alltid bli så bra när man får mikrofonen under näsan om det inte hade gått att förbereda sig och få hjälp med att ta fram underlag, säger Lena Hallengren.

De politiska partiernas ungdomsförbund sägs ibland, i vissa frågor eller synsätt, stå för en något djärvare politik än sina moderpartier. För egen del ser Lena Hallengren det som en utmaning att försöka behålla just en radikal syn på politiken även om hon inte alltid kommer att kunna genomföra det hon skulle vilja.

– Jag vill känna att jag har ett mål som sträcker sig mycket längre än till 2006 och som inte är bundet till en mandatperiod eller till en statsbudget, även om jag förstås måste anpassa mig i det dagliga arbetet.

Förmågan att behålla ett radikalt perspektiv tror hon främst beror på vilka man omger sig med.

– Jag vill behålla en bra relation till SSU och till människor utanför Regeringskansliet. Jag tänker på vänner och familj men också partikamrater, gamla klasskompisar – det finns många människor som ger en andra perspektiv och ser till att man är lite radikal, som inte accepterar när man säger att något är omöjligt eller inte går.

Intervju med Björn von Sydow

Efter sex år som statsråd väntade nya uppgifter.

Försvarsminister Björn von Sydow lämnade regeringen efter valet och blev riksdagens talman. Här berättar han om sin mjukstart som handelsminister, förändringar i regeringsarbetet och om hur det nya arbetet skiljer sig från ministervardagen – åtminstone på några områden.

Den mediala hårdbevakningen har minskat och resorna utomlands är färre. Men mötespunkten är densamma som tidigare. Det är i riksdagens kammare som det nationella beslutsfattandet sker. Som minister deltog Björn von Sydow i de politiska debatterna, men som talman måste han förhålla sig neutral till partiernas politik. Frågan är hur lätt det är att tåga still när diskussionerna går höga, kanske om heta försvarspolitiska spörsmål.

– Det är inte så svårt faktiskt. Talmannens roll är så viktig att det känns utmärkt att avstå från den form av opinionsbildning som innebär att ta ställning i saker som är kontroversiella mellan partierna eller att man tar exekutiva beslut i enskilda fall. Ju mer erfarenhet man har desto lättare är det att se var gränsen går. Hade jag varit yngre och varit minister kortare tid hade det kanske varit svårare, säger Björn von Sydow.

Han blev 1996 utsedd till handelsminister i dåvarande Närings- och handelsdepartementet. Genom statsvetenskapliga studier och arbete som statsvetar-docent kände han redan till det yttre om ministervardagen och Regeringskansliet. Det inre hade han upplevt som politisk planeringschef i Statsrådsberedningen 1988–91.

– Det gjorde att jag kunde rätt mycket om beredningsprocesserna, gemensam beredning, hur man tar fram propositioner och samordning ut ett policyperspektiv.

Björn von Sydow tycker också att han hade tur som blev handelsminister eftersom det var ett område med relativt lågt tryck från massmedierna. Det innebar en långsam introduktion i samspelet med journalister som annars är en krävande del av ministervardagen.

– Jag har haft positiva erfarenheter och praktiskt tagit aldrig blivit felciterad, felklippad eller feltolkad. Det tror jag sammanhänger med att jag alltid försökt tänka igenom för medierna och tala så att varje mening ska kunna stå för sig själv. Låt vara att det ibland har blivit långa meningar och att jag har varit byråkratisk. Men det har varit för att få med saker och för att medierna ska kunna plocka ut citat.

Rådet han vill ge till nya ministrar i just denna fråga är att tänka på att inte bara här och nu gäller.

– Det är klart en lägningsfråga men jag tänkte alltid: hur ter sig det jag säger i dag om det plötsligt i morgon händer en stor olycka på mitt område? Då blir man rätt allvarsam och jag tror att det passade mig. Man kan inte tänka ett halvår framåt hela tiden – det skulle verka förlamande – men man kan ändå fundera över att det kan hända något i morgon eller övermorgon som kastar om perspektivet helt.

Det generella rådet till statsråd som är nya på sin post handlar om att tillsammans med sina medarbetare ge sig själv en roll som minister genom att bestämma sig för hur man vill och kan verka och sedan försöka hålla sig till det.

– Det är ett sätt att organisera sin själ inför alla de

impulser man utsätts för. Det går att skaffa sig en inre styrka och inte känna att man drivs bara av omvärlden och omständigheterna. Man kan känna sig fram, lära sig frågorna, se vilka krafter som finns och hur riksdagsförhållandena är. Sedan kan man se själv hur långt åt rollerna som genomförare eller opinionsbildare man vill gå, vilka är de sätt som jag ser att en minister kan påverka på, säger Björn von Sydow.

När han själv började som minister hade Sverige en tuff tid bakom sig med ekonomiska krisår och stora saneringar av statsbudgeten. Fortfarande fanns dystra signaler som gjorde att detta arbete måste fortsätta.

– När sedan samhällsekonomin successivt blev bättre och vi såg att den ekonomiska politiken fungerade innebar det avsevärt mindre press på hela regeringen och regeringsarbetet. Det skapade lättnad, berättar Björn von Sydow.

En annan förändring av regeringsarbetet under hans tid som statsråd rör EU-samarbetet. Visserligen hade Sverige blivit medlem redan 1995 och EU-samarbetet kommit i gång när Björn von Sydow kom in i regeringen, men samarbetet har utvecklats vidare.

– Man skulle kunna tänka sig att politik är enklare ju färre variabler man har men det är inte säkert. Man har också ett behov av idéinput. Fler aktörer kan verka befrämjande på den politiska och mänskliga förmågan att hitta lösningar. EU-medlemskapet har enligt min åsikt på många punkter verkat idégenererande även för Sverige. Det gäller regeringen och Regeringskansliet lika väl som myndigheter och andra

aktörer som fack, näringsliv och intresseorganisationer.

Själv skulle han gärna se ytterligare förändringar av regeringsarbetet i riktning mot mer samspel med riksdagen. Björn von Sydow understryker vilka höga åsikter han har om Regeringskansliet men påpekar att handläggare och enhetschefer sällan ser den politiska processen ur ett helhetsperspektiv, där även riksdagshanderingen av ett ärende ingår. De ser ofta bara Regeringskansliets del i processen och riktar sig därför till myndigheter och EU-samordning utan att tänka in riksdagen, annat än när det gäller propositioner.

– Det finns mer att göra och debattera, säger han med eftertryck.

Som riksdagens talman vill han gärna göra riksdagen till en mer publik arena för aktuella politiska debatter. Han har redan infört frågestunder med statsministern, vill lägga större vikt på riksdagens funktion som granskare av regeringen, uppmuntra debatter i ett tidigare skede, vid bordläggningen av propositioner/motioner, samt öppna EU-nämndens möten för allmänheten. Men förändringarna skulle förstås påverka statsrådets arbete.

– De skulle få ännu lite mer krav på sig och fråga sig hur de ska hinna. Men å andra sidan kommer de att se att det kan bli riktigt spännande debatter där man kan påverka oppositionspartierna när de gör sina motioner så de kan ta intryck av statsrådets förhållningssätt. Det kanske inte är så dumt att prioritera kammaren då framför ett rådsmöte i Bryssel.

Regeringsförändringar efter valet

Nya statsråd

Berit Andnor – barn- och familjeminister

Leni Björklund – försvarsminister

Lena Hallengren – förskole- och ungdomsminister,
minister för vuxnas lärande

Morgan Johansson – folkhälso- och socialtjänstminister

Hans Karlsson – arbetslivsminister

Gunnar Lund – minister för internationell ekonomi
och finansmarknader

Pär Nuder – samordningsminister

Ann-Christin Nykvist – jordbruksminister, ansvar för
konsumentfrågor

Statsråd med nya uppdrag

Ulrica Messing – biträdande näringsminister med
nytt ansvar för transportpolitik och
infrastruktur, kommunikationer och IT

Leif Pagrotsky – näringsminister (tidigare handels-
minister)

Mona Sahlin – demokrati- och integrationsminister
(tidigare biträdande näringsminister)

Lena Sommestad – miljöminister (tidigare vikarieran-
de miljöminister)

Margareta Winberg – vice statsminister, samordnar
regeringens jämställdhetspolitik (tidigare jordbruks-
minister)

Fotnot: Både den gamla och den nya regeringen presenteras på
sidorna 112–115.

Hur påverkade valet dig och dina medarbetare?

Martina Holmgren, departementssekreterare på Justitiedepartementets enhet för demokratiutveckling, mänskliga rättigheter, folkrörelsefrågor och idrott. Anställd i Regeringskansliet sedan april 2000.

– Inför valet arbetade vår enhet med en mängd aktiviteter för att stimulera ett ökat engagemang och deltagande i den demokratiska processen, vilket är en av våra uppgifter. När vi sedan gick till val och valdeltagandet sjönk i riksdagsvalet kom det arbete vi redan hade påbörjat att breddas och intensifieras. Vi fick en ny minister och förnyade krafter.

– Veckorna direkt efter valet gick luften ur lite grann. Man visste inte riktigt vad som skulle hända och hur frågorna som ligger i pipeline kan komma att utvecklas. Vissa frågor är ju redan beslutade och godkända i exempelvis propositioner och skrivelser, men andra frågor för verksamheten kan förändras när man får en ny minister.

Mikael Sundesten, politiskt sakkunnig och enhetschef på sektionen för brevsvår i Statsrådsberedningen. Anställd i Regeringskansliet sedan 1994.

– Det innebar ökad arbetsbörda eftersom det kommer fler brev i och med att intresset för politiken och synpunkterna på politiken ökar. Detta skedde gradvis. De första veckorna i valrörelsen, fram till ungefär 1 september, var det fortfarande ganska lugnt, vilket väl speglade bilden i massmedierna. Men de sista två veckorna före valet ökade brevskörderna ganska mycket. Många började intressera sig för valfrågorna som diskuterades i TV och hade synpunkter på olika valprogram, debatter och uttalanden.

– Efter valet blev det ett vakuum innan regeringsbildningen blev klar och då regeringen diskuterade med Miljöpartiet och Vänstern. Det hade många synpunkter på

och hörde av sig om. När det sedan blev ombildning av regeringen i oktober kom en hel del nya ministrar och då fick vi synpunkter på det, liksom på diskussionen om pensioner och löner. Det etablerades en hög nivå av brev efter valet som fortsatte under hösten.

Monica Wistedt Höeg, kansliråd på socialförsäkringsenheten på Socialdepartementet. Arbetar i Regeringskansliet sedan 1997.

– Jag jobbar bland annat med frågor som rör de ökande sjukskrivningarna och ohälsan i arbetet. Den förändringen att vi nu fått en arbetslivsminister som har ansvar för de frågorna och som dessutom finns på ett annat departement påverkar arbetet även om det egentligen inte är ett resultat av valet utan av regeringsbildningen. Hälsan i arbetslivet är en tung del i det socialdemokratiska programmet men också en så viktig samhällsfråga att oavsett valutgången hade man nog fått ta hand om det.

– En direkt följd av valutgången som påverkar arbetet är att regeringen är en minoritetsregering och därmed beroende av stödpartier som det ska förhandlas med. Det gör att arbetet blir lite mer omständligt än om regeringen hade kunnat bestämma helt själv. Hade något parti fått egen majoritet i valet hade arbetet förmodligen blivit annorlunda.

Claes Lindgren, kansliråd på budgetavdelningen på Finansdepartementet. Anställd i Regeringskansliet sedan 1997.

– Valår krockar budgetprocessen med valet vilket gör att processen blir väldigt onormal jämfört med hur det är under de tre mellanvalsåren. Det påverkar vårt arbete i så motto att det råder osäkerhet i budgetarbetet före valet och att det är väldigt korta ledtider efter valet. Sammantaget blir processen mer utdragen och i stora stycken oförutsägbar eftersom så mycket beror på hur valutfallet blir.

– Efter valet skulle man dessutom först komma överens om fortsatt samarbete för hela mandatperioden och sedan komma överens om själva budgetpropositionen vilket slutade med att regeringen förhandlade med Vänsterpartiet och hanterade Miljöpartiet i utskottsarbetet i riksdagen. Det gjorde också att budgetprocessen tog längre tid. Men det bestående intrycket är att det var spännande att få vara med och ta fram en budgetproposition under ett valår.

Marianne Wallgren Westermark, departementssekreterare på Utrikesdepartementets press-, informations- och kultur enhet (UD-PIK). Anställd i Regeringskansliet sedan december 1978.

– UD-PIK:s förberedelser för service till utländska journalister i samband med valet pågick hela våren. Min funk-

tion var samordnande och vi samarbetade med riksdagen, Svenska Institutet och Valmyndigheten. En av enhetens sektioner utarbetade tillsammans med riksdagspartierna publikationen *Swedish Election Guide 2002*. På hemsidan hade vi information på engelska om pressarrangemangen. Det var 157 utländska medierepresentanter som ansökte om akkreditering för att följa valet på plats i Stockholm.

– Under valveckan hade vi utökad service i pressrummet på Fredsgatan 6. I programmet ingick pressträffar med företrädare från riksdagspartierna. På valdagen flyttades presscentrum till riksdagshuset. Där tillhandahölls arbetsplatser och direkttolkning till engelska av SVT:s valvaka. Senare på kvällen kom partiledarna dit för att träffa den utländska journalistkåren.

Kapitel 5 • EU:s framtidsfrågor och utvidgningen

*Historiska beslut togs under 2002 på vägen mot ett enat Europa.
EU-länderna förberedde också nästa regeringskonferens genom
att diskutera EU:s framtidsfrågor.*

Stötestenarna var många men de nuvarande EU-länderna och tio blivande medlemsländer lyckades lösa dem till slut. På ett EU-toppmöte i december 2002 blev det klart att EU kan utvidgas med tio nya medlemmar den 1 maj 2004.

Men för att fungera med så många medlemsländer behöver unionens organisation och arbetssätt ses över inför framtiden. Diskussioner om detta påbörjades på bred front under året, både i ett särskilt framtidskonvent i Bryssel och i medlemsländerna.

Det var en vecka kvar till julafton och statsminister Göran Persson talade i riksdagen om vad som hade hänt några dagar tidigare.

– I helgen som gick skrevs ett nytt kapitel i Europas moderna historia. Då avslutade tio länder sina förhandlingar om medlemskap i den Europeiska unionen på EU-toppmötet i Köpenhamn. Kalla krigets uppdelning av Europa i öst och väst har upphört, sade han.

Politiska möten med beteckningen »historiska« finns det gott om. Men i Köpenhamn den 12–13 december 2002 ven verkligen vingslagen. På Luciakvällen, då de svåra förhandlingarna gick mot sitt slut med dramatiska förtecken, lyckades till sist EU och kandidatländerna enas om lösningar.

Resultatet blev att åtta länder från det forna östblocket – Estland, Lettland, Litauen, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern – samt Cypern och Malta avslutade sina förhandlingar om EU-medlemskap. De tio länderna kan nu träda in i unionen 1 maj 2004 om deras befolkningar och parlament godkänner villkoren.

– Med utvidgningen får vi in nya influenser, nya

resurser och nya medborgare med nya förväntningar. Det är en enorm styrka, fylld av möjligheter som vi nu tillsammans ska utveckla och ta tillvara, sade statsministern.

Svårt att enas

De största problemen i förhandlingarna har gällt jordbrukspolitikerna och hur den ska tillämpas i de nya medlemsländerna. För den svenska regeringen är dagens system ohållbart. EU spenderar uppemot hälften av sina resurser på en jordbrukspolitik som i längden anses dålig för konsumenterna, dålig för u-länderna och dålig för miljön. Därför har regeringen arbetat för att jordbruksstödet system inte ska försvåra de jordbruksreformer som är nödvändiga både i nya och i gamla medlemsländer. Resultatet från förhandlingarna innebär att det blir möjligt att reformera systemet, samtidigt som även EU:s nya medlemmar får del av stödet.

Dramatiken mot slutet av förhandlingarna gällde den totala kostnaden för utvidgningen de kommande tre åren. Slutförhandlingarna ledde till att ytterligare cirka 500 miljoner euro lades på det ursprungliga förslaget, vilket ändå var inom den ram som EU satt upp. Utvidgningen innebär att EU-budgetens utgifter åren 2004–2006 ökar med nästan 41 miljarder euro, medan intäkterna ökar med knappt 15 miljarder euro.

För svensk del innebär det att den årliga avgiften till EU ökar med ungefär 1 miljard kronor de närmaste åren. Det är en stor summa pengar men, som statsminister Göran Persson påpekade, »en låg kostnad för ett enat Europa«. För den svenska regeringen är ut-

vidgningen en unik möjlighet att skapa fred och säkerhet i Europa, som medför politiska, ekonomiska och miljömässiga fördelar för alla inblandade länder.

Viktiga milstolpar

Vägen till EU-medlemskap för kandidatländerna har varit lång. Tanken om att ena de två politiska blocken i Europa har funnits sedan Berlinmuren föll 1989. I Köpenhamn 1993 tog EU-ländernas stats- och regeringsschefer ett principbeslut om medlemskap och i december 1997 i Luxemburg blev det klartecken för förhandlingar. Sex länder började förhandla i en första omgång och i Helsingfors i december 1999 beslutades att de sex återstående kunde inleda förhandlingar. Då erkändes även Turkiet som kandidatland.

På ett EU-toppmöte i Nice i december 2000 antog EU-länderna ett nytt fördrag som anpassar EU:s institutioner för ett antal nya medlemsländer. Under det svenska EU-ordförandeskapet 2001, i juni i Göteborg, fastställdes dessutom att utvidgningen är oåterkallelig. Då lades också fast ett mål om slutförhandlingar före utgången av 2002 och om EU-medlemskap 2004 för tillräckligt färdigförhandlade kandidatländer. Denna ambitiösa tidsplan kunde fastställas eftersom det skett ett genombrott i förhandlingarna under det svenska ordförandeskapet våren 2001. Flera svåra frågor hade kunnat lösas.

I Laeken i december 2001 antogs ett strategidokument för utvidgningen om att alla kandidatländer utom Bulgarien, Rumänien och Turkiet skulle kunna vara färdigförhandlade före utgången av 2002 och redo för anslutning 2004. Knappt ett år senare, i oktober

2002 föreslog Europeiska kommissionen att tio kandidatländer är redo för medlemskap 2004.

– EU-kommissionens rekommendationer i dag visar att vi gjorde rätt när vi satte upp vår ambitiösa tidtabell. Kandidatländerna har gjort imponerande framsteg. Fortfarande återstår mycket arbete. Kandidatländerna måste fortsätta att bekämpa korruption, förbättra miljöarbetet och stärka sin administrativa och rättsliga kapacitet. Men ett medlemskap i EU är nu den bästa förutsättningen för fortsatta reformer, kommenterade utrikesminister Anna Lindh kommissionens förslag i ett pressmeddelande.

Slutförhandlingarna blev alltså klara två månader senare i Köpenhamn. Förhandlingarna fortsätter med Bulgarien och Rumänien som kan bli medlemmar i EU 2007. I Köpenhamn beslutades också att EU-länderna i december 2004 ska ta ställning till om Turkiet uppfyller kraven för att inleda förhandlingar om medlemskap.

– Förhoppningsvis har de då kommit långt i arbetet med mänskliga rättigheter. Den nya regeringen i Turkiet har visat att man menar allvar med mänskliga rättigheter och då gäller ju bara att de kan kontrollera militären och administrationen och genomföra det dom säger. Men det ser väldigt hoppfullt ut, sade Anna Lindh till nyhetsbrevet EU-rapport efter mötet.

EU:s framtidskonvent

Samtidigt som EU-länderna i december 2000 antog ett nytt fördrag i Nice som anpassar EU:s institutioner till nya medlemmar, kom man överens om att inleda en bredare och djupare diskussion om EU:s framtid inför nästa fördragsändring. Fördragen är EU:s »grundlag»

som skrivs om efter hand som unionen utvecklas. Under 1990-talet har det, förutom i Nice, skett två gånger till, i Maastricht 1991 och i Amsterdam 1997. Ändringarna sker i regeringskonferenser, alltså förhandlingar mellan medlemsländernas regeringar.

Vid ett EU-toppmöte i Laeken i december 2001 beslutade EU-länderna om formerna för framtidsdebatten och planeringsarbetet inför nästa regeringskonferens, som ska hållas 2004. De nuvarande 15 och framtida 13 EU-länderna började i februari 2002 diskutera framtidsfrågorna via ett konvent med 105 ledamöter. Konventet består av representanter för regeringar, parlament, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen. Svenska representanter är före detta vice statsminister Lena Hjelm-Wallén samt riksdagsledamöterna Sören Lekberg (s) och Göran Lennmarker (m). Under 2002 höll konventet 13 plenarmöten i Bryssel.

Ämnen som tas upp

Frågorna som diskuteras är många men utgångspunkterna för diskussionerna är hur ansvarsfördelningen bör vara mellan EU och medlemsländerna, hur EU ska fatta beslut, hur EU:s fördrag kan förenklas, vilken roll de nationella parlamenten ska ha i EU-samarbetet och hur medborgarnas grundläggande rättigheter i EU ska hanteras. Lika viktigt är en demokratisering av EU för att förbättra förankringen hos medborgarna. Konventet ska lägga fram sitt förslag i juni 2003.

Under 2002 har konventsledamöterna arbetat i elva olika arbetsgrupper med att ta fram tänkbara lösningar på frågorna. Alla utom en arbetsgrupp presenterade sina förslag under året. I många fall fanns en bred

enighet runt förslagen och idéerna. Några exempel på förslag är:

- att man för samman de nuvarande fördragen i ett enda "konstitutionellt fördrag",
- att man i princip avskaffar den nuvarande indelningen i pelare, även om det kan finnas olika särbestämmelser för vissa områden,
- att de nationella parlamenten ges mer insyn och en större roll i EU:s beslutsfattande,
- att de nationella parlamenten ska kontrollera lagförslag i ett tidigt skede så att EU inte i onödan stiftar lagar och fattar beslut som bättre skulle kunna avgöras nationellt, regionalt eller lokalt,
- att EU:s stadga om grundläggande rättigheter införlivas i det nya EU-fördraget och att EU bör ansluta sig till Europakonventionen om mänskliga rättigheter (skulle ge medborgarna rätt att klaga på EU:s institutioner hos människorättsdomstolen i Strasbourg),
- att medlemsländernas ekonomiska politik måste samordnas mer,
- att man förbättrar EU:s möjlighet att tala med en röst utåt; många förespråkar en sammanslagning av de personer som arbetar med dessa frågor i rådet och kommissionen,
- att EU:s rättsliga system förenklas genom att man minskar antalet beslutsformer,
- att majoritetsbeslut införs i ökad utsträckning; många föreslår att det ska bli en generell princip om än med vissa undantag.

Läs mer om konventet och dess pågående arbete på <http://european-convention.eu.int>.

Debatt på hemmaplan

Men det är inte bara ledamöter i Bryssel som bidrar med förslag om hur EU:s framtidsfrågor ska lösas. Parallellt med konventet pågick under 2002 nationella debatter i medlems- och kandidatländerna. Den svenska regeringen tillsatte under 2001 en kommitté – EU 2004-kommittén – med representanter från de sju riksdagspartierna för att stimulera debatten om EU:s framtid. Under 2002 drog kommittén bland annat i gång en kampanj kallad EU-stafetten (se www.eustafetten.nu). Kampanjen går landet runt med fokus på ett län per månad och bygger på deltagande från det lokala föreningslivet och kommunerna, som kan söka pengar för olika projekt. TV-debatter, teaterföreställningar och festivaler ingår bland projekten, liksom traditionella debatter och konferenser. De olika aktiviteterna arrangeras av lokala föreningar i samarbete med EU 2004-kommittén, som sedan kommer att rapportera till regeringen vilka förslag som kommit fram.

Nytt institut för Europaforskning

Även på vetenskaplig nivå fick frågor om EU:s framtida utveckling en skjuts framåt under 2002. Under våren inrättades en expertgrupp för EU-frågor. Regeringen beslutade under 2001 att tillsätta gruppen, som har status som myndighet och verkar vid Stockholms universitet under namnet Svenska institutet för Europapolitiska studier (Sieps).

– Formellt är vi en myndighet men vi är fristående på så sätt att vi inte tar order utan kommer att arbeta objektivt och sakligt, sade kanslichef Tomas Dahlman, jurist och tidigare UD-tjänsteman, till nyhetsbrevet EU-rapport från september 2002.

Institutet ska bedriva och främja forskning, utvärdering, analys och studier i Europapolitiska frågor med inriktning främst på ekonomi, handel, statsvetenskap och juridik. Tanken är att Sieps ska fungera som länk mellan den akademiska världen och beslutsfattare på olika nivåer. Genom att publicera rapporter, anordna seminarier och genom debatt i media ska forskningen om det framtida Europa ges ytterligare näring. Institutets styrelse, som leds av tidigare Europaministern och Tysklandsambassadören Mats Hellström, beslutar vilka projekt Sieps ska ägna sig åt. I övrigt består styrelsen främst av akademiker från olika områden. På institutets kansli finns sju anställda, varav fyra forskare/utredare.

Hur är det då med den svenska forskning inom det juridiska, statsvetenskapliga och ekonomiska området med EU-anknytning som redan finns? Eftersom det är svårt att få en överblick började Sieps under året att kartlägga pågående Europapolitisk forskning och upprätta en databas där publikationer och pågående projekt sammanställs. Arbetet utförs tillsammans med Nätverk för Europarättsforskning. Databasen finns på webbadressen www.europaforskning.se från mars 2003. Under våren 2003 publicerar Sieps dessutom cirka 15 rapporter med analyser av de reformförslag som diskuteras i EU:s framtidskonvent.

Läs mer på www.sieps.su.se.

Appendix

- *Regeringen 2002*
- *Kalendarium 2002*
- *Statsbudgeten i sammandrag 2000–2002*
- *Beslutade regeringsärenden 1993–2002*
- *Propositioner och skrivelser 1993–2002*
- *Författningsärenden 1993–2002*
- *Kommitté- och utredningsdirektiv 1993–2002*
- *Antal interpellationssvar till riksdagen 1993–2002*
- *Antal frågesvar till riksdagen 1993–2002*
- *Antal registrerade ärenden / handlingar per departement 2000–2002*
- *Propositionsförteckning 2002*
- *Statens offentliga utredningar (SOU) 2002*
- *Departementsserien (Ds) 2002*
- *Kommittédirektiv 2002*
- *Regeringens belöningsmedalj 2002*
- *Antal tjänstgörande i Regeringskansliet 1993–2002*
- *Personalsammansättning i Regeringskansliet 1993–2002*
- *Regeringskansliets utgifter 1997–2002*

REGERINGEN 2002

Göran Persson

Född den 20 januari 1949 i Vingåker. Högskolestudier, kommunalpolitiker, riksdagsledamot, ordförande i Socialdemokratiska arbetarepartiet. Statsråd i Utbildningsdepartementet 1989–1991, finansminister 1994–1996. Statsminister sedan 1996.

Lena Hjelm-Wallén

Född den 14 januari 1943 i Sala. Fil mag, lärare, riksdagsledamot. Statsråd i Utbildningsdepartementet 1974–1976, statsråd i Utrikesdepartementet 1985–1991, utrikesminister 1994–1998. Statsråd i Statsrådsberedningen och vice statsminister 1998–21 oktober 2002.

Pär Nuder

Född den 27 februari 1963 i Danderyd. Kommunalpolitiker, riksdagsledamot, statssekreterare. Samordningsminister i Statsrådsberedningen fr.o.m. 21 oktober 2002.

Thomas Bodström

Född den 9 april 1962 i Uppsala. Jur kand, biträdande jurist och advokat. Justitieminister sedan 2000.

Britta Lejon

Född den 2 november 1964 i Stockholm. Fil kand, departementssekreterare. Demokrati- och förvaltningsminister i Justitiedepartementet 1998–21 oktober 2002.

Anna Lindh

Född den 19 juni 1957 i Enskede. Jur kand, ordförande i SSU, riksdagsledamot. Miljöminister 1994–1998. Utrikesminister sedan 1998.

Jan O. Karlsson

Född den 1 juni 1939 i Stockholm. Fil kand, statssekreterare, ordförande Europeiska revisionsrätten. Bistånds- och migrationsminister i Utrikesdepartementet sedan 7 januari 2002.

Leif Pagrotsky

Född den 20 oktober 1951 i Göteborg. Pol mag, civilekonom, universitetslektor. Statsråd i Statsrådsberedningen 1996–1997, statsråd i Närings- och handelsdepartementet 1997–1998. Handelsminister i Utrikesdepartementet 1998–2002. Näringsminister fr.o.m. 21 oktober 2002.

Björn von Sydow

Född den 26 november 1945 i Stockholm. Fil dr och docent i statsvetenskap, kommunalpolitiker, riksdagsledamot Statsråd i Närings- och handelsdepartementet 1996–1997. Försvarsminister 1997–30 september 2002.

Berit Andnor

Född den 20 november 1954 i Göteborg. Socionomexamen, socialchef, landstingspolitiker, riksdagsledamot, ordförande i AMS. Barn- och familjeminister i Socialdepartementet fr.o.m. den 21 oktober 2002.

Leni Björklund

Född den 5 juli 1944 i Stockholm. Fil kand, medicine hedersdoktor, kommunal- och landstingsråd, generalsekreterare i Svenska Kyrkan. Försvarsminister fr.o.m. 4 november 2002.

Morgan Johansson

Född den 14 maj 1970 i Höganäs. Fil kand, kommunalpolitiker, riksdagsledamot, ordförande i Brottsförebyggande rådets styrelse. Folkhälso- och socialtjänstminister i Socialdepartementet fr.o.m. 21 oktober 2002.

Lars Engqvist

Född den 13 augusti 1945 i Karlskrona. Journalist, ordförande i SSU, chefredaktör, VD Svenska filminstitutet. Statsråd i Inrikes- och Finansdepartementen 1998. Socialminister sedan 1998.

Bosse Ringholm

Född den 18 augusti 1942 i Falköping. Ordförande i SSU, riksdagsledamot, landstingsråd, generaldirektör för AMS. Finansminister sedan 1999.

Ingela Thalén

Född den 1 oktober 1943 i Göteborg. Partiombudsman, kommunalpolitiker, riksdagsledamot, partisekreterare. Arbetsmarknadsminister 1987–1990, socialminister 1990–1991 och 1994–1996. Socialförsäkringsminister i Socialdepartementet 1999–10 oktober 2002.

Lars-Erik Lövdén

Född den 11 januari 1950 i Malmö. Jur kand, kommunalpolitiker, riksdagsledamot. Biträdande finansminister 1998–2002. Kommun- och bostadsminister i Finansdepartementet fr.o.m. 21 oktober 2002.

Gunnar Lund

Född den 26 juli 1947 i Karlskoga. Fil kand och mastersexamen, ambassadör, statssekreterare, svensk chefsförhandlare vid EU:s regeringskonferenser 1995–1997 samt 2000. Minister för internationell ekonomi och finansmarknader fr.o.m. 21 oktober 2002.

Thomas Östros

Född den 26 januari 1965 i Gällivare. Fil lic i nationalekonomi, kommunalpolitiker, riksdagsledamot. Statsråd i Finansdepartementet 1996–1998. Utbildningsminister sedan 1998.

Ingegerd Wärnersson

Född den 19 januari 1947 i Vetlanda. Lågstadielärare, rektor, kommunalpolitiker, riksdagsledamot. Statsråd i Utbildningsdepartementet 1998–31 januari 2002.

Lena Hallengren

Född den 25 december 1973 i Kalmar. Grundskollärare, kommunalpolitiker, förbundssekreterare SSU. Förskole- och ungdomsminister samt minister för vuxnas lärande i Utbildningsdepartementet fr.o.m. 21 oktober 2002.

Margareta Winberg

Född den 13 augusti 1947 i Sjuntorp. Folkskollärarexamen, ämneslärare, kommunal- och landstingspolitiker, riksdagsledamot. Jordbruksminister 1994–1996, arbetsmarknadsminister 1996–1998. Jordbruks- och jämställdhetsminister 1998–2002. Vice statsminister fr.o.m. 21 oktober 2002.

Ann-Christin Nykvist

Född den 4 april 1948 i Stockholm. Civilekonom, statssekreterare, generaldirektör för Konkurrensverket. Jordbruksminister fr.o.m. 21 oktober 2002.

Marita Ulvskog

Född den 4 september 1951 i Luleå. Journalist, pressekreterare, chefredaktör. Civilminister 1994–1996. Kulturminister sedan 1996.

Kjell Larsson

Född den 26 mars 1943 i Göteborg. Avliden 21 december 2002. Pol mag, generaldirektör för Exportkreditnämnden. Statssekreterare i Statsrådsberedningen 1982–1991. Miljöminister 1998–21 oktober 2002.

Lena Sommestad

Född den 3 april 1957 i Börje.
Professor i ekonomisk historia, VD
Institutet för framtidsstudier. Statsråd
och vikarierande miljöminister 2002.
Miljöminister fr.o.m. 21 oktober
2002.

Björn Rosengren

Född den 14 april 1942 i Stockholm.
Ingenjör, ordförande i TCO, lands-
hövding i Norrbottens län. Närings-
minister 1998–15 oktober 2002.

Mona Sahlin

Född den 9 mars 1957 i Sollefteå.
Riksdagsledamot, partisekreterare, egen
företagare. Arbetsmarknadsminister
1990–1991, statsråd i Statsrådsbered-
ningen och vice statsminister 1994–
1995. Statsråd i Näringsdepartementet
1998–2002. Demokrati- och integra-
tionsminister i Justitiedepartementet
fr.o.m. 21 oktober 2002.

Ulrica Messing

Född den 31 januari 1968 i Hällefors.
Lärare, kommunalpolitiker, riksdagsle-
damot. Statsråd i Arbetsmarknads-
departementet 1996–1998. Statsråd i
Kulturdepartementet 1998–2000.
Statsråd i Näringsdepartementet sedan
2000. Infrastrukturminister i Närings-
departementet fr.o.m. 21 oktober

2002.

Hans Karlsson

Född den 21 oktober 1946 i Örebro.
Målare, ombudsman, avtalssekretera-
re LO. Arbetslivsminister i Närings-
departementet fr.o.m. 21 oktober
2002.

KALENDARIUM 2002

Följande är ett urval av vad regeringen gjorde under 2002. Kalendariet tar också upp viktigare politiska beslut och utnämningar.

7 januari

Jan O. Karlsson tillträder som bistånds- och migrationsminister på Utrikesdepartementet.

8 januari

Bostadsminister Lars-Erik Lövdén talar om framtiden för allmännyttan på de allmännyttiga bostadsföretagens organisationer (SABO:s) seminarium i Vallentuna.

9 januari

Spaniens utrikesminister Josep Piqué besöker utrikesminister Anna Lindh för att diskutera aktuella utrikespolitiska frågor och presentera det spanska EU-ordförandeprogrammet.

10 januari

Regeringen inrättar en delegation för regional samverkan om högre utbildning som får 150 miljoner kronor att fördela under tre år.

10–11 januari

Utrikesminister Anna Lindh har tillsammans med sina nordiska kolleger bjudit in utrikesministrar från nio afrikanska stater till ett informellt möte i Stockholm för att bl.a. diskutera fred, säkerhet och konfliktförebyggande åtgärder i Afrika.

10–13 januari

Jordbruksminister Margareta Winberg deltar i Grüne Woche i Berlin, Tyskland, en årligen återkommande konsumentmessa för jordbruks- och livsmedelsprodukter.

11–14 januari

Biståndsminister Jan O. Karlsson besöker Afghanistan för att få ett personligt intryck av hur biståndsinsatserna och återuppbyggnadsarbetet ska gå till. Han träffar representanter för regeringen, FN och internationella biståndsorganisationer.

12–19 januari

Justitieminister Thomas Bodström besöker Thailand och träffar bl.a. sin thailändske ministerkollega Phonthep Thephanjana för samtal om narkotikabekämpning och överförande av straffverkställighet för svenska fångar.

14 januari

Statsminister Göran Persson besöker London för samtal med Storbritanniens premiärminister Tony Blair inför toppmötet i Barcelona 15–16 mars.

15 januari

Skolminister Ingegerd Wärnersson utses till ny landshövding i Blekinge län från 1 mars 2002.

17 januari

Proposition om Sveriges tillträde till Stockholmskonventionen om långlivade organiska föreningar. Konventionen är historisk eftersom det är den första globala miljökonventionen som samlat

behandlar dessa farliga kemikalier.

22 januari

Makedoniens utrikesminister Slobodan Casule besöker utrikesminister Anna Lindh. Diskussionerna fokuserar i huvudsak på det fredsavtal som slöts i augusti 2001.

Sveriges uppdaterade konvergensprogram, om hur Sverige jobbar för att upprätthålla budgetdisciplin som krävs för medlemskap i EMU, behandlas när EU:s ekonomi- och finansministrar möts i Bryssel.

Socialminister Lars Engqvist och justitieminister Thomas Bodström presenterar en ny nationell handlingsplan mot narkotika tillsammans med den nytillsatta narkotikasamordnaren Björn Fries.

Skolminister Ingegerd Wärnersson talar om den framtida vuxenutbildningen på en konferens i Stockholm för kommuner, myndigheter och organisationer med intressen i vuxenutbildningen.

Tomas Dahlman utses till chef för Expertgruppen för EU-frågor. Dahlman är jurist och har tidigare arbetat vid bl.a. den svenska EU-representationen i Bryssel.

23 januari

Socialminister Lars Engqvist och narkotikasamordnaren Björn Fries besöker motivationsavdelningen vid Kriminalvårdsanstalten i Gävle.

24–25 januari

Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros och skolminister Ingegerd Wärnersson deltar vid ministermöte i Stockholm inom Baltic 21-samarbetet mellan de nordiska länderna och Östersjöländerna. På mötet antas en agenda om utbildning för hållbar utveckling.

25 januari

Landshövding Mats Hellström får i uppdrag att under året förhandla om bostadsbyggande med kommunerna i Stockholms län.

28 januari

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Polens premiärminister Leszek Miller om främst EU:s utvidgning.

29–30 januari

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén besöker Turkiet för samtal med biträdande premiärminister Mesut Yilmaz, president Ahmed Necdet Sezer och ordföranden i parlamentets utrikesutskott Kamran Inan om bl.a. Turkiets EU-anpassning, mänskliga rättigheter och läget i regionen.

30 januari

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Ungerns premiärminister Viktor Orbán om främst EU:s utvidgning.

Försvarsminister Björn von Sydow besöker Tallinn, Estland, för att underteckna

ett avtal mellan Sverige och Estland om samarbete inom området förebyggande av, beredskap för och insatser vid olyckshändelser.

30–31 januari

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén deltar på konferens i Ottawa, Kanada, om jämställdhet och socialpolitik

31 januari

Lena Sommestad tillträder som statsråd. Under miljöminister Kjell Larssons sjukfrånvaro vikarierar hon som miljöminister.

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén utses till Sveriges ordinarie regeringsrepresentant i EU:s framtidskonvent och Lena Hallengren, förbundssekreterare i socialdemokratiska ungdomsförbundet (SSU), utses till ersättare.

På jordbruksminister Margareta Winbergs initiativ inbjuder Jordbruksdepartementet till en hearing i Stockholm om torsken i Östersjön och Västerhavet. Deltar gör forskare och representanter från yrkesfiskarorganisationer, miljö- och andra intresseorganisationer samt Fiskeriverket och Europeiska kommissionen.

Staffan Valdemar Holm utses till ny chef för Dramaten.

1 februari

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson träffar i London Storbritanniens inrikesminister David Blunkett och biståndsminister Clare Short.

Samtalen handlar om EU:s gemensamma asyl- och migrationspolitik, arbetskraftsinvandring, UNHCR och de globala migrationsfrågorna, biståndets roll i EU:s utrikespolitik och stöd till säkerhet och återuppbyggnad i Afghanistan.

Demokratiminister Britta Lejon deltar vid World Economic Forums årsmöte i New York. Hon är inbjuden som en av hundra »Global Leaders of Tomorrow«.

4 februari

Demokratiminister Britta Lejon besöker den marockanske ministern för mänskliga rättigheter M. Mohammed Aujjar. Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros inviger intensivveckan *Tillsammans mot mobbning och kränkande behandling* i Sollentuna och träffar elever som arbetar med mobbningsfrågor.

6 februari

Handelsminister Leif Pagrotsky har överläggningar med Kinas utrikeshandelsminister Shi Guangsheng om bl.a. bilaterala handelsförbindelser och investeringsmöjligheter samt om WTO (Världshandelsorganisationen).

Försvarsminister Björn von Sydow tar emot Polens försvarsminister Jerzy Szmajdziński och undertecknar ett ubåtsräddningsavtal mellan Sverige och Polen samt samtalar om bl.a. försvarsmaterielfrågor, internationellt samarbete och det internationella samarbetet mellan EU och Nato.

Anhörigkommittén överlämnar delbetänkande som vill underlätta för nära anhöriga utanför kärnfamiljen att återförenas med släktingar i Sverige.

7 februari

Utrikesminister Anna Lindh redogör vid nedrustningskonferensen i Genève för de svenska prioriterade frågorna rörande nedrustnings- och icke-spridningspolitik. Under besöket träffar Anna Lindh även Mary Robinson, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och ILO-chefen Juan Somavia.

8 februari

Socialminister Lars Engqvist medverkar i EU:s informella hälsoministermöte i Malaga om celler och vävnader och patienters fria rörlighet.

8–9 februari

Utrikesminister Anna Lindh deltar i EU:s informella utrikesministermöte i Cáceres, Spanien. Utrikesministrarna diskuterar bl.a. EU:s utvidgning, läget i Mellanöstern och situationen på Västra Balkan.

9 februari

Sverige öppnar ny ambassad i Abu Dhabi i Förenade Arabemiraten.

11 februari

En överenskommelse om en ny beskrivning av Sveriges säkerhetspolitiska linje träffas mellan regeringen och Moderata Samlingspartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén deltar vid konferens med Försäkringskassestyrelserna om regleringsbrevet samt ledning, styrning och kontroll inom socialförsäkringens administration.

13–15 februari

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson träffar sina europeiska kollegor vid ett informellt ministermöte för rätts- och inrikesfrågor i Santiago de Compostela, Spanien. Huvudämnet är kampen mot människosmuggling och den olagliga invandringen. Vikarierande miljöminister Lena Somestad deltar i Cartagena, Colombia, i globalt miljöministermöte som ordnas av UNEP (FN:s miljöorgan) för att stärka miljöministrarnas internationella politiska roll och öka deras möjlighet att diskutera strategiska miljöfrågor.

14 februari

Statsrådet Mona Sahlin presenterar regeringens insatser för utsatta flickor i familjer med patriarkala värderingar. En av insatserna är en expertgrupp som ska ge förslag på åtgärder och arbetsmetoder som kan skydda och stödja utsatta flickor.

Årets första trepartssamtal mellan regeringens representanter och de centrala organisationerna på arbetsmarknaden om ohälsan i arbetslivet. Under året hölls ytterligare sex trepartssamtal.

Proposition om ett extra sysselsättningsstöd till kommuner och landsting om tre miljarder kronor 2002.

14–15 februari

Utrikesminister Anna Lindh deltar i nordiskt utrikesministermöte i Oslo om bl.a. aktuella Europafrågor, kampen mot internationell terrorism, arbetet i FN samt situationen i Mellanöstern och på Balkan.

15 februari

Slutbetänkande från utredningen om översyn av Allmänna arvsfondens och Arvsfondsdelegationens rättsliga ställning. Socialminister Lars Engqvist deltar på mässan Allt för Hälsan i Älvsjö genom en inledande paneldiskussion på temat Villkor i arbetslivet för ökad hälsa.

18 februari

Statsminister Göran Persson och vice statsminister Lena Hjelm-Wallén har överläggningar i Stockholm med president Valéry Giscard-d'Estaing, ordföranden i EU:s framtidskonvent. Samtalen rör de kommande diskussionerna i konventet om unionens framtid.

18–19 februari

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson undertecknar i Genève ett samarbetsavtal mellan Sverige och FN:s flyktingsorgan, UNHCR.

21–23 februari

Statsminister Göran Persson deltar vid Stockholm Progressive Summit, ett toppmöte med det internationella nätverket för progressiv politik, där stats- och regeringschefer från 11 länder (Sverige, Brasilien, Chile, Frankrike, Kanada, Nya

Zeeland, Polen, Portugal, Storbritannien, Sydafrika samt Tyskland) diskuterar aktuella politiska frågor med fokus på demokrati och global rättvisa.

22 februari

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén deltar vid konferens i Stockholm om rehabilitering, arrangerad av Regionala anpassningsgruppen för byggnadsarbetare.

26 februari

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén deltar vid kyrkokonferens i Mora och håller anförande om samhället och människovärdet.

27 februari

Socialminister Lars Engqvist medverkar i en debatt som anordnas av Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle (RNS) där samtliga riksdagspartier deltar. Temat är Vägval i narkotikadebatten – en diskussion kring regeringens förslag till handlingsplan.

Bertil Bengtsson, professor och före detta justitieråd, får regeringens uppdrag att göra en jämförande studie av svensk miljölagstiftning och EU-kommissionens förslag till direktiv om miljöskadeansvar.

28 februari

Jugoslaviens utrikesminister Goran Svilanovic besöker utrikesminister Anna Lindh för att underteckna ett investeringskyddsavtal och ett dubbelbeskattningsavtal.

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén deltar i Bryssel vid första mötet för EU:s framtidskonvent. Under resten av året håller konventet regelbundna möten om EU:s framtidsfrågor.

Ann Follin, tidigare utställningsledare vid Världskulturmuseet i Göteborg, utses till ny chef för Riksutställningar.

4 mars

Statsminister Göran Persson deltar vid nordiskt EU-statsministermöte i Helsingfors med Finlands Paavo Lipponen och Danmarks Anders Fogh Rasmussen inför EU-toppmötet i Barcelona 15–16 mars.

Slutbetänkande från den parlamentariska kommittén om Sveriges politik för global utveckling (Globkom) som presenterar en strategi för en samlad svensk politik för global utveckling där det svenska biståndet utgör en väsentlig del.

Utredningen *SverigeDirekt* överlämnar sitt slutbetänkande och föreslår att SverigeDirekt, den gemensamma ingången till den offentliga sektorns tjänsteutbud på Internet, övergår från projektform och blir en del av Statskontoret.

4–5 mars

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén besöker Kiev, Ukraina, med en svensk näringsdelegation under ledning av Exportrådet och UD. Besöket följer upp Sveriges program under ordförandeskapet och samtal om handel och ekonomi

förs med premiärminister Anatolij Kinachl och vice premiärminister Vasyl Rohovj.

4–6 mars

Jämställdhetsminister Margareta Winberg deltar vid Kvinnokommissionens möte i New York som behandlade bl.a. hur fattigdom kan bekämpas genom att villkoren för kvinnor förbättras.

5 mars

Regeringen beslutar att öppna ett generalkonsulat i Kaliningrad.

5–13 mars

Demokratiminister Britta Lejon besöker USA för att studera bl.a. amerikansk konsumentpolitik och brottsförebyggande verksamhet inriktad på ungdomar. Hon medverkar också vid 250-årsjubileet av de första svenska nybyggarna i USA.

6 mars

Socialminister Lars Engqvist och socialförsäkringsminister Ingela Thalén deltar vid Idéforum 2002 *Äldre på egna villkor* som är ett led i regeringens uppföljning av den nationella handlingsplanen för äldrepolitiken. Under dagen arrangeras 56 seminarier och ett flertal utställningar.

6–9 mars

Kirgizistans president Askar Akajev besöker Sverige och träffar statsminister Göran Persson, bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson samt handelsminister Leif Pagrotsky. Ett avtal om främjande och ömsesidigt skydd av

investeringar undertecknas, som bl.a. är tänkt att leda till ökat handelsutbyte.

Utredningen *Kvinnor på ledande poster i näringslivet tillsätts*, med docent Anna Wahl vid Handelshögskolan i Stockholm som utredare.

7 mars

Regeringen ger Statens skolverk i uppdrag att lyfta fram arbetssätt som minskat mobbningen i skolan.

8–9 mars

Försvarsminister Björn von Sydow besöker övningen Strong Resolve i Polen. Strong Resolve är Natos största övning 1998–2002 och den största övning inom Partnerskap för fred (PFF) som Sverige deltagit i.

12 mars

Handelsminister Leif Pagrotsky träffar Nordkoreas utrikeshandelsminister Ri Gwang Gun som besöker Sverige och Europa för att studera hur marknadsekonomier fungerar.

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson deltar i Världshälsoorganisationens (WHO:s) möte inför barntoppmötet i maj i New York.

EMU-utredningen publicerar sitt slutbetänkande. Den föreslår bl.a. att överskottsmålet för den offentliga sektorns finanser ska höjas för att skapa ökat utrymme för stabiliseringspolitik.

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén

håller anförande i Stockholm vid Världshälsoorganisationens (WHO:s) och FN:s barnfonds (Unicef:s) globala möte om barns och ungdomars hälsoutveckling.

Kommunminister Lars-Erik Lövdén talar på Svenska Kommunförbundets Bolagsdagar under rubriken *Kommunalt företagande – avveckla eller utveckla?*

13 mars

Regeringen överlämnar en skrivelse till riksdagen om EU:s framtidskonvent som ska förbereda nästa regeringskonferens och den pågående debatten om EU:s framtid.

Finansdepartementet publicerar boken *VM i hållbar tillväxt* som är en populär beskrivning av arbetet med den s.k. Lissabonprocessen i EU, genom vilken EU år 2010 ska bli »världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och med en högre grad av social sammanhållning«.

14 mars

Regeringen fattar beslut om naturvårdsskrivelsen där regeringen formulerar en samlad och delvis ny naturvårdspolitik.

Departementsrådet Stefan Rubenson utses till ny ordförande och chef för Statens vatten- och avloppsnämnd.

Regeringen utser Mats Ekdahl till generaldirektör för Styrelsen för psykologiskt försvar.

14–18 mars

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson reser till Rwanda och Etiopien som bl.a. ett led i förberedelserna inför deltagandet i konferensen om utvecklingsfinansiering i Monterrey, Mexico. I Rwanda undertecknas en överenskommelse om utvecklingssamarbetet för 2002. I Addis Abeba undertecknas ett avtal om bilateralt samarbete och stöd till utvecklingsinsatser i nordvästra Etiopien.

15 mars

Utrikesminister Anna Lindh träffar företrädare för svenska humanitära och enskilda organisationer med anledning av situationen i Mellanöstern.

Handelsminister Leif Pagrotsky deltar i svensk-finskt designseminarium i Helsingfors. I samband med seminariet inviger Leif Pagrotsky en utställning där ledande svensk design visas. Proposition om en ny inriktning av de styrmedel som ska påverka utvecklingen mot en säker energiförsörjning till konkurrenskraftiga priser.

15–16 mars

Statsminister Göran Persson, utrikesminister Anna Lindh och finansminister Bosse Ringholm deltar vid EU-toppmöte i Barcelona om hur långt EU hunnit mot målet att bli världens mest konkurrenskraftiga ekonomi till år 2010.

18–19 mars

Handelsminister Leif Pagrotsky deltar i

EU:s handelsministermöte i Toledo, Spanien om bl.a. de transatlantiska relationerna. Den aktuella tvisten om stål kom dock att stå i fokus.

18–20 mars

Östtimors utrikesminister José Ramos Horta besöker utrikesminister Anna Lindh för att diskutera den kommande självständigheten och relationerna mellan Sverige och det självständiga Östtimor.

19 mars

Proposition om kartellbekämpning för att effektivisera kampen mot karteller och göra det lättare att avslöja och lagföra företag som ingår i olagliga karteller.

19–20 mars

Inom ramen för Östersjöstaternas råd deltar handelsminister Leif Pagrotsky i handels- och ekonomiministrarnas möte i Moskva för att bl.a. diskutera hur handel och ekonomisk tillväxt ska kunna förbättras i regionen.

19–22 mars

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson och finansminister Bosse Ringholm deltar i FN:s konferens om internationell utvecklingsfinansiering i Monterrey, Mexico.

20 mars

I anslutning till bostadsveckan i Gävle deltar bostadsminister Lars-Erik Lövdén i Byggekostnadsforums bostadskonferens. Det går att bygga billigt om man vill.

Regeringen föreslår ett nytt rekryteringsbidrag för att stimulera till vuxenstudier.

20–21 mars

Försvarsminister Björn von Sydow besöker Storbritannien och samtalar med Storbritanniens försvarsminister Geoffrey Hoon om bl.a. EU:s krishantering, situationen på Balkan, Afghanistan och gemensamma försvarsmaterielfrågor.

Vikarierande miljöminister Lena Somestad deltar i den femte Nordsjökonferensen i Bergen. Sverige lyfte fram två viktiga områden: sjöfarten och kemikalier.

21 mars

Regeringen överlämnar förslag till svensk strategi för hållbar utveckling till riksdagen. Strategin ska uppfylla det internationella åtagandet inför världstoppmötet i Johannesburg och göra en avstämning och framåtblick om hållbar utveckling i Sverige.

Proposition om billigare betalningar till utlandet och automatuttag utomlands. Med förslaget kostar det inte mer att göra betalningar till euroländer än att betala inom Sverige.

Sveriges Informationsförening delar ut Stora Informationspriset 2001 till utrikesminister Anna Lindh för att hon på ett föredömligt sätt använder information och kommunikation.

21–22 mars

Statsminister Göran Persson besöker

Slovenien och Cypern för överläggningar om bl.a. EU:s utvidgning med Sloveniens premiärminister Janez Drnovsek och president Milan Kučan samt Cyperns president Glafkos Clerides.

22 mars

Handelsminister Leif Pagrotsky får besök av German Gref, Rysslands minister för ekonomiskt samarbete och handel och diskuterar bl.a. Sveriges och Rysslands samarbete på det ekonomiska området, en svensk satsning i samband med S:t Petersburgs 300-årsjubileum och Rysslands kommande anslutning till Världshandelsorganisationen (WTO).

En utredning om pilotprojekt för ombildning till kooperativ hyresrätt överlämnas till bostadsminister Lars-Erik Lövdén.

Proposition för lotterier på Internet. Tidigare har det bara tillåtits i försöksverksamhet.

26 mars

Barnombudsmannen överlämnar sin årsrapport som bl.a. tar upp funktionshindrade barn och unga samt barn till ensamföräldrar.

27 mars

Åsa Karlsson, projektforskare vid Uppsala universitet, utses till ny huvudredaktör för Svenskt biografiskt lexikon (SBL).

2 april

Proposition med förtydligande om möjligheter att sätta upp miljökrav och

antidiskrimineringsklausuler vid offentlig upphandling.

3 april

EU:s utrikesministrar samlas i ett extrainsatt möte i Luxemburg för att diskutera den senaste händelseutvecklingen i Mellanöstern.

4 april

Kulturminister Marita Ulvskog inviger den nya mötesplatsen för Svensk Form på Skeppsholmen.

5 april

Kreditvärderingsinstitutet Moodys uppgraderar Sverige till sitt högsta betyg.

8 april

Utrikesminister Anna Lindh besöker Tjeckien och träffar utrikesminister Jan Kavan för samtal om EU-utvidgningen, europeiska säkerhetspolitiska frågor, läget på Balkan och relationerna till Ryssland och Ukraina.

8–9 april

Socialminister Lars Engqvist medverkar vid FN:s världskonferens om äldre frågor i Madrid, som syftar till att ta fram en global handlingsplan för äldrepolitiken.

9 april, 5 juni

Fyra regionala konferenser om *Ökad hälsa i arbetslivet – Fyra goda exempel på hälsofrämjande arbetsplatser* arrangeras i Malmö, Stockholm, Östersund och Göteborg som ett led i ohälsoprojektet.

Regeringen representerades i Stockholm av finansminister Bosse Ringholm, i Malmö av socialförsäkringsminister Ingela Thalén, i Östersund av statsrådet Mona Sahlin och i Göteborg av socialminister Lars Engqvist.

9–10 april

Försvarsminister Björn von Sydow besöker Rumänien och samtalar med försvarsminister Ioan Pascu om bl.a. den pågående försvarsreformen i Rumänien, EU:s säkerhets- och försvarspolitik, samarbetet i Partnerskap för fred (PFF) och kampen mot internationell terrorism.

11 april

Utrikesminister Anna Lindh presenterar tillsammans med statsråden Britta Lejon, Mona Sahlin och Thomas Östros boken *Jalla – nu klär vi granen – en bok om mötet med den muslimska kultursfären i Sverige och i världen*. Boken ska ge underlag för en dialog och en diskussion bland ungdomar om mötet mellan västvärlden och den muslimska världen.

12 april

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson tar emot Burundis vicepresident Domitien Ndayizeye för överläggningar om fredsprocessen och det svenska biståndet.

15 april

Den ekonomiska vårpropositionen överlämnas till riksdagen.

Utredningen *Vårdens ägarformer – vinst och demokrati* lämnar idébetänkande om landstingens rätt att låta någon bedriva vinstdrivande verksamhet på akutsjukhus vari redovisas alternativa modeller för att i ett system med många typer av vårdgivare säkra prioriteringar och grundläggande mål.

15–16 april

På jordbruksminister Margareta Winbergs initiativ inbjuder Jordbruksdepartementet EU:s medlemsländer, rådet och kommissionen till en salmonellakonferens på Sånge-Säby.

16 april

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén talar i Göteborg vid konferensen *Fattigdom i välfärdsstaten*.

16–17 april

Utrikesminister Anna Lindh besöker Iran och träffar president Mohammad Khatami, utrikesminister Kamal Kharazi, talmannen, kvinnliga parlamentarer samt enskilda organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter.

Miljöminister Kjell Larsson deltar i det sjätte partsmötet under FN:s konvention om biologisk mångfald i Haag som tar upp bl.a. skogsfrågor, genetiska resurser och främmande arter.

18 april

Regeringen beslutar att reglera verksamheten inom NORDCAPS (Nordic Coordinated Arrangement for Military

Peace Support) genom att ingå ett s.k. MOU (Memorandum of Understanding) tillsammans med Danmark, Finland och Norge för verksamheten. Uppgiften för NORDCAPS är att öka samordningen mellan de fyra nordiska länderna inför och under fredsfrämjande insatser.

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén har överläggningar i Stockholm med Nigerias vice president Atiku Abubakar, som även träffar handelsminister Leif Pagrotsky och representanter för näringslivet. Ett avtal om skydd för investeringar undertecknas.

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén möter Kroatians arbets- och socialminister H. E. Davorko Vidovic i Stockholm för samtal om bl.a. socialförsäkringsfrågor.

Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros inviger IT-universitetet i Kista, som utvecklas av Stockholms Universitet och Kungliga Tekniska Högskolan (KTH).

Kulturminister Marita Ulvskog inviger Sveriges Teatermuseum på Kvarnholmen i Nacka.

Regeringen utser Henrik Landerholm till rektor och chef för Försvarshögskolan.

18–19 april

Den palestinske ministern och chefsförhandlaren Nabil Shaath besöker statsminister Göran Persson, utrikesminister Anna Lindh och bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson. Samtalen med Jan O. Karlsson berör bl.a. den humanitära situationen på Västbanken

och Gaza, svenska biståndsinsatser och situationen för de palestinska flyktingarna i området.

Indonesiens samordningsminister för politik och säkerhetsfrågor, Soesilo Bambang Yudhuyono, besöker utrikesminister Anna Lindh för att diskutera främjandet av svensk-indonesiska relationer, läget i Mellanöstern och kampen mot internationell terrorism.

19 april

Statsminister Göran Persson delar ut regeringens belöningsmedalj *Illis Quorum* till ambassadör Per Anger för hans insatser för att rädda människor undan Förintelsen i Budapest under andra världskrigets slutskede och för sin roll i att bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

19–22 april

Finansminister Bosse Ringholm deltar i Internationella valutafondens och Världsbankens vårmöten i Washington om bl.a. det internationella ekonomiska läget, förebyggande och hantering av finansiella kriser samt kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

23 april

Miljöminister Kjell Larsson deltar vid konferensen *Flora- och faunavård 2002*, om naturvård och biologisk mångfald. Årets tema är »Naturvårdsstrategi för Sverige« och Kjell Larsson berättar om regeringens nya naturvårdspolitik.

Den s.k. Seniorgruppen inom Näringsdepartementet överlämnar rapporten *Riv hindren för äldre i arbetslivet!* och menar bl.a. att pensionsåldern bör variera med individen och att varje beslut om pensionering därför ytterst bör vara individuellt.

23–24 april

Statsminister Göran Persson och vice statsminister Lena Hjelm-Wallén medverkar vid den internationella regeringskonferensen *Stockholms Internationella Forum: Sanning, rättvisa och försoning*. Regeringsrepresentanter från ett fyrtio-tal länder deltar.

Östtimors nyvalde president Xanana Gusmao träffar utrikesminister Anna Lindh och bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson. Gusmao är i Stockholm för att delta i konferensen *Stockholms internationella forum: Sanning, rättvisa och försoning*. Statsminister Göran Persson utses tillsammans med Gusmao till *Honorary Adult Friends* till *The World's Children's Prize for the Rights of the Children* vid en ceremoni på Rosenbad.

25 april

Statsminister Göran Persson deltar vid ett seminarium i Stockholm om EU:s framtidsfrågor med Javier Solana, EU:s höge representant för utrikes- och säkerhetsfrågor samt Olof Ruin, professor i statsvetenskap. Seminariet anordnas av EU 2004-kommittén.

Utrikesminister Anna Lindh besöker New York och träffar bl.a. FN:s generalsekreterare Kofi Annan och säkerhetsrådets ordförande Sergej Lavrov från Ryssland samt deltar i ett möte inom ett projekt som syftar till en bred internationell dialog om fred och säkerhet.

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson deltar i EU:s ministerråd i Luxemburg. Ministrarna enas om mininivåer för mottagandet av asylsökande i medlemsländerna. I anslutning till mötet träffar EU-ministrarna Rysslands inrikesminister Boris Gryzlov och justitieminister Jurij Tjajka för samtal om migration, gränskontroll och återtagande, granskning av handlingsplanen mot organiserad brottslighet samt rättsliga och administrativa reformer.

Regeringen beslutar att höja a-kassan den 1 juli, bl.a. höjs golvet med 50 kronor till 320 kronor, och taket under de första ersättningsdagarna höjs till 730 kronor.

26 april

Utrikesminister Anna Lindh besöker Washington och träffar utrikesminister Colin Powell och finansminister Paul O'Neill för samtal om läget i Mellanöstern, de pågående fredsanssträngningarna samt terroristfinansieringsfrågor.

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson och Luxemburgs biståndsmi- nister Charles Goerens beslutar att ta ett gemensamt initiativ för att få EU:s biståndsmistrar att ge kraftfullt stöd

för FN:s befolkningsfond, UNFPA.

Förenklingsutredningen överlämnar betänkande med förslag om färre särregler för handelsbolag.

27 april

Jordbruksminister Margareta Winberg deltar i informellt ministermöte för EU:s jordbruksministrar i Murcia, Spanien, då landsbygdsfrågor inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken diskuteras.

29 april

Osmo Vallo-utredningen överlämnar betänkande i vilket man granskat förfa- randet vid brottsutredningen i samband med Osmo Vallos dödsfall.

2 maj

Sveriges handlingsplan för sysselsätt- ning överlämnas till EU. Årets handling- splan belyser särskilt utmaningen med en åldrande befolkning och det framtida arbetskraftsutbudet.

5–8 maj

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson besöker USA och har i New York överläggningar med olika FN-institutioner. I Washington träffar Jan O. Karlsson bl.a. den amerikanske presi- dentens sändebud till Afghanistan, che- fen för Internationella Valutafonden och Världsbankens ledning för samtal om bl.a. uppföljningen av millenniedeklara- tionen och världssamfundets åtagande att halvera fattigdomen till 2015.

6 maj

Statsrådet Mona Sahlin inviger NITA – nationellt IT-användarcentrum, som ska vara en mötesplats för IT-producenter och forskare om IT-användarfrågor.

7 maj

Handelsminister Leif Pagrotsky besöker Malmö och Helsingborg för bl.a. samtal om Öresundsintegrationen.

8 maj

Nya Zeelands hälsominister Annette King besöker Sverige på inbjudan av socialminister Lars Engqvist. Vid ett seminarium tar ministrarna initiativ till bildandet av ett internationellt forum för utveckling av en sjukvård som följer allemansrättens principer. Tillsammans kommer de att inbjuda andra regeringar att delta i forumet.

8–10 maj

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén och barnminister Ingela Thalén deltar vid FN:s barntoppmöte i New York där regeringar och frivilligorganisationer från hela världen samlas för att se över den deklaration och handlingsplan som antogs 1990.

12–13 maj

Statsminister Göran Persson deltar vid nordiskt statsministermöte i Molde med Norges Kjell Magne Bondevik, Finlands Paavo Lipponen, Islands David Oddsson och Danmarks Anders Fogh Rasmussen. Samtalen rör bl.a. rättsläget för nordbor

när de vistas i andra nordiska länder. Mötet följs av ett toppmöte mellan de nordiska statsministrarna och Sydafrikas president Thabo Mbeki. Mötet resulterade i en gemensam deklaration om fortsatt samarbete mellan Sydafrika och Norden. Deklarationen tar bl.a. upp ökade investeringar och kampen mot aids och andra sjukdomar.

Sydkoreas utrikes- och handelsminister Choi Sung-hong träffar statsminister Göran Persson och handelsminister Leif Pagrotsky. Samtalen berör den senaste utvecklingen på den koreanska halvön samt handelspolitiska och ekonomiska frågor.

13–14 maj
Socialminister Lars Engqvist deltar i Världshälsoförsamlingens möte i Genève, WHO:s årliga beslutande möte. Barn- och ungdomshälsa, reproduktiv hälsa och ett bredare folkhälsoarbete stod i fokus liksom bättre tillgång på läkemedel och bekämpning av hiv/aids.

Försvarsminister Björn von Sydow deltar i EU:s försvarsministermöte. På agendan står bl.a. frågan om militära kapaciteter till stöd för EU:s förmåga att kunna genomföra militära krishanteringssatser.

15–16 maj
Handelsminister Leif Pagrotsky och biståndsmäster Jan O. Karlsson deltar i OECD:s (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) minis-

terrådsmöte i Paris. För första gången deltar både biståndsmäster och handelsministern på samma OECD-möte.

16 maj
Regeringen fattar det formella beslutet att ratificera Kyotoprotokollet, det globala klimatavtalet.

Författningsutredningen överlämnar slutbetänkande som visar att skilda valdagar för kommunal- och riksdagsval skulle minska valdeltagandet.

16–18 maj
Statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh deltar vid toppmöte i Madrid mellan EU, Latinamerika och Karibien om bl.a. ekonomiska frågor, demokrati och kultur.

17 maj
Göte Bernhardsson, landshövding i Västra Götalands län, utses till ordförande i styrelsen för Luftfartsverket.

17–18 maj
Biståndsmäster och migrationsminister Jan O. Karlsson besöker Berlin och träffar bl.a. biståndsmäster Heidemarie Wiczorek-Zeul, för att diskutera ländernas och EU:s framtida utvecklingspolitik.

21 maj
Socialförsäkringsminister Ingela Thalén deltar vid en konferens om kvinnlig könsstympning, arrangerad av Socialdepartementet.

Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros träffar Tysklands utbildningsminister Edelgard Bulmahn i Stockholm för samtal om bl.a. livslångt

lärande och integration av barn med utländsk bakgrund.

22 maj
Försvarsminister Björn von Sydow besöker Tjeckien på inbjudan av försvarsminister Jaroslav Tvrdik. Försvarsministern samtalar bl.a. om fredsfrämjande insatser kring den fortsatta operationen i Kosovo och försvarsmaterielsamarbetet mellan länderna med betoning på Tjeckiens flygplansanskaffning. Försvarsministern undertecknar en överenskommelse om försvarsmaterielsamarbete.

23 maj
Utrikesminister Anna Lindh träffar Syriens utrikesminister Farouk Al-Shara för samtal om krisen i Mellanöstern och försöken att återstarta fredsprocessen.

Kulturminister Marita Ulvskog deltar i rådsmöte för kulturministrar i Bryssel för att diskutera framtiden för Kultur 2000 som är ett program för stöd inom kulturområdet.

Regeringen utser Ann-Louise Eksborg till generaldirektör för Krisberedskapsmyndigheten, som inrättas fr.o.m. den 1 juli. Den nya myndigheten ersätter Överstyrelsen för civil beredskap och tar också över vissa uppgifter från Styrelsen för psykologiskt försvar.

23–24 maj

Utrikesminister Anna Lindh och bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson träffar Ugandas miljöminister Ruhakana Rugunda. Samtalen handlar främst om Ugandas relation till Demokratiska Republiken Kongo och utvecklingssamarbetet mellan Sverige och Uganda.

25 maj

Handelsminister Leif Pagrotsky medverkar i ett seminarium i Karlstad om kopplingen mellan musik- och kulturskolorna och den svenska musikindustrin.

27 maj

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Europaparlamentets talman Pat Cox om aktuella EU-frågor och med Kroatiens premiärminister Ivica Racan om bl.a. EU:s utvidgning.

Utrikesminister Anna Lindh besöker Warszawa på inbjudan av utrikesminister Wlodzimierz Cimoszewicz, träffar Polens president Aleksander Kwasniewski och deltar i rundabordssamtal. Hon besöker också utställningen *Örnen och Tre Kronor* som visar de svensk-polska förbindelserna åren 1500–1800. Utställningen är den största enskilda svenska kulturmanifestationen i Polen någonsin.

Kulturminister Marita Ulvskog och Sydafrikas kulturminister Ben Ngubane undertecknar överenskommelse om fort-

satt kulturutbyte. Det svenska stödet inleddes redan under 1960-talet som en del i kampen mot apartheidssystemet. Sedan 1994 pågår ett ömsesidigt långvarigt kulturutbyte mellan de båda länderna.

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson inledningstalar på en konferens i Tylösand om migration, integration och SFI-frågor (svenska för invandrare).

27–31 maj

Försvarsminister Björn von Sydow besöker Washington och New York. I Washington träffar han bl.a. biträdande försvarsministern Paul Wolfowitz, statssekreteraren Peter Aldridge och biträdande utrikesministern Richard Armitage för samtal om Afghanistan, Balkan, ESDP (europaisk säkerhets- och försvarspolitik), EU-Nato, Natos utveckling, Östersjöområdet, försvarsmaterielsamarbete och terrorism. I New York träffar Björn von Sydow bl.a. FN:s biträdande generalsekreterare Louise Fréchette.

28 maj

Propositioner om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd vid massflykt och om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning och utvisning.

29 maj

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Rumäniens premiärminister Adrian Nastase om bl.a. EU:s utvidgning.

Handelsminister Leif Pagrotsky och den rumänske näringsministern Ioan Popescu undertecknar i Stockholm ett bilateralt investeringsskyddsavtal, som bl.a. innehåller regler om kompensation vid expropriation, fri överföring av kapital och internationell tvistlösning.

Jämställdhetsminister Margareta Winberg medverkar vid seminarium i Tallinn, Estland. Seminariet är starten för den nordisk-baltiska kampanjen mot kvinnohandel som ägde rum under 2002. Kommun- och bostadsminister Lars-Erik Lövdén deltar i Kommunförbundet Kronobergs arrangemang i Tylösand under två seminarier: *Vad vill staten med kommunerna?* samt *Regeringens syn på bostadsbyggandet*.

Regeringens årliga utvärdering av AP-fondernas verksamhet överlämnas till riksdagen och visar att den samlade avkastningen för pensionssystemets buffertkapital, dvs. samtliga AP-fonder utom Sjunde AP-fonden, blev –4,4 procent 2001.

29–30 maj

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson deltar i EU:s ministerråd för bistånds- och utvecklingsfrågor i Bryssel. På dagordningen står bl.a. förberedelser inför toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg, diskussioner om demokrati och om handlingsplanen för utvecklingssamarbetet.

30 maj

Regeringen beslutar om 14 354 000 kronor till försöksverksamhet för ökad hälsa i arbetslivet. Medlen fördelas till sex olika projekt i stat, kommun och landsting. Den 27 juni beslutar regeringen om ytterligare 9 646 000 kronor till liknande försöksverksamhet för ökad hälsa i arbetslivet.

31 maj

EU överlämnar sina ratifikationsdokument för Kyotoprotokollet till FN i New York. Miljöminister Kjell Larsson överlämnar den svenska ratifikationen.

Statsrådet Mona Sahlin medverkar vid Arbetslivsinstitutets internationella konferens *Women Work and Health* i Stockholm. Målsättningen är att utbyta idéer och erfarenheter om hur man praktiskt kan åstadkomma bättre villkor för världens kvinnor.

Albaniens utrikesminister Arta Dade besöker utrikesminister Anna Lindh. Inom EU förbereds ett så kallat stabiliserings- och associeringsavtal med Albanien som vill inleda förhandlingar med EU så snart som möjligt.

2–4 juni

Socialminister Lars Engqvist besöker Grekland på inbjudan av den grekiske hälsoministern Alexandros Papadopoulos. Vid besöket diskuteras hälso- och sjukvårdsreformer och det kommande grekiska ordförandeskapet i EU våren 2003.

3 juni

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Spaniens premiärminister José María Aznar inför EU-toppmötet i Sevilla 21–22 juni.

4 juni

Utrikesminister Anna Lindh och bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson tar emot Vietnams utrikesminister Nguyen Dy Nien för samtal om det svenska utvecklingsarbetet med Vietnam, den politiska och ekonomiska utvecklingen i Vietnam, mänskliga rättigheter, det bilaterala handelsutbytet samt terrorism och rättssäkerhet.

5 juni

Statsrådet Lena Sommestad deltar i MiljöForum Halmstads firande av FN:s världsmiljödag. Hon håller ett anförande och deltar i en debatt om utvecklingsmöjligheter inom miljöområdet.

Justitieminister Thomas Bodström och näringslivets organisationer träffas i ett samrådsmöte om gemensamt projekt om förebyggande av brott i centrumområden.

Statsrådet Ulrica Messing besöker företagare i Tornedalen tillsammans med Företagarnas riksorganisation, för att bl.a. diskutera de förutsättningar som gäller för företagsamhet i Barentsområdet och vid polcirkeln.

5–7 juni

Miljöminister Kjell Larsson besöker Bali,

Indonesien, för att delta i det sista förberedande mötet inför världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg.

6 juni

Regeringen utser Ann-Christin Taubermann till generaldirektör för den nya myndigheten Läkemedelsförmånsnämnden.

7–9 juni

Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros deltar i överläggningar i England med Policy Network om framtiden för progressiv politik. Politiker från Europa och Nordamerika deltar, bl.a. Tony Blair och Bill Clinton.

8 juni

Försvarsminister Björn von Sydow deltar i nordiskt-baltiskt-amerikanskt försvarsministermöte i Tallinn, Estland. Försvarsministrarna från de åtta länderna diskuterar kampen mot terrorism med fokus på det nordisk-baltiska området, militära kapaciteter, Nato-utvidgningen och hur den påverkar Norden och Baltikum samt militärt samarbete i Östersjöregionen.

10 juni

Statsminister Göran Persson medverkar vid Östersjötoppmöte i St. Petersburg med samtliga regeringschefer i Östersjöländerna. På programmet står bl.a. EU:s utvidgning, mänsklig säkerhet samt ekonomiskt samarbete och hållbar utveckling.

Utredningen *Tandvårdsöversyn 2000*

lämnar slutbetänkande med förslag om hur tandvårdsstödet ska förbättras och tillgången på tandvårdspersonal tryggas.

10–13 juni

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén och jordbruksminister Margareta Winberg medverkar vid FAO:s (FN:s livsmedels och jordbruksorgan) Världslivsmedelstoppmöte i Rom, Italien, där bl.a. världssvälten diskuteras.

11 juni

Statsminister Göran Persson deltar vid nordiskt EU-statsministermöte i Helsingfors med Finlands Paavo Lipponen och Danmarks Anders Fogh Rasmussen inför EU-toppmötet i Sevilla 21–22 juni.

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson deltar i möte med Commission on Human Security i Stockholm. Kommissionen ska främja förståelse för begreppet mänsklig säkerhet och föreslå ett handlingsprogram för att förverkliga målen om mänsklig säkerhet i millenniedeklarationen.

13 juni

Utrikesminister Anna Lindh medverkar i ett seminarium i Stockholm för att belysa kvinnors roll i syfte att stärka mänskliga rättigheter och demokrati. Solfrid Söderlind, professor i konstvetenskap, utses till ny chef för Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde

14 juni

Handelsminister Leif Pagrotsky presenterar en rapport om en samlad globaliseringspolitik för rättvis ekonomisk utveckling.

17–18 juni

Regeringen anordnar den internationella konferensen *Stockholm 30 år* för att fira jubileet av den stora miljökonferensen i Stockholm 1972. Syftet är att dra slutsatser av de trettio årens lärdomar, inte minst inför världstoppmötet i Johannesburg.

18 juni

3:12-utredningen föreslår i sitt slutbetänkande sänkt skatt för fåmansföretagare.

19 juni

Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet får regeringens uppdrag att bedriva nationellt resurssentrum i biologi och bioteknik.

20 juni

Egendomsskattekommittén tillsätts för att utreda fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvsskatten och gåvoskatten.

21–22 juni

Statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh deltar vid EU-toppmötet i Sevilla, Spanien, som bl.a. tar upp illegal invandring, utvidgningen och EU:s framtid.

24 juni

Socialminister Lars Engqvist talar på temat arbetsterapeuternas viktiga roll inom sjukvården och äldreomsorgen vid Arbetsterapeuternas världskongress på Älvsjömessan.

24–25 juni

Statsminister Göran Persson besöker Rio de Janeiro för att möta Brasiliens president Fernando Henrique Cardoso och Sydafrikas president Thabo Mbeki inför FN:s möte om hållbar utveckling i Johannesburg.

26 juni

Lars Engqvist deltar i EU:s hälsorådsmöte i Luxemburg. Vid mötet avhandlas bl.a. patienters rörlighet, medicintekniska produkter och folkhälsa samt tobak.

26–27 juni

Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros besöker Finland och samtalar med undervisningsminister Maija Rask om bl.a. social snedrekrytering till högskolan, kvalitetsbedömning och lärarutbildningens utveckling.

27 juni

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) offentliggör sin Sverigerapport, som bekräftar återhämtningen av svensk ekonomi.

Regeringen tillsätter en folkrättsdelegation med uppgift att identifiera, följa och föreslå prioriteringar av humanitärrettsliga frågor av vikt för svensk utrikespolitik.

Finansinspektionen får i uppdrag att följa upp försäkringsbolagens skadereglering vad gäller trafikskadade och lämna förslag till åtgärder mot de oacceptabla långa handläggningstiderna.

Bo Bylund, jurist och generaldirektör för Banverket, får regeringens uppdrag att förhandla med kärnkraftsindustrin för att förbereda en överenskommelse om en långsiktig hållbar politik för den fortsatta omställningen av energisystemet.

28 juni

Proposition om den nya Riksrevisionen, som inrättas den 1 juli 2003, lämnas till riksdagen. Myndigheten ska granska statens verksamhet och sortera direkt under riksdagen.

2 juli

Bokpriskommissionen överlämnar sin första delrapport som visar att momsänkningen har lett till billigare böcker och tidskrifter.

4 juli

Regeringen fattar beslut om ett nytt program för turismen som innovationskraft i den regionala utvecklingen.

Eva Gesang-Karlström utses till ny chef för Statens museer för världskultur. I Statens museer för världskultur ingår Världskulturmuseet i Göteborg samt Etnografiska museet, Östasiatiska museet och Medelhavsmuseet i Stockholm.

5–6 juli

Försvarsminister Björn von Sydow deltar i Riga Summit 2002 inför Nato-toppmötet i Prag i november, där Nato förväntas fatta beslut om utvidgningen av alliansen. Mötet anordnas av Vilnius 10-gruppen som bildades i maj 2000 av Nato-kandidatländerna Estland, Lettland, Litauen, Slovenien, Slovakien, Rumänien, Bulgarien, Albanien, Makedonien och Kroatien.

9–14 juli

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén träffar representanterna i EU:s ungdomskonvent i Bryssel för att diskutera EU:s framtidsfrågor. Ungdomskonventet ska lämna synpunkter till det Europeiska konventet om EU:s framtid.

10 juli

EU:s miljöministrar och 12 miljöministrar från bl.a. Israel, Egypten, Marocko, Tunisien och Turkiet beslutar att stödja ett svenskt initiativ till samarbete mellan Östersjöregionen och Medelhavet. Ministrarna möttes i Aten inom ramen för EU:s Medelhavssamarbete, den s.k. Barcelonaprocessen.

11 juli

Regeringen beslutar att underteckna en överenskommelse om skuldavskrivning till Kamerun.

12 juli

Regeringen tillsätter en havsmiljökommission för att bryta den negativa utvecklingen i haven runt våra kuster.

Kommissionen leds av Hans Jonsson, f.d. förbundsordförande i LRF och ordförande i Länsförsäkringar.

15 juli

Statsminister Göran Persson besöker London och samtalar med Storbritanniens premiärminister Tony Blair bl.a. om vikten av att förändra EU:s jordbruksstöd.

5 augusti

Riksförsäkringsverkets Generaldirektör Anna Hedborg överlämnar delrapporten *Analysgrupp för frågor rörande hälsa och ohälsa i arbetslivet*.

7 augusti

Försvarsminister Björn von Sydow besöker övningen Nordic Peace 02, som genomförs i Sörmland-Västmanland och delar av Östersjön. Övningen är årets största internationella övning på svensk mark och ska öva civil-militär samverkan vid fredsfrämjande operationer och genomförs i Partnerskap för freds (PFF) anda.

8 augusti

Näringsminister Björn Rosengren tar initiativ till en nationell samling för att öka trafiksäkerheten. Den nationella samlingen, som ska ledas av Vägverkets generaldirektör Ingemar Skogö, ska bl.a. ta upp trafikanternas ansvar för att öka säkerheten.

9 augusti

Handelsminister Leif Pagrotsky medverkar på Kokbokens dag och Kräftans dag

på Måltidens hus i Grythyttan och talar om vikten av att marknadsföra Sverige som måltids- och livsmedelsnation.

15 augusti

Regeringen beslutar att underteckna en överenskommelse om skuldavskrivning till Bolivia.

19 augusti

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén deltar vid nordiskt-baltiskt statsministermöte i Riga, Lettland, om bl.a. EU:s utvidgning.

20 augusti

Försvarsminister Björn von Sydow tar emot Danmarks försvarsminister Svend Aage Jensby och diskuterar bl.a. europeisk säkerhetspolitik, materiellfrågor, samordningen på Balkan samt multilaterala projekt i Baltikum.

Rapporten *Övergångsfrekvensen till högskolan bland ungdomar* visar att utbyggnaden av högskolan i Sverige har fördubblat antalet ungdomar som börjar i högskolan.

21 augusti

Kommun- och bostadsminister Lars-Erik Lövdén medverkar på den kommunal-ekonomiska konferensen KOMMEK i Malmö.

22–25 augusti

Jordbruksminister Margareta Winberg deltar i nordiskt ministerrådsmöte på Grönland, där bl.a. frågan om ökad livs-

medelssäkerhet i Norden diskuteras.

Den s.k. Grönlands-deklarationen antas i vilken slås fast viktiga principer för ett ökat nordiskt agerande i internationella fora och en nordisk handlingsplan för att säkra ett effektivt konsumentinflytande på livsmedelsområdet antas.

23 augusti

Nationalkommittén för miljöarbetet Agenda 21 och Habitat (FN-konferenser som genomförts kring boende och stadsplanering) lägger fram en nationalrapport till världstoppmötet i Johannesburg där Sverige redovisar sina erfarenheter och synpunkter när det gäller arbetet med Agenda 21 och hållbar utveckling.

26–28 augusti

Försvarsminister Björn von Sydow och Kronprinsessan Victoria besöker Makedonien och Kosovo. De träffar företrädare för OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa), EU och Nato i Makedonien samt besöker NSE, en svensk underhållsenhet som förser bataljonen med förnödenheter, för att få information om deras arbete i området.

26 augusti–4 september

Vikarierande miljöminister Lena Sommestad leder den svenska delegationen under FN:s världstoppmöte om hållbar utveckling i Johannesburg, Sydafrika. Statsminister Göran Persson deltar också vid toppmötet, där miljö-

arbetet Agenda 21 som antogs vid FN-konferensen om miljö och utveckling i Rio 1992 utvärderas och följs upp.

27 augusti

Sverige blir medlem i samarbetet om observationsflygningar, det så kallade Open Skies-avtalet. De anslutna länderna tillåter varandra att med kort förvarning genomföra observationsflygningar över alla delar av sina territorier.

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén inleder Barnsäkerhetsdelegationens konferens om sociala skillnader i skador för barn och ungdomar.

Anhörigkommittén överlämnar slutbetänkande som bl.a. föreslår skärpt straff för människosmuggling.

29–30 augusti

Utrikesminister Anna Lindh är värd för en regional EU-konferens om förebyggande av väpnade konflikter i Europa, *Partners in Prevention*, i Helsingborg med bl.a. utrikesministrar från EU-länderna och kandidatländerna, EU-rådets generalsekreterare och representanter för bl.a. FN, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Europarådet och Nato.

30–31 augusti

Utrikesminister Anna Lindh deltar i EU:s informella ministermöte i Helsingör om bl.a. situationen i Mellanöstern och EU:s utvidgning.

1 september

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson inviger den nya myndigheten Folke Bernadotteakademien i Kramfors. Dess grunduppgift är att förbereda, utbilda och samträna personal som ska medverka i internationella katastrof-, krishanterings- och fredsinsatser eller andra internationella uppdrag. Michael Sahlén blir generaldirektör.

1–3 september

Sverige och Italien anordnar ett internationellt expertmöte i Stockholm om människohandel inom Afrika och Europa. I expertmötet deltar representanter från ett tjugotal afrikanska länder och EU-länder och bl.a. Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap (Ecowas), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), FN:s arbetsorganisation (ILO) och FN:s barnfond Unicef.

2 september

Socialminister Lars Engqvist tar emot en uppvaktning från Föräldraföreningen mot narkotika som överlämnar en skrivelse om insatser för att bekämpa narkotikan och dess verkningar.

3 september

Försvarsminister Björn von Sydow besöker tillsammans med den finske försvarsministern Jan-Erik Enestam marinövningen Lovisa 02 som äger rum i Bottenhavet. Övningen är en samövning mellan Sverige och Finland och ska förbättra förmågan att delta i fredsfrämjande sjöoperationer.

Socialförsäkringsminister Ingela Thalén möter professor Albert Aynsley Green, England för samtal om hur barn lever i Sverige i dag.

Statsrådet Mona Sahlin medverkar vid den europeiska arbetsrättskongressen i Stockholm, vars syfte är att utbyta idéer, information och erfarenheter på det arbetsrättsliga området och skapa kontakter mellan teoretiker och praktiker.

4 september

FN:s världstoppmöte i Johannesburg antar en handlingsplan med konkreta mål för vatten och sanitet, kemikalier, biologisk mångfald och hållbar konsumtion och produktion.

5 september

Regeringen tillsätter en etik- och förtroendekommission som ska etablera en dialog med näringslivets ägare och företrädare. Kommissionen leds av förre finansministern Erik Åsbrink.

Statsrådet Ulrica Messing tar första spadtaget för den nya bil- och komponenttestanläggningen i Arjeplog.

6 september

Justitieminister Thomas Bodström talar på konferensen *Nordiske kvinner mot vold* i Saltsjö Boo om insatser mot människohandel, sexualbrott och våld mot kvinnor och barn.

7 september

Socialminister Lars Engqvist medverkar

vid möte och handikappolitisk debatt i Visby arrangerad av handikapprörelsen på Gotland.

11 september

Vice statsminister Lena Hjelm-Wallén deltar vid minnesceremoni vid Ground zero i New York.

12 september

Regeringen utser Axel Edling till ordförande i styrelsen för den nya myndigheten Läkemedelsförmånsnämnden.

13 september

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson deltar i EU:s informella ministerråd i Köpenhamn om integrationsfrågor, frågan om hur asylbegreppet ska tolkas och en gemensam återvändandepolitik.

13–14 september

Justitieminister Thomas Bodström deltar i informellt justitieministermöte i Köpenhamn om europeisk narkotikapolitik och gemensamma insatser mot terrorism.

17 september

Vikarierande miljöminister Lena Sommestad deltar vid invigningen av Fulufjällets nationalpark i Dalarna. Beslut om Fulufjället togs av regeringen 7 mars 2002.

19 september

Utrikesminister Anna Lindh talar inför FN:s generalförsamling om bl.a. terro-

rism och situationen i Irak samt möter därefter FN:s generalsekreterare Kofi Annan.

20 september

Regeringen beslutar att sälja statens aktier i Svenska Lagerhusaktiebolaget.

22–24 september

Statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh deltar vid ASEM-toppmöte i Köpenhamn. ASEM (Asia-Europe Meeting) är ett forum för dialog och samverkan som bildades 1996 mellan EU:s medlemsländer, kommissionen och tio länder i Öst- och Sydostasien.

26 september

Arkivutredningen *Arkiv för alla* överlämnar betänkande och förslår bl.a. åtgärder som syftar till att öka tillgängligheten till arkiven och till att nå nya användare.

26–30 september

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson deltar i Världsbankens årsmöte i Washington och i mötet med Världsbankens och Internationella Valutafondens utvecklingskommitté. Vid mötena diskuteras bl.a. hur millenniemålen kan uppnås och genomförandet av skuld-lättnadsinitiativet och dess finansiering.

8 oktober

Budgetpropositionen för 2003 överlämnas till riksdagen. Den innehåller bl.a.

förslag om ökade resurser till skolan, sjukvården, pensionärer och barnfamiljer samt förslag om fortsatt grön skatteväxling, med sänkt skatt på arbete och höjd skatt på energi.

Proposition om att företag, landsting och kommuner måste redovisa sjukfrånvaron i årsredovisningen och avisering att samma ska gälla staten och myndigheterna.

10 oktober

Regeringen beslutar att Sverige ska ansluta sig till 1970 års Unescokonvention om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturregndom.

Handelsminister Leif Pagrotsky deltar vid Svensk Exportkredits 40-årsjubileum och presenterar planer på att starta ett nytt helstatligt bolag för att hjälpa svenska företag till exportorder utomlands.

13 oktober

Utrikesminister Anna Lindh deltar i statsministerns ställe vid det dansk-finsksvenska statsministersamrådet i Köpenhamn inför EU-toppmötet i Bryssel. På dagordningen står utvidgningen och konventet om EU:s framtid.

15 oktober

Utredningen om handläggning av arbetsskador föreslår i ett delbetänkande att handläggningen av arbetsskadeförsäkringen koncentreras till tre orter i landet och att ett nytt beslutsorgan, arbetsskadenämnden, inrättas.

16 oktober

Statsminister Göran Persson besöker Warszawa, Polen, och deltar på inbjudan av Polens president Alexander Kwasniewski i en konferens på temat Ukraina i Europa.

17 oktober

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Danmarks statsminister Anders Fogh Rasmussen inför det extra EU-toppmötet i Bryssel 24–25 oktober.

18 oktober

Proposition om nya regler för bostadsrätter som bl.a. underlättar andrahandsuthyrning.

21 oktober

Statsminister Göran Persson presenterar den nya regeringen.

22 oktober

Finansminister Bosse Ringholm presenterar Finansdepartementets nya skolwebb, www.skola.regeringen.se/finans, på Skärholmens gymnasium.

Proposition om att den som startar ett nytt företag ska få uppskov med skatten de första tre månaderna.

24–25 oktober

Statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh deltar vid ett extra EU-toppmöte i Bryssel om bl.a. EU-utvidgningen och frågan om Kaliningrad.

28 oktober

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson reser till Moskva för att diskutera åtgärder för att motverka missbruket av det svenska asylsystemet.

28–31 oktober

Statsminister Göran Persson, vice statsminister Margareta Winberg, utrikesminister Anna Lindh, finansminister Bosse Ringholm, biträdande finansminister Gunnar Lund, kommun- och bostadsminister Lars-Erik Lövdén, barn- och familjeminister Berit Andnor, utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros, statsrådet Mona Sahlin, kulturminister Marita Ulvskog och statsrådet Ulrica Messing deltar vid Nordiska Rådets 50-årsjubileum i Helsingfors med tillhörande ministermöten.

29 oktober

Miljöminister Lena Sommestad deltar vid 8:e partskonferensen under FN:s klimatkonvention i New Delhi, Indien. Under klimatmötet fortsätter länderna förberedelserna för genomförandet av Kyotoprotokollet.

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) publicerar en rapport som ger bra betyg åt svensk utbildning.

29–30 oktober

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson deltar i toppmötet för FN:s *Year of the Mountains* i Bisjkek, Kirgizi-

stan. Berg och bistånd, migration och marknadsekonomi är några av de ämnen som diskuteras.

30 oktober

En utredning om allmänhetens tillgång till EU-relaterad information överlämnar betänkande som föreslår vilken inriktning och omfattning regeringens och riksdagens EU-information till allmänheten fortsatt bör ha.

31 oktober

Fil. dr Heléne Lööw utses till chef för Forum för levande historia, som startar sin verksamhet den 1 juni 2003 för att främja arbete med frågor om demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen.

1 november

Socialminister Lars Engqvist deltar i en ljusmanifestation i Eskilstuna som arrangeras av Föräldraföreningen mot narkotika till minne av narkotikans offer och för stöd till de familjer som drabbats.

4 november

Näringsminister Leif Pagrotsky presenterar vid en pressträff Konkurrensverkets nye generaldirektör Claes Norgren. Claes Norgren har tidigare bl.a. varit chef för Finansinspektionen och vice riksbankschef.

4–6 november

Utrikesminister Anna Lindh deltar vid det svenska statsbesöket i Mexico.

5–6 november

Regeringen arrangerar ett seminarium i Stockholm om effekterna av legaliserad prostitutionsverksamhet. Seminariet är en del av den svenska kampanjen mot prostitution och kvinnohandel.

7 november

Försvarsminister Leni Björklund besöker Finland på inbjudan av Finlands försvarsminister Jan-Erik Enestam och samtalat bl.a. om det svensk-finska samarbetet, situationen på Balkan och det nordiska samarbetet inom NORDCAPS.

7–9 november

Biträdande utbildningsminister Lena Hallengren deltar vid Europarådets ungdomsministerkonferens i Thessaloniki, Grekland, om ungdomars inflytande och deltagande i byggandet av Europa.

8 november

Näringsminister Leif Pagrotsky tar emot ett förslag om förenklningar för företag och satsningar på företagsutveckling i tidiga skeden. Förslagen i utredningen syftar till ekonomisk tillväxt, fler jobb och att det ska bli enklare för företagen.

11 november

Kulturminister Marita Ulvskog deltar i kulturministermöte i Bryssel för att diskutera det s.k. TV-direktivet som är en EU-gemensam reglering av bl.a. reklam riktad till barn och unga.

12 november

Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros deltar i EU:s utbildningsministermöte i Bryssel. En resolution om utökad samarbete inom yrkesutbildningsområdet antas.

13 november

Sameminister Ann-Christine Nykvist deltar i nordiskt Sameministermöte i Helsingfors. De nordiska sameministerna och sametingspresidenterna enades om att en nordisk samekonvention ska utarbetas.

Granskommittéutredningen överlämnar betänkande om ett internationellt kommunalförbund. Deras förslag skulle möjliggöra för Haparanda och Torneå kommuner att utöka sin samverkan över den svensk-finska gränsen.

Proposition om att den som sålt ett fåmansföretag och fått betalt i aktier får lägre skatt.

14 november

Regeringen uppdrar åt Samarbetenämnden för statsbidrag till trossamfund att fördjupa dialogen med trossamfundens kring frågor som rör kvinnors och barns rättigheter.

Statssekreterare Sören Häggroth utses till ny generaldirektör för Fortifikationsverket, som förvaltar statens försvarsfastigheter.

15 november

Samordningsminister Pär Nuder träffar

Storbritanniens samordningsminister Douglas Alexander, skolminister David Miliband och europaminister Denis MacShane i London och deltar i ett förberedande möte med nätverket för progressiv politik där stats- och regeringsschefer från elva länder diskuterar aktuella politiska frågor med fokus på demokrati och global rättvisa.

Socialminister Lars Engqvist medverkar vid Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbunds kongress och talar om sjukgymnasternas viktiga framtida roll för att öka de äldres livskvalitet.

Folkhälso- och socialtjänstminister Morgan Johansson talar vid Socialdemokratiska EU-parlamentarikers narkotikakonferens på Norra Latin på temat narkotika i Europa.

16 november

Vice statsminister Margareta Winberg inviger utställningen *Kära barn* i Heidelberg, Tyskland, samt deltar i jämställdhetsseminarium med anledning av utställningen.

18 november

Näringsminister Leif Pagrotsky inviger på Kulturhuset i Stockholm ett seminarium om bilden av Sverige i utlandet. Vid samma seminarium presenteras också den nya Sverigeportalen, www.sweden.se.

19 november

Försvarsminister Leni Björklund deltar i EU:s informella försvarsministermöte i

Bryssel om bl.a. den fortsatta utvecklingen av EU:s krishanteringsförmåga.

Folkhälso- och socialtjänstminister Morgan Johansson deltar i nordiskt narkotikaministermöte i Oslo som bl.a. antar en strategi för Nordens närområde.

20 november

EU:s ministerråd godkänner den fjärde årliga rapporten om vapenexporten från EU:s medlemsländer. 1998 antog EU-länderna en uppförandekod för vapenexport. I årsrapporterna redogörs för medlemsländernas export och hur de tillämpar koden. De uppgifter som nu lämnas har utökats väsentligt jämfört med tidigare år och det går att utläsa till vilka destinationer varje medlemsland exporterar.

Barn- och familjeminister Berit Andnor deltar vid hearing om barnkonventionen som arrangeras av Rädda Barnen i Stockholm.

21 november

Kommittén för nationell utjämning av LSS-kostnader, dvs. stöd och service till vissa funktionshindrade, överlämnar sitt slutbetänkande med förslag om ett nytt utjämningsystem.

Jan Olov Selén utses till ny generaldirektör för Sjöfartsverket. Jan Olov Selén utsågs under hösten 2000 till tillförordnad generaldirektör för Sjöfartsverket.

Lars Bergfalk utses till chef för den nyinrättade Vägtrafikinspektionen. Lars Bergfalk kommer närmast från

Vägverkets enhet för sektor och myndigheter där han varit chef.

Regeringen utser chefsrådmannen Annika Marcus till generaldirektör och chef för Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN).

21–22 november

Statsminister Göran Persson, utrikesminister Anna Lindh och försvarsminister Leni Björklund deltar vid Natos toppmöte i Prag. Mötet handlade framför allt om krisen i Irak. Baltländerna inbjöds också att bli medlemmar i militäralliansen.

22 november

Näringsminister Leif Pagrotsky samlar elnätsföretag för att diskutera åtgärder för att minska risken för elavbrott kommande vinter.

24–26 november

Miljöminister Lena Sommestad deltar i konferensen Envisions i Västerås som är den nationella uppföljningskonferensen efter FN-toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg.

24–29 november

Näringsminister Leif Pagrotsky besöker Kina tillsammans med en svensk

näringslivsdelegation. Besöket är del i en ny svensk offensiv på den kinesiska marknaden.

25 november

Utrikesminister Anna Lindh tar emot Ungerns utrikesminister Lászlo Kovács för samtal om bl.a. EU:s utvidgning.

EU:s budgetministrar träffar en överenskommelse med Europaparlamentet om EU-budgeten för 2003.

EU 2004-kommittén presenterar utredningen *Riksdagens roll i EU* som omfattar två expertrapporter, en om riksdagens möjligheter att påverka nationell EU-politik och en om de nationella parlamentens roll i EU.

26 november

Statsminister Göran Persson deltar vid nordiskt EU-statsministermöte i Köpenhamn med Finlands Paavo Lipponen och Danmarks Anders Fogh Rasmussen inför EU-toppmötet i Köpenhamn 12–13 december.

27 november

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Recep Tayyip Erdogan, ledare för AK-partiet (det segrade partiet i valet i Turkiet under hösten). Erdogan informerade om Turkiets reformprogram för att få ett startdatum för medlemsförhandlingar med EU.

Utrikesminister Anna Lindh medverkar vid Svenska FN-förbundets seminarium om hiv/aids i Stockholm.

Sören Lekberg utses till ny ordförande för EU 2004-kommittén om EU:s framtidsfrågor. Han ersätter Berit Andnor

som utsetts till barn- och familjeminister i regeringen.

28 november

Vice statsminister Margareta Winberg deltar vid ett nordiskt-baltiskt seminarium i Riga, Lettland, om handel med kvinnor.

Regeringen fastställer räntan på studielån för år 2003 till 3,2 procent.

29 november

Utrikesminister Anna Lindh tar emot Cyperns utrikesminister Ioannis Kasoulides för överläggningar om bl.a. EU:s utvidgning och FN:s förslag till lösning på Cypernfrågan.

Sveriges uppdaterade konvergensprogram, om hur Sverige jobbar för att upprätthålla budgetdisciplin som krävs för medlemskap i EMU, överlämnas till EU.

Utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros deltar vid konferens i Stockholm om svenska utbildningsmål och hur de ska uppnås.

Skattebasutredningen lämnar sitt slutbetänkande, bl.a. med förslag om sänkt arvsskatt, förmögenhetsskatt, bolagsskatt och alkoholskatt samt förändring av momsen så att den blir mer likformig. Som finansiering föreslog utredaren P.O. Edin bl.a. höjd avkastningsskatt på pensionssparande.

1 december

Vice statsminister Margareta Winberg

håller anförande vid Södra Afrika-dagarna i Stockholm om gender, fattigdom och tillgång till mat.

1–4 december

Bistånds- och migrationsminister Jan O. Karlsson besöker Kanada för att utbyta erfarenheter på det migrationspolitiska området och diskutera biståndspolitiska frågor med migrationsminister Denis Coderre och biståndsminister Susan Whelan.

2 december

Statsrådet Hans Karlsson har ett bilateralt möte med EU-kommissionär Anna Diamatopoulou, där de bl.a. diskuterar ohälsa i arbetslivet och företags ansvar vid omstruktureringar.

Socialminister Lars Engqvist deltar vid EU:s ministerråd i Bryssel. Vid mötet antas ett direktiv som förbjuder tobaksreklam.

Generaldirektör Bo Jonsson utses till ny generaldirektör för Statens fastighetsverk.

2–3 december

Barn- och familjeminister Berit Andnor deltar vid EU:s ministermöte i Luxemburg som bl.a. diskuterar samordning av de sociala trygghetssystemen.

3 december

Biträdande finansminister Gunnar Lund deltar i EU:s finansministermöte i Bryssel om bl.a. skattepaketet, energi- beskattning och stabilitetspakten.

4 december

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Danmarks statsminister Anders Fogh Rasmussen inför EU-toppmötet i Köpenhamn

12–13 december.

Statsrådet Hans Karlsson håller anförande vid länskonferens om hälsa i arbetslivet arrangerad av bl.a. Försäkringskassan i Norrbotten.

5 december

Biträdande finansminister Gunnar Lund talar på Statskontorets seminarium *Folkomröstning om euron* om Sveriges beredskap inför euron.

Miljöminister Lena Sommestad blir ny ordförande i en arbetsgrupp som har till uppgift att se över vissa frågor om IT-användning och en ekologisk hållbar utveckling.

5–6 december

Näringsminister Leif Pagrotsky besöker Paris och deltar i främjandemanifestationen Svensk December med design, mode, mat, och musikarrangemang på svenska kulturhuset i Paris. Näringsministern möter också Jean-Claude Trichet, chef för den franska centralbanken, och Pierre Moscovici, f.d. EU-minister och representant i EU-konventet.

6 december

Statsrådet Mona Sahlin medverkar vid nordiskt ministermöte för integrations-

och flyktingfrågor där bl.a. de nordiska ländernas erfarenheter och praxis på integrationsområdet tas upp.

9–10 december

Biträdande finansminister Gunnar Lund besöker Helsingfors för att diskutera EMU och andra aktuella EU-frågor med Finlands finansminister Sauli Niinistö och Johnny Åkerholm, understatssekreterare i finansministeriet och ordförande i EU:s ekonomiska och finansiella kommitté.

10 december

Statsminister Göran Persson har överläggningar i Stockholm med Ungerns premiärminister Peter Medgyessy om EU:s utvidgning.

Kulturminister Marita Ulvskog träffar Imre Kertesz, årets nobelpristagare i litteratur, för samtal om litteraturens roll och dess betydelse.

Barn- och familjeminister Berit Andnor tar emot FN:s barnfonds (Unicef:s) rapport om läget för världens barn.

11 december

Näringsminister Leif Pagrotsky möter norske olje- och energiministern Einar Steensnæs i Stockholm för att samtala om kraftsituationen i de två länderna.

12 december

Årets Nobelfredspristagare Jimmy Carter samtalar med statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh med anledning av fredspriset.

Arbetslivsinstitutet och Statens Folkhälsoinstitut får regeringens uppdrag att se över hur arbetsförhållanden och hälsosituation för homo-, bisexuella och transpersoner kan förbättras.

Regeringen utser nya styrelser vid länsstyrelserna i landet. Styrelserna tillträder den 1 januari 2003.

12–13 december

Statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh deltar vid EU-toppmötet i Köpenhamn då tio kandidatländer slutförhandlar om EU-medlemskap år 2004.

16 december

Utrikesminister Anna Lindh och statsrådet Mona Sahlin har överläggningar med FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Sergio Vieira de Mello, om aktuella frågor om mänskliga rättigheter.

Barn- och familjeminister Berit Andnor deltar vid nordiskt samarbetsministermöte i Stockholm där bl.a. arbetet med eliminering av gränshinder i Norden diskuteras.

17 december

Säkerhetstjänstkommissionen överlämnar betänkande om rikets säkerhet och den personliga integriteten i vilket man

kartlagt de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddade verksamhet under tiden från andra världskrigets slut och fram till dess att kommissionens arbete slutfördes.

Näringsminister Leif Pagrotsky träffar ett trettiotal generaldirektörer under ett heldagsseminarium om regelförenkling och service gentemot företagen för att diskutera hur myndigheterna ska förenkla företagens vardag.

18 december

Statsminister Göran Persson och utrikesminister Anna Lindh har överläggningar i Stockholm med Afghanistans president Hamid Karzai om tillståndet i Afghanistan. Samtidigt träffar vice statsminister Margareta Winberg Afghanistans kvinnominister och diskuterar situationen för kvinnorna i Afghanistan.

»Bygghälsan«, kommittén om konkurrensen, kvaliteten och kostnaderna i byggsektorn, överlämnar sin rapport *Skärpning gubbar!*.

Ett nytt stöd till visst bostadsbyggande föreslås i en departementspromemoria. Det nya stödet föreslås gälla studentbostäder och mindre hyresbostäder och motsvarar en sänkt byggmoms till 6 procent.

19 december

Regeringen utser professor emeritus Kerstin Hagenfeldt till ordförande i styrelsen för Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU).

Maria Norrfalk utses att efterträda Bo Göransson som generaldirektör för Sida. Inger Liliequist, tidigare länsråd vid länsstyrelsen i Västernorrland, utses till ny riksantikvarie.

20 december

Den säkerhetspolitiska utredningen överlämnar betänkandet *Fred och säkerhet* om den säkerhetspolitiska miljön som Sverige verkat i mellan 1969 och 1989.

Proposition om mål för folkhälsan där elva områden identifierats som särskilt viktiga ur folkhälsosynpunkt.

Regeringen beviljar FAS (Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap) 10 miljoner kronor till interventionsforskning om rehabilitering vid långvarig sjukskrivning på grund av belastningsskada eller psykisk ohälsa.

21 december

Förre miljöministern Kjell Larsson avlider efter en tids sjukdom.

STATSBUDGETEN I SAMMANDRAG (MILJARDER KR)

	2000	2001	2002	2002
Inkomster	Utfall	Utfall	Budget	Utfall
(Kassamässig redovisning)				
Inkomstskatt – privatpersoner	50,3	33,2	- 13,7	- 17,2
Inkomstskatt – juridiska personer	71,7	94,1	68,2	76,5
Övriga inkomstskatter	5,5	7,6	5,7	5,8
Socialavgifter	225,9	238,8	245,6	249,8
Fastighetsskatter	24,8	23,3	23,2	23,3
Övrig skatt på egendom	13,5	16,5	15,9	16,9
Mervärdesskatt	182,9	184,8	197,2	198,3
Punktskatter m.m.	82,6	86,7	91,7	91,8
Utjämningsavgift för kommuner och landsting	19,2	20,9	20,9	23,7
Betalningsdifferenser, fördelningskonto skatter	- 3,5	- 19,7	- 1,4	- 4,2
Nedsättning av aktier		- 1,6	- 5,2	- 5,4
Inkomster av statens verksamhet	45,5	50,8	48,0	49,1
Inkomster av försåld egendom	61,5	0,2	15,0	0,1
Återbetalning av lån	2,5	2,6	2,4	2,7
Kalkylmässiga inkomster	8,6	8,4	8,2	9,9
Bidrag m.m. från EU	9,0	8,5	11,0	9,3
Totala inkomster	800,0	755,1	732,7	730,5
Inkomster	800,0	755,1	732,7	730,5
Utgifter	698,1	716,4	717,4	729,3
Statsbudgetens saldo	101,9	38,7	15,3	1,2

STATSBUDGETEN I SAMMANDRAG (MILJARDER KR)

Utgifter (Under rubriken Budget redovisas summan av statsbudget och tilläggsbudget)

Utgiftsområde	2000	2001	2002	2002
	Utfall	Utfall	Budget	Utfall
1 Rikets styrelse	4,8	5,4	7,3	7,3
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1,5	2,1	8,8	8,8
3 Skatteförvaltning och uppbörd	6,2	6,4	8,1	8,0
4 Rättsväsende	23,3	24,1	23,6	24,1
5 Utrikesförvaltning och internationell verksamhet	3,0	3,0	1,2	1,1
6 Totalförsvaret	46,2	44,9	45,8	44,6
7 Internationellt bistånd	15,3	17,0	15,0	15,7
8 Invandrare och flyktingar	4,5	5,3	5,2	6,7
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	28,6	29,5	31,1	31,0
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	97,9	107,3	108,4	112,9
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33,5	33,8	33,5	33,8
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	44,6	48,3	49,8	50,2
13 Arbetsmarknad	33,2	58,6	58,9	61,0
14 Arbetsliv	41,1	8,5	1,0	1,1
15 Studiestöd	19,7	19,1	22,6	20,7
16 Utbildning och universitetsforskning	31,4	33,3	41,4	40,9
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	7,6	7,8	8,1	8,1
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	11,9	10,4	9,5	8,7
19 Regional utjämnning och utveckling	3,0	3,3	3,6	3,4
20 Allmän miljö- och naturvård	1,7	2,2	3,1	2,9
21 Energi	1,7	2,0	2,1	2,3
22 Kommunikationer	25,3	24,6	24,5	24,4
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	9,7	16,6	14,3	13,9
24 Näringsliv	3,8	3,3	3,4	3,5
25 Allmänna bidrag till kommuner	97,5	100,6	98,9	102,3
26 Statsskuldsräntor m.m.	90,2	81,3	63,3	67,3
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	22,3	23,3	23,1	20,6
Minskning av anslagsbehållningar	0,0	0,0	1,2	0,0
Summa utgiftsområden	709,6	722,0	717,0	725,3
Kassamässig korrigering	- 35,4	- 34,4	- 8,7	- 46,3
Riksgäldskontorets nettoutlåning m.m.	23,9	28,8	9,1	50,3
Totala utgifter	698,1	716,4	717,4	729,3

Anm: Namnet på utgiftsområde 13 har ändrats från *Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet* till *Arbetsmarknad*.

Namnet på utgiftsområde 14 har ändrats från *Arbetsmarknad och arbetsliv* till *Arbetsliv*.

BESLUTADE REGERINGSÄRENDEN

Totalt per departement

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>SB</i>	9	35	44	38	52	39	38	26	50	30
<i>Ju</i>	2 257	2 270	2 250	2 018	1 524	1 701	1 766	1 754	1 831	1 724
<i>UD</i>	1 716	1 260	1 528	862	751	701	730	802	749	884
<i>Fö</i>	914	789	667	706	737	711	675	672	539	500
<i>S</i>	1 033	900	761	684	630	674	935	654	3 027	2 179
<i>K</i>	854	976	906	719	716	629				
<i>Fi</i>	1 609	1 474	1 184	1 133	762	791	819	637	577	751
<i>U</i>	943	837	717	545	619	626	686	590	614	518
<i>Jo</i>	431	422	370	319	431	402	367	301	379	400
<i>A</i>	424	364	738	506	366	480				
<i>Ku</i>	1 285	932	418	511	645	632	662	484	418	395
<i>In</i>	307	389	345	761	997	907				
<i>M</i>	1 605	1 784	1 161	779	495	960	931	1 121	904	720
<i>N</i>	605	549	602	660	648	693	1 398	1 231	1 433	1 447
Summa	13.992	12 981	11 691	10 241	9 373	9 946	9 007	8 272	10 521	9 548

Anm 1: Uppgifterna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena

Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

Anm 2: I samband med regeringsombildningar har ibland olika ansvarsområden och ärendegrupper omfördelats mellan departementen.

Anm 3: Flera departement har under tidsperioden bytt namn. Miljödepartementet har en period hetat Miljö- och Energidepartementet och Näringsdepartementet Närings- och Handelsdepartementet. I ovanstående förteckning används de namnformer (förkortningar) som gällt sedan 1998.

Anm 4: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-31-12 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

BESLUTADE REGERINGSÄRENDEN

Propositioner och skrivelser

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>SB</i>			3	4	1		1	1	1	1
<i>Ju</i>	42	50	34	23	32	26	28	32	51	42
<i>UD</i>	25	26	21	25	22	24	15	16	13	16
<i>Fö</i>	9	6	3	7	3	6	9	5	7	5
<i>S</i>	30	37	19	27	21	22	19	26	26	27
<i>K</i>	18	24	13	11	9	10				
<i>Fi</i>	55	54	57	51	29	41	35	41	28	25
<i>U</i>	17	17	12	11	10	8	14	11	15	4
<i>Jo</i>	17	16	13	10	6	6	4	7	7	5
<i>A</i>	6	15	13	7	8	9				
<i>Ku</i>	19	17	4	8	14	11	9	4	4	4
<i>In</i>	6	17	13	22	11	10				
<i>M</i>	17	22	16	8	9	8	4	11	15	10
<i>N</i>	13	22	14	13	12	10	18	31	26	25
Summa	274	323	235	227	187	191	156	185	188	164

Anm 1: Uppgifterna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena

Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

Anm 2: I samband med regeringsombildningar har ibland olika ansvarsområden och ärendegrupper omfördelats mellan departementen.

Anm 3: Flera departement har under tidsperioden bytt namn. Miljödepartementet har en period hetat Miljö- och Energidepartementet och Näringsdepartementet Närings- och Handelsdepartementet. I ovanstående förteckning används de namnformer (förkortningar) som gällt sedan 1998.

Anm 4: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-31-12 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

BESLUTADE REGERINGSÄRENDEN

Författningsärenden

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>SB</i>		1	3	5	2	6	4	4	6	2
<i>Ju</i>	178	235	119	157	133	166	197	179	203	173
<i>UD</i>	89	110	54	46	60	58	41	47	34	37
<i>Fö</i>	108	138	71	87	46	46	53	60	35	51
<i>S</i>	115	147	109	110	84	108	79	83	102	112
<i>K</i>	53	72	51	62	54	61				
<i>Fi</i>	474	476	350	412	144	211	150	129	110	108
<i>U</i>	124	127	132	105	83	92	69	95	116	96
<i>Jo</i>	77	79	72	67	75	118	53	58	41	37
<i>A</i>	35	31	123	75	32	59				
<i>Ku</i>	66	59	25	58	44	36	40	40	35	36
<i>In</i>	27	43	29	74	51	84				
<i>M</i>	70	79	86	56	50	150	57	77	78	58
<i>N</i>	94	108	136	89	93	110	122	150	137	138
Summa	1 510	1 705	1 440	1 403	951	1 305	865	922	897	848

Anm 1: Uppgifterna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena

Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

Anm 2: Uppgifterna avser författningsärenden inklusive författningar som kungjorts i annan författningssamling än SFS.

Anm 3: I samband med regeringsombildningar har ibland olika ansvarsområden och ärendegrupper omfördelats mellan departementen.

Anm 4: Flera departement har under tidsperioden bytt namn. Miljödepartementet har en period hetat Miljö- och Energidepartementet och Näringsdepartementet Närings- och Handelsdepartementet. I ovanstående förteckning används de namnformer (förkortningar) som gällt sedan 1998.

Anm 5: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-31-12 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

BESLUTADE REGERINGSÄRENDEN

Kommitté- och utredningsdirektiv

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>SB</i>		2	3	1	2			1	3	1
<i>Ju</i>	21	18	18	22	21	16	26	23	23	26
<i>UD</i>	6	3	5	2	7	1	5	8	8	11
<i>Fö</i>	5	6	6	10	8	2	8	16	11	13
<i>S</i>	20	26	29	23	32	14	18	18	14	26
<i>K</i>	14	23	10	9	5	10				
<i>Fi</i>	25	17	28	19	20	17	17	13	13	20
<i>U</i>	7	21	26	15	16	8	12	9	13	18
<i>Jo</i>	3	7	10	2	8	3	2	4	4	9
<i>A</i>	3	6	16	3	13	9				
<i>Ku</i>	32	30	15	21	27	23	45	19	6	9
<i>In</i>	6	9	11	18	16	10				
<i>M</i>	33	37	41	22	13	43	39	23	43	30
<i>N</i>	43	49	43	54	47	59	107	105	104	127
Summa	218	254	261	221	235	215	279	239	242	290

Anm 1: Uppgifterna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena

Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

Anm 2: I samband med regeringsombildningar har ibland olika ansvarsområden och ärendegrupper omfördelats mellan departementen.

Anm 3: Flera departement har under tidsperioden bytt namn. Miljödepartementet har en period hetat Miljö- och Energidepartementet och Näringsdepartementet Närings- och Handelsdepartementet. I ovanstående förteckning används de namnformer (förkortningar) som gällt sedan 1998.

Anm 4: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-31-12 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

ANTAL INTERPELLATIONSSVAR TILL RIKSDAGEN

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>SB</i>	4	4	7	6	3	3	1	6	3	4
<i>Ju</i>	19	15	11	22	25	20	39	60	51	49
<i>UD</i>	38	23	22	32	45	21	30	39	28	57
<i>Fö</i>	4		1	11	12	7	12	6	3	12
<i>S</i>	18	10	18	34	50	36	56	68	29	56
<i>K</i>	15	6	11	27	24	26				
<i>Fi</i>	18	12	18	31	29	24	47	58	36	53
<i>U</i>	13	5	9	19	25	22	36	58	39	66
<i>Jo</i>	6	3	16	23	22	29	19	21	5	14
<i>A</i>	12	8	17	20	16	8				
<i>Ku</i>	22	7	6	7	13	7	14	14	10	15
<i>N</i>	10	5	7	14	43	37	97	71	71	103
<i>In</i>	1	2	1	14	17	9				
<i>M</i>	14	7	10	21	26	18	25	24	9	18
Summa	194	107	154	281	350	267	376	425	278	447

Anm 1: I samband med regeringsombildningar har ibland olika ansvarsområden och ärendegrupper omfördelats mellan departementen.

Anm 2: Flera departement har under tidsperioden bytt namn. Miljödepartementet har en period hetat Miljö- och Energidepartementet och Näringsdepartementet Närings- och Handelsdepartementet. I ovanstående förteckning används de namnformer (förkortningar) som gällt sedan 1998.

Anm 3: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-12-31 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

ANTAL FRÅGESVAR TILL RIKSDAGEN

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>SB</i>	7	4	28	21	5	10	7	13	5	8
<i>Ju</i>	89	47	64	66	76	72	104	177	169	237
<i>UD</i>	82	68	54	113	111	145	141	223	176	268
<i>Fö</i>	20	13	22	17	34	43	54	54	47	51
<i>S</i>	91	37	68	88	122	125	164	184	184	171
<i>K</i>	70	45	36	54	96	59				
<i>Fi</i>	73	41	58	56	73	76	107	154	132	157
<i>U</i>	48	52	46	36	59	98	85	109	98	104
<i>Jo</i>	42	16	47	49	41	57	77	90	74	77
<i>A</i>	56	49	83	52	55	58				
<i>Ku</i>	45	31	18	23	33	47	50	76	53	54
<i>N</i>	30	28	33	49	104	125	239	289	244	319
<i>In</i>	4	16	8	38	45	29				
<i>M</i>	41	37	52	49	69	80	76	100	78	72
Summa	698	484	617	711	923	1 024	1 104	1 469	1 259	1 518

Anm 1: I samband med regeringsombildningar har ibland olika ansvarsområden och ärendegrupper omfördelats mellan departementen.

Anm 2: Flera departement har under tidsperioden bytt namn. Miljödepartementet har en period hetat Miljö- och Energidepartementet och Näringsdepartementet Närings- och Handelsdepartementet. I ovanstående förteckning används de namnformer (förkortningar) som gällt sedan 1998.

Anm 3: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-12-31 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

ANTAL REGISTRERADE ÄRENDEN / HANDLINGAR PER DEPARTEMENT

Antal registrerade ärenden

Antal registrerade ärenden per departement

	2000	2001	2002
<i>SB</i>	10 766	11 563	13 925
<i>Ju</i>	9 058	13 195	13 993
<i>UD</i>	1 576	1 830	2 172
<i>Fö</i>	2 875	2 985	3 023
<i>S</i>	8 624	11 439	10 053
<i>Fi</i>	4 721	4 729	4 865
<i>U</i>	4 919	4 950	4 921
<i>Jo</i>	3 041	3 983	3 115
<i>Ku</i>	4 244	2 994	2 814
<i>N</i>	10 964	11 906	12 493
<i>M</i>	4 901	5 348	4 240
<i>FA</i>	1 711	1 770	1 866
Summa	67 400	76 715	77 480

Antal registrerade handlingar

Antal registrerade EU-handlingar

	2000	2001	2002
<i>Ju</i>	3 928	3 946	3 797
<i>Fö</i>	71	107	190
<i>S</i>	818	665	620
<i>Fi</i>	2 173	2 353	1 648
<i>U</i>	604	617	529
<i>Jo</i>	2 659	1 387	1 344
<i>Ku</i>	285	217	128
<i>N</i>	2 694	2 913	3 097
<i>M</i>	2 181	2 389	2 053
<i>FA</i>			1
Summa	15 413	14 594	13 407

Antal registrerade handlingar på UD

	2000	2001	2002
	123 372	109 168	96 548

Anm 1: *Registrerade ärenden*

Ett ärende omfattar i regel flera handlingar.

Med ärende avses här även s.k. samlingsnummer för enskilda handlingar i ett visst ämne.

I UD:s ärendediarium registreras i huvudsak regerings- och regeringskansliären samt asyl- och migrationsärenden.

Inom UD förs utöver denna sammanställning särskilda diarium för ärenden som rör mål vid EG-domstolen, EG:s förstainstansrätt, EFTA-domstolen och den internationella domstolen för mänskliga rättigheter.

Cirka en tredjedel av samtliga ärenden utgör brev från allmänheten.

Anm 2: *Registrerade handlingar*

Fö, S, U, Jo, Ku registrerar enbart officiella s.k. rådsdokument som handlingar, övriga EU-handlingar registreras som ärenden.

De officiella rådsdokument som inkommer till UD är ej inräknade här, då systemet inte medger statistikuttag.

När en EU-handling initierar ett regerings- eller regeringskansliären registreras handlingen dessutom som ett ärende.

På Fi:s internationella avdelning förs utöver denna sammanställning ett särskilt diarium över handlingar från Internationella valutafonden, Europeiska utvecklingsbanken, OECD och Världsbanken (5208 handlingar för 2000, 7130 för 2001, 6712 för 2002).

PROPOSITIONSFÖRTECKNING 2002

Förteckningen innehåller även regeringens skrivelser till riksdagen, vilka ingår i samma löpnummerserie. Propositioner eller skrivelser med nummer som saknas i början och slutet av nedanstående förteckning har lämnats till riksdagen under 2001 respektive 2003. Numreringen hänför sig till riksdagsåret och förkortningen efter varje proposition hänför sig till ansvarigt departement. *T.ex.. Prop. 2001/2002:51 Bättre tandvårdsstöd för äldre m.m. S (Socialdepartementet)*

Prop. 2001/2002:51	Bättre tandvårdsstöd för äldre m.m. S
Prop. 2001/2002:57	Återvinning av säkerhet i konkurs. <i>Ju</i>
Skr. 2001/2002:75	Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelse till regeringen. <i>SB</i>
Prop. 2001/2002:78	Europa-Medelhavsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater och Egypten. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:79	Sveriges tillträde till Stockholmskonventionen om långlivade organiska föreningar. <i>M</i>
Prop. 2001/2002:80	Demokrati för det nya seklet. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:82	Ändrade regler om annonser i TV-sändningar. <i>Ku</i>
Skr. 2001/2002:83	En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:84	Anpassning med anledning av övergången till reformerade regler för ålderspension. S
Prop. 2001/2002:85	Utgivning av elektroniska pengar. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:86	Sveriges antagande av beslut om inrättande av Eurojust och ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. <i>Ju</i>
Skr. 2001/2002:87	Redogörelse för en överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet om vissa ersättningar till hälso- och sjukvården för år 2002. S
Prop. 2001/2002:88	Sveriges samarbete med Internationella brottmålsdomstolen. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:89	Behandling av ofrivillig barnlöshet. S
Skr. 2001/2002:90	Nordiskt samarbete 2001. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:91	Nationell narkotikahandlingsplan. S
Prop. 2001/2002:92	Avskaffande av medborgarskapskrav för advokater m.fl. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:93	Ändringar i djurskyddslagen, m.m. <i>Jo</i>
Prop. 2001/2002:94	Provanter med obeskattade varor för försäljning ombord på färjelinjer mellan Sverige och Norge. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:95	Ett tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:96	En förstärkt Barnombudsman. S
Prop. 2001/2002:97	Lag om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning, m.m. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:98	Abonnentupplysning. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:99	Sveriges antagande av rambeslut om åtgärder för att bekämpa människohandel. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:100	2002 års ekonomiska vårproposition. <i>Fi</i>
Skr. 2001/2002:101	Årsredovisning för staten 2001. <i>Fi</i>
Skr. 2001/2002:102	Utvecklingen inom den kommunala sektorn. <i>Fi</i>
Skr. 2001/2002:103	Kommittéberättelse 2002. <i>Ju</i>

Skr. 2001/2002:104	Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 1997–2001. <i>Fi</i>
Skr. 2001/2002:105	Redogörelse för det svenska ordförandeskapet i europeiska unionens ministerråd första halvåret 2001. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:106	Konvention om social trygghet mellan Sverige och Kanada. <i>S</i>
Prop. 2001/2002:107	Lag om grupprättegång. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:108	Vissa frågor om sjömäns vilotid. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:109	Förlängd försöksverksamhet vid medborgarkontor. <i>Ju</i>
Skr. 2001/2002:110	Redogörelse för arbetet inför och under det svenska ordförandeskapet i EU första halvåret 2001 med handlingsoffentlighet i EU:s institutioner. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:111	Kallelser av barn och ungdomar till domstolssammanträde, m.m. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:112	Förändringar i kommunkonto systemet. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:113	Fortsatt giltighet av lagen om försöksverksamhet avseende medverkan av Konsumentombudsmannen i vissa tvister. <i>Ju</i>
Skr. 2001/2002:114	Redogörelse för den svenska exportkontrollpolitiken och exporten av krigsmateriel år 2001. <i>UD</i>
Skr. 2001/2002:115	EU:s framtidsfrågor. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:116	Fulufjällets nationalpark. <i>M</i>
Prop. 2001/2002:117	Om utländska förvaringsinstitut. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:118	Sveriges antagande av rambeslut om en europeisk arresteringsorder och om överlämnande mellan medlemsstater. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:119	Vissa socialförsäkringsfrågor m.m. <i>S</i>
Skr. 2001/2002:120	2002 års redogörelse för företag med statligt ägande. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:121	Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv om mönsterskydd, m.m. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:122	Åtgärder mot kommunalt domstolstrots. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:123	Partnerskap och adoption. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:124	Straffansvaret för människohandel. <i>Ju</i>
Skr. 2001/2002:125	Redovisning av fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2001. <i>S</i>
Prop. 2001/2002:126	Medling med anledning av brott. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:127	Punktskatternas infogning i skattekontosystemet, m.m. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:128	Vissa inomhusmiljöfrågor. <i>M</i>
Skr. 2001/2002:129	Integrationspolitik för 2000-talet. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:130	Fordonslag, m.m. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:131	Vissa ändringar i systemet för statsstödd exportfinansiering. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:132	Direktivet om sena betalningar. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:133	Ersättning för trafikskador utomlands. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:134	Ändringar i konsumentköplagen. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:135	Sveriges antagande av rambeslut om bekämpande av terrorism. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:136	Redovisningen av Svenska kyrkans fastigheter i fastighetsregistrets inskrivningsdel. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:137	Handel med skogsfrö och skogsplantor. <i>N</i>

Prop. 2001/2002:138	Utökad resegaranti för konsumenter. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:139	Höjda ansvarsbelopp vid oljeskador till sjöss. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:140	Begränsning av rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägar rättigheter och på andelar i svenska och utländska handelsbolag m.m. <i>Fi</i>
Skr. 2001/2002:141	Redogörelse för bolagiseringen av affärsverket Statens järnvägar. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:142	Ändringar i lagen om offentlig upphandling, m.m. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:143	Samverkan för en trygg, effektiv och miljövänlig energiförsörjning. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:144	Lag om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:145	Ändringar i arbetsmiljölagen. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:146	Verkställighet av utländska domar på privaträttens område. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:147	Snabbare lagföring. <i>Ju</i>
Skr. 2001/2002:148	Mål och inriktning för det svenska arbetet med konsumentfrågor i EU. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:149	Sveriges tillträde till Förenta nationernas internationella konvention om bekämpande av finansiering av terrorism. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:150	Lag om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster, m.m. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:151	Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen. <i>N</i>
Skr. 2001/2002:152	Ansvarsfullt fiske – svenska prioriteringar för EU:s framtida fiskeripolitik. <i>Jo</i>
Prop. 2001/2002:153	Lotterier över Internet m.m. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:154	Anpassning av skattereglerna för utomlands bosatta pensionärer i det reformerade pensionssystemet. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:155	Världsavtal för Organisationen för det globala nätverket för vattenfrågor, m.m. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:156	Stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:157	Ett forskningsarbete med Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) och fördraget om observationsflygningar. <i>Fö</i>
Prop. 2001/2002:158	Samhällets säkerhet och beredskap. <i>Fö</i>
Prop. 2001/2002:159	Frivillig försvarsverksamhet inom totalförsvaret. <i>Fö</i>
Skr. 2001/2002:160	Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2001. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:161	Rekryteringsbidrag vid vuxenstudier. <i>U</i>
Prop. 2001/2002:162	Märkningsdirektivet om tobaksvaror. <i>S</i>
Prop. 2001/2002:163	Administrationn av specialistkompetenskurser under läkarnas vidareutbildning. <i>S</i>
Prop. 2001/2002:164	Socialförsäkringsförmåner vid institutionsvistelse på statens bekostnad. <i>S</i>
Prop. 2001/2002:165	Skatteregler mot handel med skalbolag. <i>Fi</i>
Skr. 2001/2002:166	Barnpolitiken – arbetet med strategin för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter. <i>S</i>
Prop. 2001/2002:167	Ändringar i konkurrenslagen för effektivare kartellbekämpning, m.m. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:168	Tillämpning av EG-förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:169	Ändringar i lagen om beredskapslagring av olja och kol. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:170	Vissa frågor om koncessionsavgift på televisionens område. <i>Ku</i>
Skr. 2001/2002:171	Unescos världsarvskonvention och de svenska världsarvsobjekten. <i>Ku</i>

Skr. 2001/2002:172	Nationell strategi för hållbar utveckling. <i>M</i>
Skr. 2001/2002:173	En samlad naturvårdspolitik. <i>M</i>
Prop. 2001/2002:174	Utgått.
Prop. 2001/2002:175	Ett system för individuell kompetensutveckling. <i>N</i>
Skr. 2001/2002:176	Kultur och delaktighet. <i>Ku</i>
Prop. 2001/2002:177	Sänkt skatt på alkylatbensin. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:178	Barn i väpnade konflikter – Fakultativt protokoll till FN:s konvention om barnets rättigheter. <i>S</i>
Prop. 2001/2002:179	Fortsatt svenskt deltagande i en internationell säkerhetsstyrka i Afghanistan. <i>UD</i>
Skr. 2001/2002:180	Redovisning av AP-fondernas verksamhet år 2001. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:181	Mottagning av avfall i hamnar. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:182	ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning och utvisning. <i>UD</i>
Prop. 2001/2002:183	Ändringar i lagen om vägtrafikregister. <i>N</i>
Prop. 2001/2002:184	Extraordinära händelser i kommuner och landsting. <i>Ju</i>
Prop. 2001/2002:185	Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd vid massflykt. <i>UD</i>
Skr. 2001/2002:186	Ett barnrättsperspektiv i internationellt utvecklingssamarbete. <i>UD</i>
Skr. 2001/2002:187	Sveriges genomförande av EU:s sysselsättningsstrategi. <i>N</i>
Skr. 2001/2002:188	Utbildning för kunskap och jämlikhet – Regeringens utvecklingsplan för kvalitetsarbete i förskola, skola och vuxenutbildning. <i>U</i>
Prop. 2001/2002:189	En ny djurskyddsmyndighet. <i>Jo</i>
Prop. 2001/2002:190	Riksrevisionen. <i>Fi</i>
Prop. 2001/2002:191	Ekonomisk brottslighet, m.m. <i>Ju</i>
Prop. 2002/2003:1	Budgetpropositionen för 2003. <i>Fi</i>
Prop. 2002/2003:2	Vissa socialförsäkringsfrågor m.m. <i>S</i>
Skr. 2002/2003:3	2002 års redogörelse för tillämpningen av lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. <i>Ju</i>
Prop. 2002/2003:4	Administrativ samverkan mellan tingsrätt och länsrätt. <i>Ju</i>
Prop. 2002/2003:5	Vissa mervärdeskattefrågor, m.m. <i>Fi</i>
Prop. 2002/2003:6	Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro. <i>Fi</i>
Prop. 2002/2003:7	Ändring av övergångsbestämmelser för vissa finansiella företag. <i>Fi</i>
Skr. 2002/2003:8	Regeringens redogörelse för regelförenklaringsarbetet med särskild inriktning på små företag. <i>N</i>
Prop. 2002/2003:9	Sjukhus med vinstsyfte; förlängd giltighet av lagen (2000:1440) om inskränkning i landstingens rätt att överlämna driften av akutsjukhus till annan. <i>S</i>
Prop. 2002/2003:10	Straffrättsliga sanktioner mot överträdelse av EG:s punktskatte regler för alkohol, tobak och mineraloljor. <i>Fi</i>
Prop. 2002/2003:11	Stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater och Kroatien. <i>UD</i>
Prop. 2002/2003:12	Olika bostadsrättsfrågor. <i>Ju</i>
Skr. 2002/2003:13	Kontroll av postförsändelser. <i>Fi</i>
Prop. 2002/2003:14	Senareläggning av premiepensionens efterlevnadsskydd före pensionstiden. <i>Fi</i>

Prop. 2002/2003:15	Utvidgning av reglerna om framskjuten beskattning vid vissa andelsbyten. <i>Fi</i>
Prop. 2002/2003:16	Avtal mellan Sverige och Norge om beskattningen vid byggande, underhåll och drift av den nya Svinesundsförbindelsen. <i>Fi</i>
Prop. 2002/2003:17	Förvärv av stöldgods i god tro. <i>Ju</i>
Prop. 2002/2003:18	Ersättning vid flygolyckor. <i>Ju</i>
Prop. 2002/2003:19	Konventionen mot kvinnodiskriminering och frågan om ett individuellt klagomålsförfarande. <i>N</i>
Prop. 2002/2003:20	Samverkan mellan kommuner och landsting inom vård- och omsorgsområdet. <i>S</i>
Prop. 2002/2003:21	Fortsatt svenskt deltagande i en internationell säkerhetsstyrka i Afghanistan. <i>UD</i>
Skr. 2002/2003:22	Återkallelse av proposition 2002/03:9 Sjukhus med vinstsyfte; förlängd giltighet av lagen (2000:1440) om inskränkning i landstingens rätt att överlämna driften av akutsjukhus till annan. <i>S</i>
Skr. 2002/2003:23	Hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål under år 2001. <i>Ju</i>
Prop. 2002/2003:24	Överlåtelse av aktier i Svenska skogsplantor AB till Sveaskog AB. <i>N</i>
Skr. 2002/2003:25	Uppföljning av den Nationella handlingsplanen för handikappolitiken. <i>S</i>
Prop. 2002/2003:27	Vissa överklaganden enligt plan- och bygglagen. <i>M</i>
Skr. 2002/2003:28	Migration och asylpolitik. <i>UD</i>
Skr. 2002/2003:29	Johannesburg – FN:s världstoppmöte om hållbar utveckling. <i>M</i>
Skr. 2002/2003:30	Uppföljning av den Nationella handlingsplanen för äldrepolitiken. <i>S</i>
Skr. 2002/2003:31	Utvärdering av miljömålet i konsumentpolitiken. <i>Ju</i>
Prop. 2002/2003:35	Mål för folkhälsan. <i>S</i>
Prop. 2002/2003:36	Behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. <i>S</i>

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 2002

I SOU-serien trycks de betänkanden och utredningsrapporter som utarbetas av kommittéer och utredningar m.m. efter regeringens direktiv. Utredningsdirektiven publiceras i en särskild serie. Numreringen nedan hänför sig till den löpande årsserien och förkortningen efter betänkandets namn hänför sig till ansvarigt departement, *T.ex. SOU 2002:1 Samordning och regress. Ersättning vid personskada. Ju. (Justitiedepartementet)*

1. Samordning och regress. Ersättning vid personskada. *Ju*
2. Datainspektionen. Kompetens – Effektivitet – Service. *Ju*
3. Psykisk störning, brott och ansvar. *Ju*
4. Gränsövervakning under höjd beredskap. *Fö*
5. Handlingsplan för ökad hälsa i arbetslivet. + Bilagor. *S*
6. Arbetstiden – pengarna eller livet. *N*
7. Konkurrensen på elmarknaden. *N*
8. Företrädaransvar. *Fi*
9. Skatt på avfall idag – och i framtiden. *Fi*
10. Reformerad räddningstjänstlagstiftning. *Fö*
11. Långsiktig utvecklingsstrategi för transportsystemet i Stockholm – Mälardalsregionen. *N*
12. Arbetstiden – kortare arbetstid eller mer ledigt. *N*
13. Vår anhöriginvandring. *UD*
14. Statlig tillsyn. Granskning på medborgarnas uppdrag. *Ju*
15. IT och Äldre. *N*
16. Stabiliseringspolitik i valutaunionen.+ Bilagedel. *Fi*
17. Riksrevisionen. Organisation och resurser. *Fi*
18. Personlig integritet i arbetslivet. *N*
19. Allmänna arvsfonden och Arvsfondsdelegationen. *S*
20. Guide på Internet – ett stöd för medborgarens möte med det offentliga. *SB*
21. Att äga sin lägenhet. *Ju*
22. Arbetstiden – internationell jämförelse av arbetstid. *N*
23. Tillsyn över vägtrafiksäkerheten – en vägtrafikinspektion. *N*
24. Vem använder Internet och till vad? Spridning av Internet bland befolkningen. *N*
25. Vårt digitala tjänstesamhälle – vision 2011+. *N*
26. Frigivning från livstidsstraff. *Ju*
27. Mål i mun. Förslag till handlingsprogram för svenska språket. + Bilagor. *Ku*
28. Rapport till regeringen om den allmänna inriktningen på arbetet gällande en nationell utjämning av verksamhetskostnader enligt lagen om stöd och service till viss funktionshindrade. *Fi*
29. Riv ålderstrappan! Livslopp i förändring. *S*
30. Märk – värdig jämställdhet. *N*
31. Vinst för vården. *S*
32. Den arbetsgivarpolitiska delegeringen i staten – en samlad utvärdering. *Ju*
33. Ändrad indelning? En översyn av reglerna för indelningsändringar. *Ju*

34. Muskövarvet – Utveckling eller avveckling? *Fö*
35. Ny handelsbolagsbeskattning. *Fi*
36. Euro till jordbruket – spekulering eller säkerhet? *Jo*
37. Osmo Valloutredning om en utredning. *Ju*
38. Digital Radio. Kartläggning och analys. *Ku*
39. STYROM. Översyn av Försvarets Materielverk. *Fö*
40. Statlig skog och skyddad mark. Del 1 och Del 2. *N*
41. Konsumentskydd vid finansiell rådgivning. *Ju*
42. Den gemensamma valdagen och andra valfrågor. *Ju*
43. Ett utvidgat skydd mot diskriminering. *N*
44. Snabbare lagföring 3 – Snatteribrott. *Ju*
45. Snabbare lagföring 4 – Ett snabbförfarande för brottmål. *Ju*
46. Plats för slutförvaring av kärnavfall? Förstudier i åtta kommuner. *M*
47. Våra skatter? + Bilagor volym A och B. *Fi*
48. Rätt på spåret. *N*
49. Arbetstiden – livets gränser. En skrift om jämställdhets- och hälsoaspekter på arbetstidsförkortning. *N*
50. Miljöbalken under utveckling. Ett principbetänkande. *M*
51. Breddtjänster – ett nytt skede i IT-politiken. *N*
52. Beskattning av småföretagare. Del 1. 3:12-reglerna. Del 2. Generationsskiften. *Fi*
53. Tandvården till 2010. *S*
54. En ny prisinformationslag. *Ju*
55. IT-stomnät till vissa kommuner. *N*
56. Investeringsfonder. Förslag till ny lag. *Fi*
57. Ny organisation för Patent- och registreringsverket. *N*
58. Tid – för arbete och ledighet. *N*
59. Omställningsavtal. Ett aktivare stöd till uppsagda. *N*
60. Lag om elektronisk kommunikation. *N*
61. Framtidens nämndemän. *Ju*
62. Kunskapsläge sjukförsäkringen. *S*
63. Kärnavfall – forskning och teknikutveckling. KASAM:s yttrande över SKB:s FUD-program 2001. *M*
64. Vissa vägtrafikskattefrågor. *Fi*
65. En vägtrafikinspektion. *N*
66. Bokpriskommissionens delrapport I. Det skall vara billigt att köpa böcker och tidskrifter. *Ku*
67. Industrisamhällets kulturarv. *Ku*
68. Sociala skillnader i skaderisker. En rapport om den socioekonomiska fördelningen av skador bland barn och ungdomar i Sverige. *S*
69. Människosmuggling och offer för människohandel. *UD*
70. Polisverksamhet i förändring. *Ju*
71. Nationell handlingsplan mot våld i nära relationer. *Ju*

72. Verkställighet av vissa trafikböter/trafikavgifter för utländska trafikanter. *N*
73. Förbättrad statistik om hushållens inkomster. *Ju*
74. Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv. Del 1 och Del 2 – författningsförslag och bilagor. *Fi*
75. Utrota svälten. Livsmedelssäkerhet, ett nationellt och globalt ansvar. *Jo*
76. Ohälsa till följd av tandfyllningsmaterial. Särskilda medel för kunskapsutveckling. *S*
77. Sametingets roll i det svenska folktyret. *Jo*
78. Arkiv för alla – nu och i framtiden. *Ku*
79. Svenska unescorådet i framtiden – en översyn. *U*
80. Koncentrerad arbetsskadehandläggning – för likformighet och rättvisa. *S*
81. Riksdagens roll i EU. *SB*
82. EU – demokratiskt och effektivt? *SB*
83. Ledningsrätt för elektroniska kommunikationsnät. *Ju*
84. Ett internationellt kommunalförbund. *Ju*
85. Bilagor till Gränskommunutredningens betänkande SOU 2002:84. *Ju*
86. Etisk prövning av djurförsök. *Jo*
87. Rikets säkerhet och den personliga integriteten. De svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddande verksamhet sedan år 1945. *Ju*
88. Politisk övervakning och personal kontroll 1945–1969. Säkerhetspolisens medverkan i den politiska personalkontrollen. *Ju*
89. Politisk övervakning och personalkontroll 1969–2002. Förutsättningarna för säkerhetspolisens politiska registreringar och medverkan i personal kontrollen. *Ju*
90. Den farliga fredsrörelsen. Säkerhetstjänsternas övervakning av fredsorganisationer, värnpliktsvägrare och FNL-grupper 1945–1990. *Ju*
91. Hotet från vänster. Säkerhetstjänsternas övervakning av kommunister, anarkister m.m. 1965–2002. *Ju*
92. Det grå brödrskapet. En berättelse om IB. *Ju*
93. Övervakningen av »SKP-komplexet«. *Ju*
94. Övervakningen av nazister och högerextremister. *Ju*
95. Forskarrapporter till Säkerhetstjänstkommissionen. *Ju*
96. Allmänhetens tillgång till EU-relaterad information. *UD*
97. Ordning och reda bland allmänna handlingar. *Ju*
98. Internationella brott och svensk jurisdiktion. Del 1 och del 2, bilagor. *Ju*
99. Barns skador i Sverige. Barnskadeatlas med frekvenser och trender på nationell-, läns- och kommunnivå 1987–2000. *S*
100. Uthållig användning av torv. *N*
101. Företagsutveckling på regional nivå. *N*
102. Legal information and the Internet. – Experiences and challenges. *N*
103. Utjämnning av LSS-kostnader. *Fi*
104. Investeringsfonder. Förvaringsinstitut, avgifter m.m. *Fi*
105. Klart som vatten. *M*
106. Visstidsutbildning vid statliga resurscenter. *U*
107. Bestämmelser om miljö kvalitet. Ramdirektivet för vatten. *M*

108. Fred och säkerhet. Svensk säkerhetspolitik 1969–1989. *UD*
109. Myndighetsfrågor m.m. *N*
110. Allmän kameraövervakning. *Ju*
111. Skydd för forskningsverksamhet. *U*
112. Law and Information Technology. Swedish Views. *N*
113. Tullverkets brottsbekämpning. Integritet – Effektivitet. *Fi*
114. Gemensamt genomförande. Avtal för bättre klimat. *N*
115. Skärpning gubbar! Om konkurrensen, kvaliteten, kostnaderna och kompetensen i byggsektorn. *Fi*
116. EU:s utvidgning och arbetskraftens fria rörlighet. *UD*
117. Polisverksamhet i förändring – del 2. *Ju*
118. Utveckling och förbättring av den ekonomiska statistiken. *Ju*
119. Rättslig reglering av stamcells forskning. *S*
120. Åtta vägar till kunskap. En ny struktur för gymnasieskolan. *U*
121. Skollag för kvalitet och likvärdighet. *U*
122. Göteborg 2001. *Ju*
123. ITPS utlandsverksamhet – vissa frågor. *N*

DEPARTEMENTSSERIEN 2002

I departementsserien (Ds) trycks rapporter från arbetsgrupper och utredningar som huvudsakligen görs inom Regeringskansliet. Vidare kan vissa remissammanställningar och sammanfattningar från seminarier och liknande som har ett mer allmänt intresse publiceras i denna serie. Numreringen hänför sig till den löpande årsserien och förkortningen efter betänkandets namn hänför sig till ansvarigt departement. *T.ex. Ds 2002:1 Domare och åklagare i internationella insatser. Ju (Justitiedepartementet).*

1. Domare och åklagare i internationella insatser. *Ju*
2. Ersättning vid flygolyckor. *Ju*
3. Vård i Tiden. Strategier och åtgärder för att bredda användningen av telemedicin och distansöverbyggande vård. *S*
4. Handlingsplan mot dopning inom idrotten. *N*
5. Reformerade bank- och finansieringsrörelse regler. *Fi*
6. Adels offentlighetsrättsliga status. *Ju*
7. Hoten mot kommunerna – en ESO-rapport om ansvarsfördelning och finansiering i framtiden. *Fi*
8. Effektivare pantbrevshantering – registrering av obelånade pantbrev. *Ju*
9. Staten fick Svarte Petter – en ESO-rapport om bostadsfinansieringen 1985–1993. *Fi*
10. Riv hindren för äldre i arbetslivet! En kartläggning och ett diskussionsunderlag från Näringsdepartementets seniorgrupp. *N*
11. Klassfrågan – en ESO-rapport om lärartätheten i skolan. *Fi*
12. The School's Need for Resources – A Report on the Importance of Small Classes. *Fi*
13. Utövandets av barns rättigheter i familjerättsprocesser. *Ju*
14. Gyllene år med silverhår – för vissa eller för alla? Ett bokslut över pensionärernas ekonomiska situation under 1990-talet. *S*
15. Den nya Riksskatteverket. *Fi*
16. Inkomstskatteregler vid leasing av inventarier. *Fi*
17. Vissa ändrade regler för körkort och alkohol. *N*
18. Att hålla balansen – en ESO-rapport om kommuner och budgetdisciplin. *Fi*
19. Nästa steg. Delrapport från Arbetsgruppen för ny nationell IT-strategi för skolan, U 2001:C. *U*
20. Benchmarking av näringspolitiken 2002. Sverige i ett internationellt perspektiv. *N*
21. Lärobok för regelnissar – en ESO-rapport om regelhantering vid avregleringar. *Fi*
22. Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaron. *Fi*
23. Hur står det till med hälso- och sjukvården och äldreomsorgen. Vad säger brukarundersökningar och andra mått på kvaliteten. *S*
24. Framtid med Asien. En uppföljning av regeringens Asienstrategi. *UD*
25. Tillträdesförbud. *Ju*
26. Ett centrum mot rasism och andra former av intolerans. *N*
27. Öppna Sverige – för en öppen offentlig förvaltning. Rapport och förslag från Rådet för Öppna Sverige. *Ju*
28. Tilläggsprotokollet till kvinnodiskrimineringskonventionen. Ratificering av ett tilläggsprotokoll till Förenta Nationernas konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor om ett klagomålsförfarande. *N*
29. Några frågor om sekretess. *Ju*
30. Arbetskraftsutbudet och välfärden – aktuell politik och framtida utmaningar. *N*
31. Att bekämpa mul- och klövsjuka – en ESO-rapport om ett brännbart ämne. *Fi*

32. Welfare in Sweden. The Balance Sheet for the 1990s. *S*
33. Upphävande av ägofredslagen m.m. *Jo*
34. Rapport om tillväxtavtalen. Andra året. *N*
35. Straffansvar för terroristbrott. *Ju*
36. Afrika i förändring – en uppföljning av regeringens Afrikaskrivelse. *UD*
37. Registrering av hyresförmedlare. *Ju*
38. Beslut i EU – pelarindelning eller inte. *SB*
39. Genomförande av EG-direktiv på sjöfartsområdet m.m. *N*
40. Lag om elcertifikat. *N*
41. Barnperspektivet i mål om utvisning på grund av brott. *Ju*
42. Redovisning och värdering av finansiella instrument. *Ju*
43. Lokal idrottsutveckling med stöd ur Allmänna arvsfonden. Slutrapport från Idrottsarbetsgruppen. *N*
44. Gallring av uppgifter i kreditupplysningar. *Ju*
45. The Swedish Enforcement Code. *Ju*
46. Östersjöprogram för framtiden. Studie gällande behovet av fortsatta särskilda statliga insatser för att främja näringslivsutveckling i Östersjöregionen efter år 2003. *UD*
47. Kompetensförsörjning på arbetsmarknaden. Strategiska utvecklingstendenser. *N*
48. Sekretess för fotografier i offentliga register m.m. *Ju*
49. Den svenska sjukan – sjukfrånvaron i åtta länder. *Fi*
50. Depositioner vid svenska utlandsmyndigheter vid tiden för den nazistiska förföljelsen och andra världskriget. *UD*
51. Mervärdesskatten på ekologiska livsmedel. *Fi*
52. What Price Enlargement? – Implications of an expanded EU. *Fi*
53. Prissättning inom läkemedelsförmånerna. *S*
54. Svenska och utländska äktenskap. *Ju*
55. e-lärande som utmaning. Slutrapport från Arbetsgruppen för ny nationell IT-strategi för skolan. *U*
56. Hållfast arbetsrätt – för ett föränderligt arbetsliv. + Bilagedel. *N*
57. Bokföringsbrott och brott mot borgenärer. *Ju*
58. »Huru skall statsvercket granskas?« – Riksdagen som arena för genomlysning och kontroll. *Fi*
59. Europeisk insolvens. *Ju*
60. En ny lag om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration. *S*
61. Redovisning och värdering av finansiella instrument i kreditinstitut och värdepappersbolag samt vissa andra redovisningsfrågor för finansiella företag. *Fi*
62. Lag om europeisk arresteringsorder och överlämnande för brott inom EU. *Ju*
63. Starkare ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att minska sjukfrånvaron. *Fi*
64. Sveriges tillträde till det operativa Schengensamarbetet – en migrationspolitisk utvärdering ett år senare. *UD*
65. Inför en ändrad minerallag. Vissa kompletterande mineralpolitiska frågor. *N*
66. Stöd till vuxnas lärande. Förslag till lag. *U*
67. Sveriges tillträde till Europarådets straffrättsliga konvention om korrupktion, m.m. *Ju*

KOMMITTÉDIREKTIV 2002

Numreringen hänför sig till den löpande årserien. När det gäller tilläggsdirektiv till en pågående utredning, har kommitténs/utredningens beteckning angivits inom parentes. Förkortningen efter betänkandets namn hänför sig till ansvarigt departement. *T.ex. Dir. 2002:1 EU:s utvidgning och arbetskraftens rörlighet. UD (Utrikesdepartementet).*

1. EU:s utvidgning och arbetskraftens rörlighet. *UD*
2. Kommissionen för bokprisfrågor m.m. *Ku*
3. Tilläggsdirektiv till Stockholmsberedningen (N 2001:02). *N*
4. Analysgrupp för frågor rörande hälsa och ohälsa i arbetslivet. *S*
5. Översyn av möjligheterna att fastställa och fördela utdelningsbara överskott i den inkomstgrundande ålderspensionens fördelningssystem. *S*
6. En nationell narkotikasamordnare. *S*
7. En gränsdragningskommission för renkötselområdet. *Jo*
8. Tilläggsdirektiv till Gymnasiekommittén 2000 (U 200:06). *U*
9. Tilläggsdirektiv till 1999 års skollagskommitté (U 1999:01). *U*
10. Översyn av tillämpning av lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. *S*
11. En sammanhållen diskrimineringslagstiftning. *N*
12. Tilläggsdirektiv till Diskrimineringsutredningen 2001 (N 2001:01). *N*
13. Viss behandling av personuppgifter inom Försvarmakten och Försvarets radioanstalt. *Fö*
14. Tilläggsdirektiv till Skattebasutredningen. *Fi*
15. Delegation med uppgift att medverka till att långsiktigt stärka den regionala utvecklingen i delar av norra Sveriges inland. *N*
16. Delegation med uppgift att medverka till att långsiktigt stärka den regionala utvecklingen i delar av Bergslagen, Dalsland och Värmland. *N*
17. Översyn av vissa frågor om ledningsrätt. *Ju*
18. Problem med hundar i samhället. *Jo*
19. Kvinnor på ledande poster i näringslivet. *N*
20. Tilläggsdirektiv till Utredningen om vissa hjälpmedel för personer med funktionshinder samt om vissa insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (S 2001:02). *S*
21. Företrädesordning vid försäljning av bostäder eller aktier i allmännyttiga bostadsföretag. *Fi*
22. Arbetsmarknadspolitiska program för personer med nedsatt arbetsförmåga. *N*
23. Tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av polisens arbetsuppgifter (Ju 2000:17). *Ju*
24. Konkurrensen, kvaliteten och kostnaderna i byggsektorn. *Fi*
25. Avveckling av Distansutbildningsmyndigheten. *U*
26. Tilläggsdirektiv till Vägtrafikskatteutredningen (Fi 2001:08). *Fi*
27. Förberedelser inför FAO:s världslivsmedelstoppmöte den 10–13 juni 2002. *Jo*
28. Vissa företagsskattefrågor. *Fi*
29. Behov av skydd för störningskänslig forskningsverksamhet. *U*
30. Icke vinstutdelande aktieföretag. *Ju*
31. Översyn av personuppgiftslagen. *Ju*

32. Genomförande av några patenträttsliga konventioner, m.m. *Ju*
33. Utredning om säkerhet och strålskydd vid svenska kärnkraftverk. *M*
34. Styrning och inriktning av Samhall AB. *N*
35. Inrättande av en ny myndighet – Läkemedelsförmånsnämnden. *S*
36. Visstidsplacering. *U*
37. Tilläggsdirektiv till Miljöbalkskommittén (M 1999:03). *M*
38. Uppföljning av förskrivning av användning av läkemedel. *S*
39. Översyn av lagen (1999:1030) om underhållsstöd. *S*
40. Allmänna samlingslokaler. *Ju*
41. Utveckling av det militära försvarets utbildningssystem. *Fö*
42. Översyn av Totalförsvarets forskningsinstitut. *Fö*
43. Översyn av regler och praxis vid verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut. *UD*
44. Översyn av reglerna för koncessionsavgift på televisionens område. *Ku*
45. Utredning om ökad koncentration av handläggningen av arbetsskadeärenden m.m. samt skapandet av en kunskapsbank. *S*
46. Översyn av va-lagstiftningen m.m. *M*
47. Översyn av studiehjälpen. *U*
48. Tilläggsdirektiv till Värdepappersfondsutredningen (Fi 2000:02). *Fi*
49. Flyktningstatus för personer som är förföljda på grund av kön eller sexuell läggning. *UD*
50. Tilläggsdirektiv till Utredningen om en ny myndighet med placeringsuppgifter för beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred och för höjd beredskap (Fö 2001:04). *Fö*
51. Tilläggsdirektiv Översyn av Försvarets materielverk (Fö 2001:01). *Fö*
52. Tilläggsdirektiv till Riksrevisionsutredningen (Fi 2001:10). *Fi*
53. Tilläggsdirektiv till Kollektivtrafikkommittén (N 2001:05). *N*
54. Granskningsgrupp för byggande av tunnlar genom Hallandsås. *N*
55. Förmyndare, gode män och förvaltare. *Ju*
56. Tilläggsdirektiv till Göteborgskommittén (Ju 2001:08). *Ju*
57. Utveckling av området civil säkerhet inom Östersjöstaternas råd. *Fö*
58. Tilläggsdirektiv till kommittén om genetiska undersökningar m.m. *S*
59. Organisationskommittén för inrättandet av en nämnd för stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag. *Fi*
60. Bemötande, utredning och vård av personer som relaterar sina symtom till dentala materiel m.m. *S*
61. Pälsdjursnäringen i Sverige. *Jo*
62. Organisationskommitté för ett samverkanscenter i Kramfors för katastrof- och fredsinsatser. *UD*
63. Tilläggsdirektiv till Gränskommunutredningen (Ju 2001:05). *Ju*
64. Förbättrade kunskaper om missbildningar m.m. *S*
65. Tilläggsdirektiv till Arkivutredningen Arkiv för alla (Ku 2001:02). *Ku*
66. Innovativ verksamhet inom kommuner och landsting. *U*
67. Nationellt system för omhändertagande av radioaktivt avfall från icke kärnteknisk verksamhet. *M*
68. Samhällets insatser mot hiv/aids. *S*

69. Utvärdering av genomförda förändringar av tingsrättsorganisationer. *Ju*
70. Utgå
71. Översyn av kommunernas administration av lokala trafikföreskrifter m.m. *N*
72. Tilläggsdirektiv till utredningen om IT-stomnät till vissa kommuner (N 2001:14). *N*
73. Tilläggsdirektiv till utredningen om råd för konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor. *N*
74. Utredning om vissa frågor när det gäller Institut för tillväxtpolitiska studiers utlandsverksamhet. *N*
75. Arbetstagarinflytande i europabolag. *N*
76. Myndigheter på skolområdet. *U*
77. Tilläggsdirektiv till utredningen om allmänhetens tillgång till EU-information (UD 2001:04). *UD*
78. Gemensam radiokommunikation för skydd. *N*
79. Utvärdering av Rådet för insyn av Försvarsmakten. *Fö*
80. Utredning om rörlighetsstimulanser. *N*
81. Tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av polisens arbetsuppgifter (Ju 2000:17). *Ju*
82. Tilläggsdirektiv till Kommittén om tillsynen över polis och åklagare (Ju 2000:15). *Ju*
83. Offentlighet för partiers och valkandidaters intäkter. *Ju*
84. Tilläggsdirektiv till utredningen om tydligare och effektivare statliga tillsyn (Tillsynsutredningen) (Ju 2000:06). *Ju*
85. Tilläggsdirektiv till utredningen om utvärdering av digital radio m.m. (Ku 2001:03). *Ku*
86. Den statliga lantmäteriverksamheten. *M*
87. Översyn av reglerna om fastighetsskatt på småhus m.m., förmögenhetsskatt samt arvs- och gåvoskatt. *Fi*
88. Genomförande av EG:s direktiv om allmän produktsäkerhet. *Ju*
89. Vårdnad, boende och umgänge. *Ju*
90. En ny kriminalvårdslag. *Ju*
91. Rådet för kommunala analyser och jämförelser. *Fi*
92. Översyn av patientskadelagen (1996:799) och läkemedelsförsäkringen. *S*
93. Frågor om byggnadsdeklarationer, byggnadsregister och byggförsäkringar. *M*
94. Översyn av Finansinspektionens roll och resursbehov. *Fi*
95. Översyn av det allmänna ingripanden vid ungdomsbrott. *Ju*
96. Skyddet för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse m.m. *Ku*
97. Översyn av plan- och bygglagstiftningen. *M*
98. Samhällsekonomiskt effektiva godstranporter. *N*
99. Tilläggsdirektiv till Utredningen om onödiga respektive långa djurtransporter samt slakt av djur nära uppfödningplatsen. *Jo*
100. Samordning av informationsförsörjning mellan statliga, kommunala och enskilda aktörer inom det civila försvaret eller som är verksamma vid krishantering i fred. *Fö*
101. Överförande av verksamheten SverigeDirekt m.m. *Ju*
102. Havsmiljökommissionen. *M*
103. Angående vissa frågor om informationssäkerheten i samhället. *Fö*
104. Utgå
105. Utbildning i svenska för invandrare. *U*

106. Redovisning enligt internationella redovisningsstandarder. *Ju*
107. Tilläggsdirektiv till 2002 års ledningsrättsutredningen (Ju 2002:03). *Ju*
108. Vissa färdtjänstfrågor. *N*
109. Utvärdering av Miljö- och landsbygdsprogrammet efter halva programperioden. *Jo*
110. Utgår
111. En ny myndighet för tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen. *N*
112. Översyn av Glesbygdsvverkets roll och uppdrag inom den nya regionala utvecklingspolitiken. *N*
113. Internationell kulturverksamhet. *Ku*
114. Översyn av styrningen av länsstyrelsernas verksamhet. *Fi*
115. Kommission för analys av behovet av åtgärder som säkerställer förtroendet för det svenska näringslivet. *SB*
116. Parlamentarisk kommitté för översyn av hyressättning av vissa ändamålsfastigheter inom statlig förvaltning, m.m. *Fi*
117. Utredning om införlivandet av kommissionens direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt vissa företags ekonomiska verksamhet. *N*
118. Tilläggsdirektiv till Utredningen om skyddstider för sjukpenninggrundande inkomst (S 2001:09). *S*
119. Tilläggsdirektiv till Djurförsöksetiska utredningen (Jo 2001:02). *Jo*
120. Studiesocial utredning. *S*
121. Tilläggsdirektiv till Utredningen om internationella adoptioner m.m. (S 2001:08). *S*
122. Avveckling av Riksrevisionsverket. *Fi*
123. Utgår
124. Tilläggsdirektiv till utredningen om EU:s utvidgning och arbetskraftens rörlighet (UD 2002:01). *UD*
125. Tilläggsdirektiv till utredningen om svenskt säkerhetspolitiskt agerande 1969-1989 (UD 2000:04). *UD*
126. Tilläggsdirektiv till Utredningen om utvärdering av vissa förändringar i tingsrättsorganisationen (Ju 2002:11). *Ju*
127. Tilläggsdirektiv till utredningen om utveckling av det militära försvarets utbildningssystem (Fö 2002:02). *Fö*
128. Tilläggsdirektiv till utredningen om järnvägssektorns organisation m.m. (N 2001:09). *N*
129. Tilläggsdirektiv till Utredningen om vissa frågor när det gäller Institutet för tillväxtpolitiska studiers utlandsverksamhet (N 2002:11). *N*
130. Offentlighet och sekretess i skolan. *U*
131. Tilläggsdirektiv till Utredningen om läromedel för barn, elever och vuxenstuderande med funktionshinder (U 2001:05). *U*
132. Tilläggsdirektiv till utredningen om bemötande, utredning och vård av personer som relaterar sina symtom till dentala material (S 2002:06). *S*
133. Villkor för arbetstagare inom utrikesförvaltningen m.fl. under utlandsstationering. *UD*
134. Tilläggsdirektiv till 11 september-utredningen (Ju 2001:13). *Ju*
135. Tilläggsdirektiv till utredningen Radiokommunikation för effektiv ledning (N 2002:16). *N*
136. Tilläggsdirektiv till utredningen Tillsyn över tolkförmedlingar (N 2002:09). *N*
137. Översyn av den rättsliga regleringen för fredsfrämjande samarbete med andra länder. *Fö*
138. Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av försäkringsbolagens placeringsregler m.m. (Fi 2001:11). *Fi*
139. Översyn av skuldsaneringslagen. *Ju*
140. Utgår

141. Översyn av reglerna om reducerade mervärdeskattesatser m.m. *Fi*
142. Kronofogdemyndigheternas organisation och arbetsuppgifter, m.m. *Fi*
143. Tilläggsdirektiv till utredningen Konstnärerna och trygghetssystemen (Ku 2001:04). *Ku*
144. Tilläggsdirektiv till Bokpriskommissionen (Ku 2002:01). *Ku*
145. Tilläggsdirektiv till utredningen om icke vinstutdelande aktiebolag (Ju 2002:06). *Ju*
146. Översyn av Totalförsvarets pliktverk. *Fö*
147. Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av regler och praxis vid verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut (UD 2002:12). *UD*
148. Forskarutbildningen och perioden efter doktorsexamen. *U*
149. Tilläggsdirektiv till Studiehjälpsutredningen (U 2002:05). *U*
150. Tilläggsdirektiv till utredningen om en ny myndighet för tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen (N 2002:17). *N*
151. Tilläggsdirektiv till utredningen om rörlighetsstimulanser (N 2002:19). *N*
152. Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av Försvarets radioanstalt (Fö 2001:03). *Fö*
153. Den statliga internrevisionen. *Fi*
154. Tilläggsdirektiv till Utredningen om pälsdjursnäringen i Sverige (Jo 2002:04). *Jo*
155. Översyn av verksamheten och arbetsformerna vid Statens ljud- och bildarkiv. *U*
156. Översyn av verksamheten och arbetsformerna vid Kungl. biblioteket. *U*
157. Tilläggsdirektiv till utredningen om ett råd för konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor (N 1997:08). *N*
158. Tilläggsdirektiv till utredningen om EU:s utvidgning och arbetskraftens rörlighet (UD 2002:01). *UD*
159. Översyn av systemet för finansiering av de statliga avtalsförsäkringarna. *Ju*
160. Fjärrvärme på värmemarknaden. *N*
161. Tilläggsdirektiv till utredningen om uppföljning av förskrivning och användning av läkemedel (S 2002:06). *S*
162. Tilläggsdirektiv till kommittén för översyn av utbildningen för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning (U 2002:01). *U*
163. Tilläggsdirektiv till Utlämningsdatautredningen (UD 2001:05). *UD*
164. Forum för levande historia. *Ku*
165. Tilläggsdirektiv till Djurförsöksetiska utredningen (Jo 2001:02). *Jo*
166. Översyn av socialförsäkringsadministrationen. *S*
167. Tilläggsdirektiv till Kommittén för ett europeiskt skoldatanät – EUN (U 1997:06). *U*
168. Tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av möjligheterna att fastställa och fördela utdelningsbara överskott i den inkomstgrundande ålderspensionens fördelningssystem (S 2002:02). *S*
169. Tilläggsdirektiv till utredningen om det långsiktiga energipolitiska programmet (N 2002:07). *N*

Medaljen instiftades år 1785 och utdelas av regeringen som erkänsla för personliga insatser för kulturella, vetenskapliga och andra allmännyttiga ändamål. Den latinska inskriptionen betyder Åt dem vilkas verksamhet gjort dem förtjänta därav.

Medaljen förekommer i guld i fyra storlekar, nämligen i 18:e storleken att bäras runt halsen i en kedja av guld, i 12:e storleken att bäras i band runt halsen samt i 8:e och 5:e storlekarna att bäras i band på bröstet.

12:e storleken

Lennart Nilsson En fotografigärning som gjort människan på en gång mer begriplig, mer komplex och samtidigt än mer märkvärdig och förunderlig.

8:e storleken

Lüfti Özkök Enastående och stilbildande insatser som fotograf, i synnerhet gestaltningarna av skönlitterära författare.

Monica Zetterlund Mångåriga och betydelsefulla insatser för svenskt kulturliv.

5:e storleken

Bengt-Arne Wallin Mångåriga och betydelsefulla insatser för svenskt musikliv.

Ilon Wikland Enastående förmåga att levandegöra miljöer och gestalter ur sitt eget och Astrid Lindgrens författarskap.

ANTAL TJÄNSTGÖRANDE I REGERINGSKANSLIET

Antal tjänstgörande, inklusive kommittéväsendet, som tjänstgjort under hel eller del av december månad varje år.

		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
CHEFER	kvinnor	59	77	102	106	114	116	122	124	141	142
	män	316	316	311	332	339	322	337	338	325	310
<i>Summa</i>		<i>375</i>	<i>393</i>	<i>413</i>	<i>438</i>	<i>453</i>	<i>438</i>	<i>459</i>	<i>462</i>	<i>466</i>	<i>452</i>
HANDLÄGGARE	kvinnor	563	604	640	749	867	889	969	1 085	1 102	1 171
	män	714	757	776	820	850	871	927	977	994	1 017
<i>Summa</i>		<i>1 277</i>	<i>1 361</i>	<i>1 416</i>	<i>1 569</i>	<i>1 717</i>	<i>1 760</i>	<i>1 896</i>	<i>2 062</i>	<i>2 096</i>	<i>2 188</i>
SAKKUNNIGA/ SPECIALISTER	kvinnor	190	189	278	271	301	276	285	319	262	300
	män	281	259	299	277	319	292	320	327	282	305
<i>Summa</i>		<i>471</i>	<i>448</i>	<i>577</i>	<i>548</i>	<i>620</i>	<i>568</i>	<i>605</i>	<i>646</i>	<i>544</i>	<i>605</i>
POLITISKT ANSTÄLLDA	kvinnor	65	70	65	65	63	62	70	80	74	72
	män	79	59	70	69	64	49	56	79	68	63
<i>Summa</i>		<i>144</i>	<i>129</i>	<i>135</i>	<i>134</i>	<i>127</i>	<i>111</i>	<i>126</i>	<i>159</i>	<i>142</i>	<i>135</i>
BASPERSONAL	kvinnor	974	961	990	969	987	925	907	907	872	840
	män	202	206	211	225	227	220	224	236	213	210
<i>Summa</i>		<i>1 176</i>	<i>1 167</i>	<i>1 201</i>	<i>1 194</i>	<i>1 214</i>	<i>1 145</i>	<i>1 131</i>	<i>1 143</i>	<i>1 085</i>	<i>1 050</i>
ÖVRIGA	kvinnor	14	6	17	8	11	1	0	0	0	3
	män	27	11	11	2	7	2	3	0	0	13
<i>Summa</i>		<i>41</i>	<i>17</i>	<i>28</i>	<i>10</i>	<i>18</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>16</i>
Regeringskansliet totalt		3 484	3 515	3 770	3 893	4 149	4 025	4 220	4 472	4 333	4 446
<i>varav kvinnor</i>		<i>1 865</i>	<i>1 907</i>	<i>2 092</i>	<i>2 168</i>	<i>2 343</i>	<i>2 269</i>	<i>2 353</i>	<i>2 515</i>	<i>2 451</i>	<i>2 528</i>
<i>varav män</i>		<i>1 619</i>	<i>1 608</i>	<i>1 678</i>	<i>1 725</i>	<i>1 806</i>	<i>1 756</i>	<i>1 867</i>	<i>1 957</i>	<i>1 882</i>	<i>1 918</i>
Räknat som årsarbetskrafter		3 378	3 414	3 660	3 784	4 055	3 926	4 119	4 372	4 249	4 349

Anm 1: I kategorin *politiskt anställda* inräknas statsråd, politiskt sakkunniga, politiska pressekreterare m.fl.

Anm 2: Med *baspersonal* menas kanslisekreterare, assistenter, servicepersonal m.fl.

ANTAL TJÄNSTGÖRANDE PER DEPARTEMENT

Antal tjänstgörande, inklusive kommittéväsendet, som tjänstgjort under hel eller del av december månad varje år.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Statsrådsberedningen	60	46	49	48	57	48	51	57	57	63
Justitiedepartementet	187	171	192	196	210	219	261	323	341	339
Utrikesdepartementet	1 392	1 412	1 443	1 441	1 544	1 518	1 630	1 645	1 502	1 507
Försvarsdepartementet	116	116	128	119	125	119	126	120	136	133
Socialdepartementet	188	193	204	189	226	211	236	216	217	255
Kommunikationsdepartementet	93	99	107	118	118	115				
Finansdepartementet	354	365	384	406	398	378	414	419	416	443
Utbildningsdepartementet	143	154	168	188	198	174	192	216	211	210
Jordbruksdepartementet	78	83	106	104	122	123	122	151	134	132
Arbetsmarknadsdepartementet	104	112	172	118	133	128				
Kulturdepartementet	108	105	70	92	99	95	150	160	93	89
Inrikesdepartementet	115	109	118	182	178	160				
Miljödepartementet	167	152	166	149	166	150	191	204	175	175
Näringsdepartementet	123	118	145	166	181	169	378	405	462	498
Förvaltningsavdelningen	256	280	318	377	394	418	469	556	589	579

Anm 1: Flera departement har under tidsperioden bytt namn.

Anm 2: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-31-12 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

Anm 3: Förvaltningsavdelningen har successivt övertagit administrativa arbetsuppgifter från departementen, t.ex. lokalvård, expeditionstjänst, bibliotek och IT-service.

Anm 4: I statistiken ovan ingår inte tjänstgörande i projekt och program som inte är departementsspecifika.

Anm 5: Under året har Regeringskansliets interrevision, vilken är placerad i Statsrådsberedningen, förstärkts.

PERSONALSAMMANSÄTTNING I REGERINGSKANSLIET

Uppgifterna avser förhållandet i december månad varje år.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Medellöner										
BASPERSONAL	13 432	13 582	14 082	14 788	15 558	15 811	16 975	17 425	18.091	19 256
HANDLÄGGARE	19 417	19 604	20 462	21 634	22 855	25 173	25 240	25 975	27.210	29 042
CHEFER	31 682	31 731	33 268	34 641	36 466	37 357	39 916	40 634	43.554	46 400
SAKKUNNIGA	22 620	22 812	23 747	24 485	26 646	27 818	29 767	31 028	32.268	34 191
POLITISKT ANSTÄLLDA	23 211	23 436	26 956	28 294	29 235	29 110	31 069	31 480	32.566	34 049

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Medelålder								
BASPERSONAL	42	43	43	43	44	43	45	45
HANDLÄGGARE	43	42	42	42	41	41	42	42
CHEFER	51	51	51	52	52	52	52	52
SAKKUNNIGA	41	41	42	42	42	42	42	42
POLITISKT ANSTÄLLDA	39	39	39	38	39	40	41	39

Anställningstid, antal år i genomsnitt

BASPERSONAL	11	11	12	12	12	12	13	13
HANDLÄGGARE	9	9	9	9	9	8	9	8
CHEFER	17	17	17	17	17	17	17	16
SAKKUNNIGA	2	2	2	2	2	2	2	2
POLITISKT ANSTÄLLDA	2	2	2	2	2	3	3	3

Anm 1: Statsministerns och statsrådets arvoden ingår inte i uppgifterna om medellöner.

REKRYTERING OCH PERSONALOMSÄTTNING M.M.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Antal externt rekryterade	595	594	632	591	963	588	451	436
varav från statlig verksamhet	303	278	336	275	490	274	232	223
från kommun/landsting	21	33	33	30	63	36	36	18
från näringslivet	181	172	135	146	248	180	125	135
från utbildning/högskola	31	48	55	82	106	60	48	38
Antal tjänstgörande som bytt departement	180	319	170	165	482	239	193	91
Avgång till								
varav annan statlig tjänst	329	471	391	301	242	98	236	185
kommun/landsting	13	9	11	18	12	13	19	13
näringsliv	55	76	82	109	127	103	142	52
övrigt, inkl. övergång till annat departement	234	289	222	409	1 019	166	343	196
antal pensionerade	22	33	34	21	40	20	34	27

Sjukfrånvaro under 2002

	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaro under 2002 i procent av ordinarie arbetstid	3,9	1,9	3,0

Anm 1: Under 1996 och 1999 skedde departementsombildningar, vilket medför en hög redovisad intern personalomsättning.

Anm 2: Den faktiska sjukfrånvaron anges i procent av de anställdas sammanlagda avtalade ordinarie arbetstid. Beräkningssättet följer förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag som definierar hur sjukfrånvaro skall beräknas vid samtliga myndigheter senast fr.o.m. den 1 juli 2003. Tidigare har beräkningssättet skiljt sig från ovanstående metod, varför de uppgifterna inte redovisas här.

REGERINGSKANSLIETS (INKLUSIVE UTREDNINGSVÄSENDETS) UTGIFTER
I 1 000-TAL KRONOR

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
	Utgifter	Utgifter	Utgifter	Utgifter	Utgifter	Utgifter
<i>SB</i>	49 864	44 699	46 395	52 329	55 316	56 853
<i>Ju</i>	128 172	124 777	181 991	211 525	257 012	239 284
<i>UD</i>	1 654 678	1 807 446	1 928 911	1 891 036	2 279 417	1 871 193
<i>Fö</i>	76 168	71 243	88 286	99 714	130 792	126 601
<i>S</i>	171 715	155 318	187 558	185 279	179 957	181 626
<i>K</i>	72 850	63 685				
<i>Fi</i>	223 774	227 281	274 403	300 117	304 280	329 974
<i>U</i>	109 472	102 244	113 329	123 738	134 197	133 775
<i>Jo</i>	79 517	91 079	100 456	122 968	137 607	120 610
<i>A</i>	77 756	85 461				
<i>Ku</i>	60 219	55 399	90 240	99 864	71 370	74 508
<i>M</i>	87 585	87 985	108 327	125 529	126 271	121 609
<i>N</i>	127 338	127 595	261 836	284 217	330 284	334 015
<i>In</i>	109 536	103 812				
<i>FA</i>	204 454	236 032	302 115	431 333	435 386	466 939
<i>RK-gemensamt</i>	506 673	512 444	554 477	634 943	666 351	745 639
Summa	3 739 771	3 896 500	4 238 324	4 562 592	5 108 240	4 802 626

Anm 1: Under rubriken »RK-gemensamt« redovisas Regeringskansliets hyreskostnader och vissa andra gemensamma kostnader.

Anm 2: I samband med regeringsombildningar och andra omorganisationer har olika ansvarsområden och ärendegrupper omfördelats mellan departementen.

Anm 3: Kommunikations-, Arbetsmarknads- och Inrikesdepartementen upphörde 1998-31-12 och samtidigt ombildades Näringsdepartementet.

REGERINGSKANSLIETS (INKLUSIVE UTREDNINGSVÄSENDETS) UTGIFTER REDOVISADE PER
UTGIFTSSLAG I 1 000-TAL KRONOR

	1999	2000	2001	2002
Löner, arvoden och övriga personalkostnader	2 372 493	2 578 073	2 835 999	2 933 942
Kurser, utbildning och konferenser	47 615	54 483	184 372	50 759
Resor och traktamenten	199 559	281 493	326 457	246 926
Konsulter och övriga köpta tjänster, annonser	181 994	322 214	324 929	232 090
IT, inklusive underhåll och dataprogram, datakommunikationer	45 503	65 158	65 889	71 532
Telefon, mobiltelefon, porto	95 135	105 758	118 403	114 579
Möbler, inredning och övrig utrustning, reparationer av utrustning	41 016	45 790	87 067	30 220
Papper, kontors- och förbrukningsmateriel, böcker, tidningar	50 551	66 854	55 824	48 154
Tryckning och kopiering, bokbinderi	32 468	37 446	42 490	38 842
Bevakning och säkerhet	30 909	25 539	35 933	25 496
Lokalkostnader i Sverige och utlandet, underhåll, lokalvård	979 919	1 003 068	1 011 240	1 060 347
Övrigt, inklusive räntor och amortering	363 201	348 783	443 320	344 163
Inkomster	- 202 039	- 372 067	- 423 683	- 394 424
Summa	4 238 324	4 562 592	5 108 240	4 802 626

Anm 1: Utgifterna avser anslag för förvaltningskostnader för Regeringskansliet

Anm 2: En ny kontoplan infördes i Regeringskansliet fr.o.m. 1999. Av detta skäl redovisas här inte äldre uppgifter, då vissa utgiftsslag redovisningsmässigt inte är direkt jämförbara längre bakåt i tiden.

ÅRSBOKEN BERÄTTAR OM vad Regeringskansliet arbetat med under år 2002. Regeringskansliet är en myndighet och består av Statsrådsberedningen med statministerns närmaste medarbetare, alla departement med de olika ministrarnas medarbetare samt den gemensamma administrationen.

Årsboken innehåller också tabeller med statistik. Det finns uppgifter om olika beslut som regeringen fattat under året, förteckningar över propositioner, betänkanden, utredningar och mycket annat samt uppgifter om Regeringskansliets personal och ekonomi.

En del av Dina frågor om Regeringskansliet kan Du få svar på i denna årsbok. Andra frågor kan Du få svar på via regeringens hemsida: www.regeringen.se. Du är också välkommen att besöka Information Rosenbad, som är Regeringskansliets informationscenter och finns på Drottninggatan 5 i Stockholm.

Årsboken för år 2002 präglas till en del av valet till riksdagen och att Sverige fick en ny regering under hösten.

